

Het Nationale Theater

Jaarverslag

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
Bestuursverslag 2021	2
Financieel verslag	5
Verslag van de Raad van Toezicht	13
Personalia leden Raad van Toezicht	14
Verslag van de Ondernemingsraad.....	17
Wij zijn Het Nationale Theater.....	18
Prestatienormen in cijfers.....	23
Bedrijfsvoering.....	26
Governance.....	28
Personeel en organisatie.....	29
Bestuursverklaring subsidieverantwoording gemeente Den Haag	32
Enkelvoudige jaarrekening 2021.....	33
Enkelvoudige balans.....	34
Enkelvoudige staat van baten en lasten	36
Enkelvoudig kasstroomoverzicht.....	38
Toelichting op de jaarrekening.....	39
Toelichting op de enkelvoudige balans	42
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	54
Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten.....	55
WNT-verantwoording 2021 Het Nationale Theater	63
Geconsolideerde jaarrekening 2021	74
Geconsolideerde balans (na verwerking voorstel resultaatbestemming)	75
Geconsolideerde staat van baten en lasten	77
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	78
Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten	79
Overige gegevens.....	80
Bijlage 1: Staat van baten en lasten per subsidiestroom	81
Bijlage 2: Categoriele exploitatierekening HNT Productie (Model 11b OCW)	83
Bijlage 3: Categoriele exploitatierekening HNTjong Productie (Model 11b OCW)	85
Bijlage 4: Prestatiegegevens gemeente Den Haag en Ministerie OCW	87
Bijlage 5: Overzicht overige subsidies.....	94
Bijlage 6: Overzicht Theater Inclusief (2018-2021)	96
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	98

Bestuursverslag 2021

Het is zaterdagmiddag 18 december 2021. Om de voortwoekerende deltavariant en de razendsnelle opmars van de omikron-variant te stuiten, zijn al onze theaters al drie weken gesloten in de avonduren. Als het haalbaar is programmeren wij in de middag, we mogen tenslotte tot 17.00 uur geopend zijn. En dat doen we dan ook. Zo kan het publiek alsnog, op 1,5 meter afstand van elkaar, genieten van podiumkunst. Op deze zaterdagmiddag spelen Brigitte Kaandorp en Jenny Arean voor de tweede keer hun voorstelling *Gedeelde Smart* in een 'uitverkochte' Koninklijke Schouwburg. Ondanks het ongebruikelijke tijdstip heeft het publiek de weg naar onze stoelen toch weten te vinden.

De berichten in de media, die ook de artiestenfoyer bereiken, stemmen allesbehalve gerust. Jaap van Dissel van het RIVM luidt de noodklok. Ondanks alle maatregelen lopen de besmettingscijfers in Nederland snel op. Die avond zullen Mark Rutte en Hugo de Jonge een met spoed ingelaste persconferentie geven. "Dit zou zomaar eens de laatste voorstelling van het jaar kunnen zijn", verzucht Arean voor de voorstelling, "En daarmee het einde van onze tournee." Twee uur later klinkt een klaterend applaus door de Koninklijke Schouwburg. Ja, inderdaad voor de laatste keer dit jaar. De gedekte kersttafels in de foyers, de kerstversiering, alles kan worden opgeruimd en het publiek voor de kerstmatinees en de daarbij behorende lunches wordt afgebeeld.

Het jaar 2021 eindigde zoals het begon. Op last van de overheid zijn de Koninklijke Schouwburg, Theater aan het Spui en Zaal 3 gesloten. Tournees van onze eigen producties zijn gestaakt. In de Studio's wordt doorgewerkt aan nieuwe voorstellingen, al is het ongewis of die zoals gepland op tournee kunnen gaan. De dagelijkse praktijk van Het Nationale Theater wordt het hele jaar grotendeels gedicteerd door de aanhoudende pandemie en de daarbij horende maatregelen. En als die maatregelen ruimte bieden, proberen we die zo goed mogelijk te benutten. Het Nederlandse publiek verdient ieder stukje publieke ruimte dat wij hen kunnen bieden. Als we open mogen dan zijn we ook open, al is het maar voor een kleine groep bezoekers. Maar het feit blijft dat we een groot deel dicht moesten blijven, vaak kort van tevoren aangekondigd. Dat dit ook een enorme impact heeft op de bedrijfsvoering mag duidelijk zijn. Prognoses, calculaties en de bijgestelde begrotingen duikelden over elkaar heen. Als een hordenloop met fluïde eindstreep. In de financiële toelichting gaan we daar uitgebreid op in.

De eerste maanden van het jaar 2021 mag er geen publiek komen in onze theaters. Wel kunnen wij op een bepaald moment overdag scholieren ontvangen, omdat het met de klas bezoeken van een voorstelling geldt als binnenschoolse cultuureducatie. Zo ziet een groot aantal Haagse middelbare scholieren alsnog de geslaagde HNTjong-voorstelling *Het Experiment*, zonder dat wij hiermee op tournee kunnen. We maken ook een registratie van de voorstelling die we online aanbieden. De afdeling Educatie en Interactie organiseert hierbij een uitgebreid digitaal contextprogramma voor scholen in Nederland, dat gretig aftrek vindt.

Vanuit de Damesfoyer in de Koninklijke Schouwburg presenteert actrice Romana Vrede de online talkshow *Tijd Zal Ons Leren*, waarin zij met verschillende wetenschappers, schrijvers en journalisten spreekt over het koloniale verleden, en de strijd die jarenlang en door vele verschillende groepen tegen dit perverse businessmodel is gevoerd. Na afloop spreekt zij via een Instagram livestream met het online publiek. Op het podium van de Koninklijke Schouwburg wordt de voorstelling *Citizen K.*, onze coproductie met Sadettin Kirmiziyüz' *Trouble Man*, gefilmd door BNN/VARA. Ook HNTjong's succesvolle voorstelling *Tori* wordt verfilmd voor televisie. Zo kunnen wij het publiek alsnog enigszins bedienen, al mag zij niet in onze zalen zitten.

Pas in de derde week van april ontvangen wij de eerste reguliere bezoekers van het jaar. We nemen deel aan de pilot *Testen voor Toegang*. Drie avonden lang mogen bezoekers, als zij een negatieve coronatestuitslag kunnen overleggen, naar een voorstelling. We programmeren Orkater, Rayen Panday en Wende Sniijders in de Koninklijke Schouwburg. In Theater aan het Spui staat onze eigen productie *The Nether*, die de weken ervoor gemaakt is en nu in ieder geval drie dagen gespeeld kan worden. Ondanks de hobbels die bezoekers moeten nemen om bij een voorstelling aanwezig te kunnen zijn, loopt het storm. Bezoekers blijken graag bereid om een kaartje te kopen, een test te reserveren, naar die locatie af te reizen, een app te installeren om de uitslag te kunnen ontvangen en een dag later met mondkapje op naar hun plek te lopen. Helaas leert de pilot ons ook, hoe kwetsbaar het maken van podiumkunst is in een pandemie. Twee voorstellingen van *The Nether* moeten worden geannuleerd, omdat één van de acteurs nog niet voldoende hersteld is van een coronabesmetting. Het laat een bittere nasmaak achter. Na de drie pilot dagen blijven onze zalen tot nader orde gesloten. Van *The Nether* wordt een registratie gemaakt, die tegen betaling via de website van Het Nationale Theater bekeken kan worden. Pas in de zomer wordt de voorstelling weer voor publiek gespeeld.

Het culturele leven ligt stil, als artistiek leider Eric de Vroedt begint met de repetities van de voorstelling *De Eeuw Van Mijn Moeder*, een ode aan zijn recent overleden moeder, die een passant inzicht geeft in de grote politieke en maatschappelijke ontwikkelingen van Nederland na de Tweede Wereldoorlog. Ontstaan in coronatijd en misschien wel dankzij het stilleggen van andere producties kon dit project starten. Besloten wordt om de voorstelling ondanks de onmogelijke omstandigheden te maken, indien mogelijk in eigen huis te spelen en te registreren voor televisie. Een tournee kan in een volgend seizoen georganiseerd worden. Tijdens het maakproces wordt De Vroedt door een camerateam gevolgd, wat tot een prachtige documentaire voor *Het Uur Van De Wolf* leidt.

De opwindings is groot als in juni vlak voor de geplande try-out periode, de maatregelen mondjasmaat versoepeld worden. In de eerste week mogen we 50 bezoekers ontvangen. Dit worden al snel 225 bezoekers, die we zonder toegangstest mogen ontvangen. De kaartverkoop loopt goed, de voorstelling leidt tot bijzondere gesprekken over het eigen gezin, de eigen culturele identiteit en de vele verschijningsvormen van liefde. In augustus zendt AVROTROS de registratie uit.

Zo hervinden we vlak voor de zomervakantie ons optimisme. Zouden we dan echt weer volop publiek mogen ontvangen?

Ons enthousiasme wordt getemperd als we in de zomer opgeschrikt worden door het plotselinge overlijden van Lejo De Hingh. 'Onze Leo', een leven lang het gezicht van de Haagse theatereducatie, kreeg onverwacht en kort voor zijn pensionering een herseninfarct. In dezelfde periode wordt duidelijk dat theatertechnicus Maus Hendriks zijn strijd tegen kanker niet zou kunnen winnen. Hij overleed in het najaar. Dit hakt erin en laat zien hoe kwetsbaar we zijn. Op deze momenten realiseren we ons des te meer dat we een hechte organisatie zijn, die veel meer is dan een groep toevallig bijeengekomen medewerkers. Het gemis is groot.

Na de korte zomerstop openen we onze zalen in september weer. Er staan voorstellingen geprogrammeerd, die alleen bezocht kunnen worden op vertoon van het sinds juli door de overheid ingevoerde CoronaToegangsBewijs. Er is aan het begin van het seizoen veel te beleven op onze podia: succesvoorstellingen keren terug en nieuw talent laten we kennismaken met ons publiek. De Belgische belofte Benjamin Abel Meirhaghe, ooit begonnen in onze Zaal 4 op zomerfestival De Parade, verkoopt de Koninklijke Schouwburg uit met een groots gemonteerde bijzondere opera-performance. Een bont publiek van theaterfreaks, kunstacademiestudenten en operaliefhebbers maken een onvergetelijke avond mee. We zijn weer open!

Tijdens het Theaterfestival ontvangt HNT-acteur Emmanuel Ohene Boafo de Louis d'Or voor zijn rol in *Sea Wall*, een monoloog die hij maakte binnen het *HNT Speelt Altijd*-programma. Na afloop van zijn voorstelling bij ITA golft het applaus minutenlang van de tribunes. Onze ensembleacteur Jaap Spijkers ontvangt een Arlecchino voor zijn gastrol bij *De zaak Shell* en huisregisseur Erik Whien de regieprijs.

De in de eerste golf, maart 2020, net voor de première gestaakte voorstelling *Trojan Wars* van HNTjong kan alsnog in première en op tournee inclusief een uitgebreid contextprogramma. Van de kaarten die nog voor de coronacrisis gekocht waren wordt gretig gebruik gemaakt. *Trojan Wars* voert een zegetocht door het land, voor uitzinnige en afgeladen zalen, krijgt vijfsterrenrecensies en haalt menig eindejaarslijstje van de theatercritici.

Er gaan in het najaar twee nieuwe producties in première, *Yerma* en *Hebriana*, die zoals gepland op tournee kunnen gaan. Ook *Tori* speelt opnieuw in verschillende theaters. Dan blijkt ook dat de crisis nog niet over is. De kaartverkoop voor deze nieuwe titels verloopt moeizaam. In overleg met tourneetheaters moeten sommige speelbeurten worden geannuleerd in verband met tegenvallende kaartverkoop. Maar er moeten ook speelbeurten worden geannuleerd, omdat een van de betrokken medewerkers positief test. Daarnaast worden de beperkende maatregelen aangescherpt. Het wordt de theaters in november verboden om hun bezoekers na 20.00 uur nog consumpties te verkopen. Begin december wordt de sluitingstijd bepaald om 17.00 uur. Hoe het jaar eindigde las je eerder.

Het was een zwaar jaar. De grote onzekerheid, het gevraagde aanpassingsvermogen en de te incasseren teleurstellingen vroegen veel van ons, van ons personeel en van onze sector. We hebben ons waar mogelijk ruimhartig opgesteld. Naar de gezelschappen die wij een podium hebben geboden, ook al was dat bij lange na niet kosteneffectief. Naar zzp'ers, die wij van opdrachten zijn blijven voorzien, ook al was het voor ons nog niet zeker of die opdrachten zouden renderen. Die rol konden wij mede nemen dankzij de steun- en coulanceregelingen vanuit het Fonds Podiumkunsten, de Gemeente Den Haag en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Daarvoor zijn wij hen dankbaar.

We besteedden extra aandacht aan de communicatie met ons personeel. We voerden de regelmaat van onze digitale personeelsbijeenkomsten op en gebruikten die om het reilen en zeilen van de organisatie toe te lichten. Zo bleef iedereen op de hoogte van financiële positie van onze organisatie, de steunmaatregelen die we ontvingen, de ingewikkeldheden die wij tegenkwamen, zowel bestuurlijk als in de dagelijkse praktijk. We sloten aan bij de afdelingsoverleggen om te horen wat er binnen de afdelingen speelde en startten met een wekelijkse stream vanuit de directiekamer, waar wij met medewerkers in gesprek gingen over hun werkzaamheden in deze vreemde tijd. Zo probeerden we het personeel in deze tijd van isolatie, beperkt contact en ingewikkelde arbeidsomstandigheden, bij elkaar te brengen en gemotiveerd te houden. Het is vermoeiend en verdrietig als je als organisatie niet *mag* doen wat je het liefste doet en het beste kunt: mooie voorstellingen mogelijk maken, publiek ontvangen.

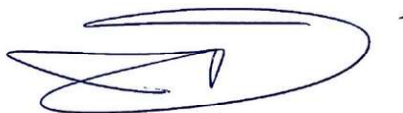
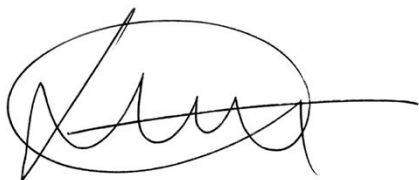
We willen dan ook graag onze medewerkers bedanken voor hun tomeloze inzet, onvermoeibare creativiteit en loyaliteit in dit moeilijke jaar: samen maken we het mogelijk. Wij danken onze Raad van Toezicht die ons belangeloos bijstond in deze storm. Speciale dank gaat uit naar de drie leden – Marjet van Zuijlen, Sadik Harchaoui en Hilly Buyne – die ons in de eerste jaren van de fusie hebben geleid en zoals afgesproken in de nieuwe Kunstenplanperiode zijn afgetreden. We zijn blij met de nieuwe leden die onze RvT weer compleet maken en verrijken met nieuwe kennis en expertise. Wij danken onze subsidiënten, wiens bijdragen cruciaal zijn voor onze bedrijfsvoering en die het afgelopen jaar welwillend met ons in gesprek zijn gegaan over de mogelijkheden binnen deze onzekere periode en zich flexibel hebben opgesteld. Daarnaast bedanken wij de diverse fondsen, die ons steunden bij de projecten die we in 2021 alsnog gerealiseerd hebben. Wij danken onze donateurs, vrienden en sponsors voor hun bijdrage aan de projecten die zij mede mogelijk maakten. En wij bedanken ons genereuze publiek voor het enthousiasme als we open waren en de steun als dat niet zo was. Hun tijd en geld besteden aan het meemaken van onze vele voorstellingen en programma's en hun kaarten voor geannuleerde voorstellingen hebben gedoneerd of losse donaties hebben gedaan. Ook in deze tijd waar niets zeker is en waar veel geduld gevraagd wordt. Het Nationale Theater was er, ook in 2021, in de eerste plaats voor hen: ons publiek.

Het jaar 2022 begon zoals het jaar 2021 eindigde. Maar net zoals in 2021, richten wij ons op wat wel kan. Wij zullen de publieke ruimte die we kunnen benutten, heroveren en zo goed mogelijk invullen. Met betekenisvolle voorstellingen, voor een zo groot mogelijk publiek, of juist een klein groepje betoverde liefhebbers. Wij zijn er klaar voor.

Den Haag, 24 februari 2022,

Lidy klein Gunnewiek

Cees Debets

Directeur Zakelijk/bestuurder

Directeur Theater/bestuurder

Het Nationale Theater

Het Nationale Theater

Financieel verslag

2021 stond financieel gezien wederom in het teken van de coronacrisis. In het eerste halfjaar waren de theaters niet of nauwelijks open. Het tweede halfjaar startten we met een beperkte opening en vanaf 25 september mochten we weer op 100% zaalcapaciteit kaarten verkopen. In december werden nieuwe beperkingen ingevoerd en we eindigden het jaar opnieuw met een complete lockdown. Het hele jaar heerste er onzekerheid over het toekomstperspectief. We bleven plannen, annuleren, omboeken, weer annuleren en nog eens omboeken.

Ondanks de vele beperkingen die in 2021 van kracht waren, bleek onze organisatie weerbaar en wendbaar. We pasten aan waar nodig en bedachten alternatieve eindproducten. Dat deden we niet alleen voor onze producties, maar ook voor de vele educatie- en interactieactiviteiten. Konden deze niet fysiek plaatsvinden, dan werden er online alternatieven ontwikkeld. Terugkijkend op 2021 kunnen we constateren dat we uiteindelijk toch veel hebben kunnen realiseren en in contact bleven met ons publiek. Daar zijn we trots op.

Ons beleid is steeds geweest dat we open waren voor publiek als dat mocht en dat we speelden en repeteerden als dat was toegestaan. Om zo, zodra we open mochten, ook daadwerkelijk producties te kunnen tonen. Hiermee konden we invulling blijven geven aan onze maatschappelijk functie en tegelijkertijd voldoen aan de nadrukkelijke wens van het Ministerie van OCW om de keten weer op gang te brengen en te houden. Het openhouden van onze theaters, ook als dat maar voor een beperkt aantal bezoekers mocht, was tevens van belang om de vele jonge makers (onder andere in Zaal3) toch te kunnen laten spelen. Dankzij de geldende steunmaatregelen konden wij hen, zodra we open mochten, toch een normaal uitkoopbedrag bieden.

Financiële gevolgen coronacrisis

De coronacrisis sloeg een flink gat in de opbrengsten: de publieksinkomsten waren in 2021 nog geen 26% van het bedrag dat in 2019 behaald werd, dat is maar liefst € 3,5 miljoen lager. De crisis had echter ook zijn weerslag op de inkomsten uit commerciële en culturele verhuur en sponsoring.

Het in 2020 ingezette strenge beleid ten aanzien van het beperken van de uitgaven werd daarom het hele jaar gecontinueerd.

Vanwege de onzekerheid over de duur van de crisis, is na de zomer besloten om in de tweede helft van het jaar, net als vorig jaar, een buffer op te bouwen voor de te verwachten tekorten in 2022¹.

Naast de financiële gevolgen trok de crisis ook een zware wissel op onze organisatie. De vele teleurstellingen, de onzekerheden en de door corona veranderende thuissituatie bij onze medewerkers leidde tot een hoger ziekteverzuim dan we gewend zijn binnen onze organisatie.

In tegenstelling tot in 2020 was in 2021 al vroeg in het jaar bekend dat we aanspraak konden maken op overheidssteun, zowel van het Ministerie van OCW als in de vorm van zes maanden huurkijtschelding door de gemeente Den Haag. We ontvingen een steunbijdrage van OCW voor het eerste halfjaar en voor het derde kwartaal. De hoogte van de bijdrage voor het vierde kwartaal is op het moment van schrijven nog niet bekend.

In de tweede helft van 2021 is het uiteindelijke resultaat positiever uitgevallen dan verwacht en kon daarmee de gewenste buffer voor 2022 worden gerealiseerd.

De redenen voor het positievere resultaat in 2021 zijn:

- We hebben minder reisvoorstellingen gespeeld, omdat theaters dicht moesten of omdat er vanwege positieve coronatesten geannuleerd moest worden;
- Door de (gedeeltelijke) lockdown moesten onze theaters weer dicht, diverse kosten werden daarom niet gemaakt;
- In de periode vanaf 25 september, toen op vertoon van het Corona Toegangsbewijs een volledige zaalbezetting mogelijk was, was het bezoekersaantal voor bepaalde voorstellingen hoger dan begroot. Met name de voorstellingen met bekende namen én voorstellingen met lovende recensies trokken meer bezoekers.

Inzet steunmaatregelen voor compensatie zzp'ers en behoud werkgelegenheid

Sinds juni 2020 heeft het Ministerie van OC&W in totaal vijf steunpakketten geregeld voor de cultuursector om het wegvallen van de publieksinkomsten door de lockdown te compenseren. Bij de aankondiging van het eerste steunpakket heeft de minister aangegeven dat ze verwacht dat de steunmiddelen waar mogelijk ingezet worden om zzp'ers te compenseren voor geannuleerde opdrachten en om nieuwe opdrachten te geven aan makers en uitvoerenden, zodat de sector draaiende blijft. Helaas kon er ook het afgelopen jaar slechts beperkt live

¹ zie hieronder voor een vooruitblik op 2022.

gespeeld worden, omdat de podia maar beperkt open waren. Desondanks zijn er door de sector allerlei nieuwe initiatieven ontplooid om publiek te bereiken en nieuwe aanbod te ontwikkelen.

In deze alinea geven we aan hoe wij als werkgever met behulp van de steunmiddelen onze verantwoordelijkheid genomen richting werknemers met een tijdelijk dienstverband en zzp'ers. Branchevereniging NAPK, waar wij bij aangesloten zijn, heeft na overleg met de Kunstenbond en het bestuur van ACT (Acteursbelangen) een richtlijn opgesteld met het dringende advies zzp'ers na annulering door te betalen volgens een rekenmethode die rekening houdt met de duur van de opdracht en termijn waarop geannuleerd wordt. Wij hebben deze richtlijn gehanteerd voor onze opdrachtnemers.

In 2021 heeft Het Nationale Theater voor € 1.256.585,- aan opdrachten verstrekt, in de vorm van zzp-contracten en deels in tijdelijke contracten. In 2020 was dit bijna € 850.000,-.

Dankzij de ontvangen overheidssteun kwam de continuïteit van onze organisatie in 2021 niet in het gedrang en hebben wij de werkgelegenheid voor zowel het vaste als het flexibele personeel waar mogelijk kunnen behouden.

Minder subsidie, meer verplichtingen

2021 was het eerste jaar van de nieuwe cultuurnotaperiode 2021-2024. Voorafgaand aan de indiening van onze aanvraag voor deze nieuwe periode was al duidelijk dat de hoogte van de subsidie van het Ministerie van OCW (met uitzondering van de indexering) voor de HNT-productietak gelijk zou zijn aan de periode 2017-2020. De subsidie voor de HNTjong producties werd wel iets hoger. Dat was noodzakelijk, omdat wij in het kader van fair pay de honoraria van alle medewerkers voor alle producties gelijkwaardig willen laten zijn. Ondanks de subsidieverhoging blijft dit een aandachtspunt.

Bij de gemeente Den Haag vroegen wij een hogere subsidie aan om zo onze functie ten aanzien van talentontwikkeling in Zaal 3 te kunnen verstevigen, om onze activiteiten in het kader van diversiteit en inclusie (waaronder het project HNTonbeperkt, waarmee we voorstellingen toegankelijk maken voor bezoekers met een beperking) structureel te kunnen maken en tot slot om het meerjaren onderhoud voor het gebruikersdeel volgens het opgestelde meerjarenonderhoudsplan (MJOP) uit te kunnen voeren. Helaas is de extra gevraagde subsidie niet toegekend, waardoor we afhankelijk blijven van incidentele subsidies en we de MJOP hebben moeten herijken tot het niveau van de subsidie voor het gebruikersonderhoud. Dat betekent dat we niet alle onderhoud kunnen uitvoeren zoals wenselijk zou zijn.

Bij de totstandkoming van de fusie per 1 januari 2017 is de subsidie voor de cultuurnotaperiode 2017-2020 gelijkgesteld aan de subsidies die de afzonderlijke organisaties (Koninklijke Schouwburg, Theater aan het Spui inclusief Zaal 3 en Het Nationale Toneel) voorheen ontvingen. In de praktijk betekent dit dus dat Het Nationale Theater al jaren op hetzelfde subsidieniveau opereert, terwijl de hoeveelheid taken en verantwoordelijkheden gekoppeld aan de subsidies zijn toegenomen. Daarnaast waren de kosten die gepaard gaan met het naleven van de geldende codes, zoals de Fair Practice Code, de afgelopen hoger dan de subsidie-indexeringen.

Verder heeft de 1,5% korting die de gemeente vanaf 2021 doorvoert op de structurele subsidie tot gevolg dat juist de activiteiten die de meeste impact realiseren niet of niet in dezelfde omvang kunnen worden uitgevoerd. Een goed voorbeeld hiervan is HNTonbeperkt, waarmee we voorstellingen toegankelijk maken voor mensen met een visuele-, auditieve- of prikkelgevoelige beperking. Dit is een arbeidsintensief en daardoor relatief kostbaar project. De 1,5% subsidiekorting komt overeen met 3,5 fulltimebanen, banen die nodig zijn om deze succesvolle activiteiten te kunnen blijven uitvoeren.

Om aan ons meerjarenbeleidsplan 2021-2024 invulling te kunnen geven, hebben wij daarom bezwaar gemaakt tegen het raadsbesluit om de korting door te voeren, alsmede de daarop gebaseerde besluiten tot vaststelling van de subsidiebijdragen voor 2021-2024 en tot subsidieverlening voor 2021, voor zover het de korting van 1,5% betreft. De bezwaren zijn niet-ontvankelijk, respectievelijk ongegrond verklaard. Tegen het besluit op bezwaar is beroep ingesteld bij de rechtbank.

Eigen inkomsten

Ook dit jaar hebben wij veel inspanningen verricht om naast de ontvangen subsidies, eigen inkomsten te genereren. Dat is goed gelukt. Net als in 2020 was de bereidheid van het publiek om te doneren groot en net als vorig jaar droegen wij 75% van die ontvangen donaties over aan de makers. Daarnaast kozen veel bezoekers voor een voucher bij een geannuleerde voorstelling in plaats van voor restitutie. Op deze manier bleef de waarde van de vervallen kaarten binnen HNT. Bovendien bleek deze groep bezoekers geneigd om zodra het kon, haar vouchers in te zetten en opnieuw het theater te bezoeken. Verder leverde een actie onder publiek om vriend te worden van Het Nationale Theater vele nieuwe leden op en ook het aantal leden van onze Toneelkringen werd uitgebreid. Ook wisten we ondanks het terugtrekken van diverse sponsors vanwege de coronacrisis het totaal aan eigen inkomsten goed op peil te houden. Waar de inkomsten uit entree door de crisis een dramatische val maakten,

stegen de overige eigen inkomsten namelijk met 24% ten opzichte van de oorspronkelijke meerjarenbegroting. In totaal werd € 1.378.876,- aan eigen inkomsten gerealiseerd², naast de inkomsten uit entreegelden.

Deze bijdragen van particulieren, bedrijven en fondsen zijn onontbeerlijk om alle activiteiten uit te kunnen blijven voeren. Het Nationale Theater kent namelijk vele activiteiten, met name op het vlak van educatie en interactie programmering bij de eigen producties, die niet zonder externe financiering mogelijk zouden zijn.

Wij zijn ons publiek, sponsors en de fondsen zeer erkentelijk voor deze steun. Wij ervaren dit brede maatschappelijk draagvlak als een enorme stimulans voor ons werk.

Vooruitblik 2022 en verder

In september 2021 hebben wij een herziene begroting voor 2022 ingediend bij de gemeente Den Haag, deze nemen we vooralsnog als uitgangspunt. Op het punt van de publieksinkomsten is deze begroting echter achterhaald. Dit vanwege de coronamaatregelen in het begin van 2022 en vanwege het feit dat we verwachten dat het bezoekersaantal niet snel op het niveau van voor corona zal uitkomen, omdat het publiek de weg naar het theater moet terugvinden.

Daarnaast hebben wij te maken met het grote risico van uitval van cast- en crewleden door coronabesmettingen. Dit geldt niet alleen voor de programmering in onze theaters, maar ook onze eigen producties staan onder grote druk. Op het moment van schrijven hebben wij te kampen met diverse zieken en medewerkers in quarantaine. De teams proberen zo goed mogelijk door te werken, maar het risico op het moeten beëindigen van een repetitieproces is reëel en daarmee komt dan ook een hele tournee te vervallen. Indien dit het geval mocht zijn, dan is de financiële schade groot. De meeste kosten zijn al betaald, honoraria moeten doorbetaald worden en de begrote inkomsten zijn niet meer aan de orde. Bijkomend risico is het dreigende personeelstekort. In onze sector is het door de effecten van de coronacrisis een stuk moeilijker geworden om gespecialiseerd personeel te krijgen. Veel ervaren zzp'ers zijn overstapt naar ander werk.

Vanaf de zomer van 2021 hanteren wij een coulante regeling voor bezoekers. Als een bezoeker vanwege corona de voorstelling niet kan bijwonen, restitueren wij het aankoopbedrag. We willen onze bezoekers maximaal tegemoetkomen om ze zo weer (als het moet één voor één) terug te winnen, want we zijn er tenslotte voor ons publiek. Deze werkwijze resulteert echter wel in minder inkomsten dan mogelijk zou zijn.

Vanwege bovengenoemde risico's begroten wij de publieksinkomsten op 40% van hetgeen wij in de meerjarenbegroting 2021-2024 aangaven. Voor 2023 en 2024 ramen wij de publieksinkomsten op respectievelijk 70 en 90%.

Net als in 2021 hebben wij ten aanzien van de 1,5% subsidiekorting bezwaar gemaakt tegen de subsidieverlening voor 2022, voor zover het de korting betreft.

De invulling van het laatste steunpakket van het Ministerie van OCW voor de eerste periode van 2022 voor de BIS-instellingen is op dit moment nog niet bekend. In onderstaande nieuwe begrotingsopzet voor 2022 is daar dan ook geen rekening mee gehouden.

Producties

In 2022 gaan we vooralsnog uit van de realisering van het meerjarenbeleidsplan 2021-2024, waarbij een tweetal producties die in 2020 (*Leedvermaak*) dan wel 2021 (*OustFaust*) zouden plaatsvinden maar geannuleerd moesten worden, alsnog in 2022 worden gepresenteerd. Daarnaast maken we een reisversie van de succesvolle productie *De eeuw van mijn moeder*, die in 2021 alleen in Den Haag te zien was, vanwege de toen geldende maatregelen.

Het betreft drie marathonvoorstellingen, die (logischerwijze) duurder zijn dan het reguliere jaarbudget toelaat. We begroten daarom een hoger bedrag voor de producties, waarmee we:

- deze producties weer volgens ons meerjarenbeleidsplan realiseren;
- eerder gedane investeringen (zoals decors, kostuums en repetitietijd) goed benutten;
- weer doen waar we voor gesubsidieerd worden: grootschalige producties maken;
- de keten weer verder op gang brengen en houden, waarmee we voldoen aan de OCW-wens gekoppeld aan de coronasteun.

Programmering

In 2020 werden door de Commissie Scholten branche-brede afspraken ten aanzien van de uitkoopbedragen voor voorstellingen vastgesteld, omdat vanwege corona de regulier geldende afspraken, bestaande uit garantiebedragen en partage-afspraken, niet realistisch waren. Deze afspraken werden al naar gelang de geldende coronamaatregelen bijgesteld.

² Dit bedrag is exclusief de fondsbijdragen van TheaterInclusief en Stichting Spuiplein, waar Het Nationale Theater penvoerder voor is.

Dergelijke afspraken voor de programmering in onze zalen zullen binnenkort niet meer van toepassing zijn. Dat betekent dat er weer sprake zal zijn van reguliere garantiebedragen voor de inkoop van voorstellingen. Het risico komt daarmee in zijn geheel bij de theaters te liggen. Dit is een reëel risico dat tot een flinke kostenstijging kan leiden.

Gebouwen

In de vorige jaarrekening gaven wij al aan dat onze voorhuizen in de Koninklijke Schouwburg en Theater aan het Spui niet meer aansluiten op de eisen van deze tijd en op de inhoud van ons meerjarenbeleidsplan. We hebben voor beide panden daarom een herinrichtingsplan gemaakt welke we in 2022 willen uitvoeren. Het verbeteren van de toegankelijkheid, in al zijn facetten, staat bij de herinrichting centraal.

Voor de herinrichting van de Koninklijke Schouwburg hebben we meerdere fondsaanvragen ingediend, waarvan inmiddels € 235.000,- is toegekend. Wij verwachten medio april alle uitslagen binnen te hebben. Aangezien er voor deze fondstoekenningen een eigen bijdrage vereist is, reserveren wij zelf € 100.000,- en wordt in 2022 een deel van de Bestemmingsreserve verbouwingen hiervoor ingezet. Indien niet het totaal benodigde budget, zijnde ruim € 750.000,- wordt gerealiseerd, zullen wij de herinrichting gefaseerd uitvoeren.

De aanpassingen in Theater aan het Spui wilden we combineren met de noodzakelijke vervangingswerkzaamheden van de klimaatinstallaties die in opdracht van de gemeente worden uitgevoerd. Helaas moet die verbouwing vanwege leveringsproblemen uitgesteld worden tot de zomer van 2023. De reeds geplande sluitingsperiode van vijf maanden kunnen we vanwege het korte tijdsbestek niet meer helemaal invullen met programmering. Daarom gebruiken we de wat langere sluiting in de komende zomer om een deel van de gewenste aanpassingen, gericht op vergroting van de toegankelijkheid, te realiseren. We reserveren € 150.000,- voor deze aanpassingen. We hopen een vervolg te kunnen realiseren in 2023.

In de begroting hielden we rekening met € 150.000,- aan kosten die gepaard gaan met de vervanging van de klimaatinstallaties. Deze kosten betreffen de kosten voor de sluitingsperiode, zoals doorbetaling van salarissen, een alternatieve programmeringslocatie en verhuis- en opslagkosten. De gemeente heeft aangegeven dat deze kosten voor eigen rekening komen. De reservering van dit bedrag verhuizen we mee naar 2023.

Met de herinrichting van de voorhuizen kunnen we het rendement van de horeca vergroten, hetgeen nodig is onze activiteiten op eenzelfde niveau te kunnen blijven realiseren.

Een bijzonder positief initiatief is dat we in 2021, samen met zeven andere culturele instellingen en in nauw overleg met en met steun van de gemeente Den Haag, de Stichting Museumkwartier Den Haag hebben opgericht. Deze stichting heeft als doel het verstevigen van de identiteit en het versterken van de aantrekkelijkheid van het Museumkwartier als culturele hotspot. Medio 2021 is hiertoe een Meerjarenprogramma 2021-2024 geschreven met daarin een reeks van activiteiten gericht op gezamenlijke marketing en programmering.

Met de herinrichting van het voorhuis van de Koninklijke Schouwburg sluiten we aan bij deze ontwikkeling.

Het Nationale Theater speelt daarnaast ook een actieve rol binnen de Stichting Spuiplein. Deze stichting een soortgelijk doel als de Stichting Museumkwartier.

Kostenstijgingen

Tot slot hebben we in 2022 te maken met diverse kostenverhogingen. De inflatie is momenteel hoog, waardoor diverse kosten behoorlijk stijgen. Het is nog onzeker of de doorbelaste indexeringen op deze kostenverhoging afgestemd worden. Eerdere indexeringen van het ministerie en de gemeente dekten niet de werkelijke extra kosten.

Voor 2022 en 2023 geldt een nieuwe cao, waarin per 1 januari respectievelijk 2,5% en 2% loonsverhogingen worden doorgevoerd. Al deze kostenverhogingen zetten de begroting onder druk.

Om ervoor te zorgen dat het publiek weer de weg terugvindt naar onze theaters, begroten we een hoger bedrag voor marketing en communicatie dan we gewend zijn te doen.

Lastig hierbij is dat het publiek steeds korter van tevoren kaarten koopt, waardoor het voor ons moeilijker blijft om hierop te sturen.

Meerjarenbegroting 2022-2024

In de jaarrekening 2020 presenteerden wij een aangepaste meerjarenbegroting. Hierbij hielden wij rekening met het feit dat de crisis ook nog zijn weerslag in de jaren na 2021 zou hebben. In die begroting gingen we uit van 80% van de oorspronkelijk begrote inkomsten uit entree in 2022 en 90% in 2023.

In onderstaande tabel is de herziene begroting 2022 opgenomen, zoals in september ingediend bij de gemeente Den Haag. De publieksinkomsten zijn bijgesteld op de op dit moment reëel geachte percentages, op basis van de hierboven vermelde risico's ten aanzien van bezoekerscijfers. Er is geen rekening gehouden met prijsindexering.

In de begroting van 2022 is nog geen rekening gehouden met de reeds aangekondigde steun. De hoogte van deze bijdrage voor BIS-instellingen vanwege de coronamaatregelen in het vierde kwartaal van 2021 en het eerste kwartaal van 2022 zijn namelijk op het moment van schrijven nog niet bekend.

Uit onderstaande meerjarenbegroting blijkt dat deze steun onontbeerlijk is om de komende jaren ons meerjarenbeleidsplan uit te kunnen voeren.

Net als in de afgelopen twee jaar is de begroting een momentopname. We blijven de financiële situatie nauwkeurig monitoren en grijpen in waar dat nodig is.

Financieel overzicht

Het Nationale Theater 2021-2024 – zonder indexeringen

	vlgs MJP					
	Begroot	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot
	2021	2020	2021	2022	2023	2024
A. OPBRENGSTEN						
A1 Publieksinkomsten*	3.937.000	1.296.131	1.203.246	1.575.000	2.756.000	3.544.000
A2 Sponsorinkomsten	61.000	41.322	50.053	61.000	61.000	61.000
A3 Overige directe inkomsten	-	40.398	250.077	44.000	44.000	44.000
A4 Diverse inkomsten	560.000	551.875	571.070	460.000	460.000	460.000
A5 Bijdragen uit private middelen	489.000	540.493	467.767	549.000	549.000	549.000
	5.047.000	2.470.219	2.542.213	2.689.000	3.870.000	4.658.000
B. SUBSIDIES						
B1 Ministerie OCW	3.862.000	5.697.105	5.583.804	3.941.000	3.941.000	3.941.000
B2 Gemeente Den Haag	9.325.000	9.567.851	9.612.758	9.757.000	9.757.000	9.757.000
B3 Overige subsidies	-	158.932	178.488	-	-	-
	13.187.000	15.423.888	15.375.050	13.698.000	13.698.000	13.698.000
TOTAAL BATEN	18.234.000	17.894.107	17.917.263	16.387.000	17.568.000	18.356.000

C. BEHEERLASTEN

C1 Beheerlasten personeel	1.414.000	1.342.383	1.233.796	1.407.300	1.407.300	1.407.300
C2 Huisvestingskosten**	2.366.000	1.892.115	1.989.434	2.516.000	2.666.000	2.516.000
C3 Bureaunkosten	500.000	862.384	802.745	500.000	500.000	500.000
C4 Algemene publiciteitskosten	289.000	169.394	214.082	289.000	289.000	289.000

	4.569.000	4.266.276	4.240.057	4.712.300	4.862.300	4.712.300
--	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

D. ACTIVITEITENLASTEN

D1 Activiteitenlasten personeel	9.038.000	8.808.221	8.867.548	9.857.600	9.857.600	9.857.600
D2 Uitvoeringskosten productie	1.789.000	1.312.361	1.426.558	2.118.000	2.118.000	2.118.000
D3 Uitvoeringskosten programmering	2.367.000	980.077	710.395	2.519.700	2.519.700	2.519.700
D4 Uitvoeringskosten educatie	520.000	200.755	375.009	540.000	540.000	540.000

	13.714.000	11.301.414	11.379.510	15.035.300	15.035.300	15.035.300
--	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

TOTAAL LASTEN

	18.283.000	15.567.690	15.619.567	19.747.600	19.897.600	19.747.600
--	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Resultaat voor rente baten en lasten

	- 49.000	2.326.417	2.297.694	- 3.360.600	- 2.329.600	- 1.391.600
--	----------	-----------	-----------	-------------	-------------	-------------

Rentebaten

	2.000	3.411	3.912	-	-	-
--	-------	-------	-------	---	---	---

Rentelasten

	3.000	3.068	1.278	12.000	12.000	12.000
--	-------	-------	-------	--------	--------	--------

Totaal rentebaten- en lasten

	- 1.000	343	2.634	-12.000	-12.000	-12.000
--	----------------	------------	--------------	----------------	----------------	----------------

Resultaat en gift Hocarrest bv

	50.000	- 148.538	- 57.292	-	-	-
--	--------	-----------	----------	---	---	---

EXPLOITATIERESULTAAT

	-	2.178.222	2.243.038	-3.372.600	-2.341.600	-1.403.600
--	----------	------------------	------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Inzet bestemmingsreserves

Dotatie/vrijval bestemmingsreserve COVID-19 gemeente Den Haag	- 564.407	-	564.407	-	-
Dotatie/vrijval bestemmingsreserve COVID-19 OCW	- 1.955.800	- 1.642.000	2.808.193	790.007	-
Vrijval Bestemmingsreserve investeringen (licht&geluid)	15.696	15.696	-	-	-
Vrijval Bestemmingsreserve investeringen (tribune)	5.672	5.672	-	-	-
T.g.v. algemene reserve gesubsidieerd	-	- 679.298	-	-	-
T.l.v. algemene reserve ongesubsidieerd	-43.551	57.292	-	-	-
Vrijval algemene reserve	364.168	-	-	-	-

EINDRESULTAAT***

	-	-	-	-	- 1.551.593	- 1.403.600
--	----------	----------	----------	----------	--------------------	--------------------

(Weerstandsvermogen

1.541.073)

*publieksinkomsten op basis van 40% van oorspronkelijk begroting bij meerjarenbeleidsplan in 2022, 70% in 2023 en 90% in 2024.

**rekening houdend met extra kosten in 2023 vanwege vervanging klimaatinstallaties in Theater aan het Spui

***het tekort in 2023 zou uit het eigen weerstandsvermogen ('vrij besteedbaar eigen vermogen') gedekt kunnen worden. Dit vermogen (ad. € 1.541.073,-) wordt dan echter in zijn geheel ingezet hetgeen, zeker in de huidige onzekere tijden, onaanvaardbaar is.

Weerstandsvermogen

In bovenstaande prognose voor de komende jaren blijkt een groot tekort. Dit zal voor een deel worden gecompenseerd door de steunbijdrage van het Ministerie van OCW voor het 4e kwartaal van vorig jaar en voor de sluitingsperiode aan het begin van 2022. Maar dat zal niet voldoende zijn. Ook het beschikbare weerstandsvermogen (vrij besteedbaar eigen vermogen) is, zonder ingrijpen, niet toereikend. Bovendien is het onaanvaardbaar om dit weerstandsvermogen in te zetten. In het verslag over de bedrijfsvoering in deze jaarrekening worden de financiële risico's die we onderkennen benoemd. Daarin geven wij ook het belang van een weerstandsvermogen aan, alsmede de vereiste hoogte daarvan, om deze risico's te kunnen dragen. De te verwachten vanwege de coronacrisis en de na ijleffecten daarvan zijn hier echter niet in meegenomen.

Tot slot

Er is weer een toekomstperspectief; de theaters gaan weer open zonder capaciteitsbeperking. We zullen er alles aan doen om weer zoveel mogelijk publiek te ontvangen, want daar doen we het voor. Maar het zal de nodige inspanningen vergen om de zalen weer op de pre-coronacapaciteit te vullen.

In onze meerjarenprognose laten we zien dat we er nog lang niet zijn. Laten we hopen dat we dit jaar de prognoses weer in positieve zin mogen aanpassen. Daarvoor is het van belang dat we naast coulance van de overheid met betrekking tot het niet kunnen behalen van onze prestatieafspraken ook een lange termijn overheidsbeleid krijgen dat voorspelbaar is. Zodat we weer beter kunnen gaan plannen en daarmee rust en meer zekerheid creëren voor zowel onze sector als het publiek.

Zodat de culturele sector ook voor zzp'ers weer perspectief en meer zekerheid kan bieden en zzp'ers erop kunnen vertrouwen dat hun werkgelegenheid behouden blijft. Zodat de theaters bij een volgende besmettingsgolf open kunnen blijven omdat de door de Taskforce Culturele en Creatieve Sector gepresenteerde routekaart wordt gevolgd. Zodat we ook het vertrouwen van het publiek weer terug kunnen winnen. Want daar doen we het voor, voor ons publiek!

Het Nationale Theater bedankt:

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

**FONDS
PODIUM
KUNSTEN**
PERFORMING
ARTS FUND NL

VSBfonds,
iedereen doet mee

provincie
Gelderland

ZABAWAS

Het
Nationale
Theater
Vrienden

Het
Nationale
Theater
Toneel
kringen

Bartiméus·fonds

Fonds
1818

freek en hella de jonge stichting

freek en hella de jonge stichting

freek en hella de jonge stichting

freek en hella de jonge stichting

freek en hella de jonge stichting

freek en hella de jonge stichting

× Gemeente
× Amsterdam

Gemeente
Haarlem

Vic
torie
fonds

P.W. Janssen's Friesche Stichting

FENTENER
VAN VLISSINGEN
FONDS
SHV

VAN OMMEREN
DE VOOGT
STICHTING

Verslag van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is in 2021 vernieuwd onder leiding van voorzitter Jozias van Aartsen. De Raad van Toezicht bestond voor aanvang van seizoen 2021-2022 nog voornamelijk uit RvT-leden van de gefuseerde organisaties om de voortgang van de fusie en de gevolgen hiervan soepel te laten verlopen. Een van de afspraken die destijds bij de totstandkoming van fusieorganisatie Het Nationale Theater werd gemaakt, was dat bij aanvang van de cultuurnotaperiode 2021-2024 de Raad van Toezicht volledig vernieuwd zou zijn, om deze een nieuw gezicht te geven. In 2021 werd daarom afscheid genomen van drie leden: Marjet van Zuijlen, Sadik Harchaoui en Hilly Buyne. We zijn hen dankbaar dat zij zich de afgelopen jaren belangeloos hebben ingezet om HNT te ondersteunen met hun kennis en expertise. Inmiddels is de nieuwe Raad compleet en uitgebreid tot zeven leden. Bij het samenstellen is nadrukkelijk gelet op diversiteit met betrekking tot de cultureel-maatschappelijke achtergrond en het netwerk van de leden. Zo hebben de leden van de Raad van Toezicht een rijke ervaring in verschillende sectoren, waaronder het bedrijfsleven, de overheid, het onderwijs en de culturele sector.

De Raad van Toezicht functioneerde in 2021 onder voorzitterschap van Jozias van Aartsen. Clayde Menso was het eerste aanspreekpunt binnen de Raad van Toezicht voor de Ondernemingsraad. Daarnaast functioneerde er een Audit Commissie, bestaande uit Merel van Vroonhoven en Hilly Buyne (later vervangen door Joost Farwerck), die de kwartaal- en jaarstukken met de zakelijk directeur voorbereidde voor de RvT-vergaderingen en dit jaar met risicoanalyses financieel anticipeerde op de voortdurende coronacrisis. Verder functioneerde er een Selectie- en Remuneratie Commissie (SRC), bestaande uit Jozias van Aartsen en Marjet van Zuijlen, die onder meer de beoordelingsgesprekken met de directie voerden.

In 2021 werd een groot aantal zaken met de Raad van Toezicht gedeeld: van de politieke en ambtelijke ontwikkelingen in Den Haag en de culturele sector als geheel, tot de financiële positie van de organisatie, de totstandkoming en tournees van de eigen producties, hoogtepunten in de (context)programmering, de ontwikkeling van de organisatie en de effecten daarvan op het personeel. Elke vergadering sloot Eric de Vroedt, artistiek leider HNT of Noël Fischer, artistiek leider HNTjong, aan om inzicht te geven in de artistieke voortgang van HNT. In 2021 is ook een statutenwijziging doorgevoerd door de Raad van Toezicht waarmee wordt voldaan aan de aangepaste Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen.

Uiteraard stond dit jaar ook voor de Raad van Toezicht in het teken van de coronacrisis en de gevolgen hiervan voor HNT. Om proactief te kunnen anticiperen op de snelle ontwikkelingen werd ze met regelmaat voorzien van updates vanuit het bestuur en onderhielden de leden korte lijntjes met het bestuur over hun expertisegebied. De RvT-leden hebben een belangrijke rol gespeeld in de lobby voor zowel gemeentelijke- als landelijke overheidssteun. De Raad van Toezicht heeft op haar beurt grote bewondering voor de inzet van de directie, leidinggevenden en medewerkers van HNT om de organisatie staande te houden en binnen de beperkte mogelijkheden alsnog een impactvolle programmering te realiseren. De leden hebben gezien dat de invloed van de coronacrisis ook dit jaar weer groot was in de organisatie. Door de constante wijzigingen, het afschalen en weer opschalen, was de onzekerheid groot. De Raad van Toezicht prijst daarom de communicatievoorziening vanuit de directie naar de medewerkers om waar mogelijk deze onzekerheid weg te nemen met behulp van onder andere de wekelijkse interne nieuwsbrief, de interne talkshow *Live vanuit de directiekamer* en de medewerkersbijeenkomsten. De Raad van Toezicht constateert dat de gevolgen van de pandemie HNT het afgelopen jaar verder heeft gevormd en gesterkt, waardoor ze de toekomst met vertrouwen tegemoetzielt. Bovendien heeft HNT bewezen ook met dichte theaters zichtbaar en relevant te zijn. De leermomenten die de organisatie heeft gekend neemt ze mee naar het nieuwe jaar en de aanstaande versoepelingen geven de organisatie hernieuwde energie.

Ook was er dit jaar opnieuw aandacht voor de gevolgen van de motie die begin november 2020 door de gemeenteraad werd aangenomen. Deze motie behelst een korting van 1,5% op de jaarsubsidie van de instellingen met meer dan € 1,5 miljoen subsidie. Met deze korting konden een aantal kleinere culturele instellingen, die een negatief advies van de Adviescommissie hadden ontvangen, alsnog van subsidie voorzien worden. In overleg met de Raad van Toezicht is besloten om bezwaar aan te tekenen tegen dit besluit en vervolgens in hoger beroep te gaan toen dit bezwaar werd afgewezen. De reden hiervoor is dat de korting van 1,5% ten koste gaat van de eigen activiteiten en ambities van HNT op onder andere het gebied van inclusie en toegankelijkheid. Dit zijn onderwerpen waar de commissie zich lovend over uitsprak in het advies, maar nog voor het besluit tot bezuiniging van 1,5% korting al geen extra middelen voor wilde vrijmaken, zoals wij aanvroegen, omdat dit volgens de gemeente ten koste zou gaan van de ondersteuning aan andere instellingen.

Verder zijn zowel de gebouwen van de Koninklijke Schouwburg als Theater aan het Spui afgelopen jaar onderwerp van gesprek geweest. Beide panden zijn gedateerd, sluiten niet meer aan op de eisen van deze tijd en op de inhoud van het meerjarenbeleidsplan. De Raad van Toezicht staat achter de herinrichtingsplannen en de hiervoor gemaakte reservering, zodat onder andere de toegankelijkheid wordt verbeterd en er meer rendement uit de horeca-exploitanten gehaald kan worden.

Doordat de gemeente steeds geen duidelijkheid gaf over de financiële gevolgen van de vervanging van de klimaatinstallaties in Theater aan het Spui, zoals de hoogte van het onderhoud na de vervanging, heeft de Raad van Toezicht besloten een brief aan het college van B&W te sturen met de vraag om helderheid. Ook is er uitsluitend gevraagd met betrekking tot de onderbouwing van de huur, omdat de leden van de Raad van Toezicht en het bestuur van mening zijn dat deze te hoog is.

HNT past de negen principes van de Governance Code Cultuur toe, hanteert de Code Diversiteit en Inclusie en de Fair Practice Code. Het bestuur heeft regulier overleg met de Raad van Toezicht, gevraagd, ongevraagd en tijdig. De bestuurders leggen belangrijke beslissingen en strategische documenten ter goedkeuring voor aan de Raad. De Raad van Toezicht vergadert in ieder geval viermaal per kalenderjaar. Dit jaar hebben de aangebleven leden daarnaast nog apart vergadert over de werving en selectie van de nieuwe leden.

De Raad van Toezicht ontving alle relevante documenten uit de Planning en Control-cyclus die nodig waren om de verantwoordelijkheid en bijbehorende bevoegdheden op financieel-economisch terrein als Raad van Toezicht te kunnen dragen. Het Bestuur geeft de Raad van Toezicht in iedere vergadering een beknopte update, waarin de volgende onderwerpen aan bod komen: Inhoudelijke activiteiten, financiën, strategie en omgeving, personeel en organisatie en gebouw en onderhoud. Het doel van deze update is tweeledig: het voorkomen van verrassingen voor de Raad van Toezicht en het in staat stellen van Raad van Toezicht-leden de boegbeeld-functie en ambassadeursrol voor HNT adequaat in te vullen. Indien er zich buiten de periodieke verstrekking van informatie aan de Raad van Toezicht - zoals is afgesproken - ontwikkelingen voordoen die wezenlijke invloed hebben op het realiseren van de opdracht van de stichting of het voortbestaan van de stichting, wordt de Raad van Toezicht hiervan onverwijld door het Bestuur op de hoogte gesteld. De besluiten en de daaraan voorafgaande overwegingen in de vergaderingen van de Raad van Toezicht worden vastgelegd in notulen. De Raad van Toezicht van HNT laat zich in zijn werk leiden door het culturele, economische en maatschappelijke belang van de organisatie. De Raad van Toezicht adviseert het bestuur en doet dit op actieve wijze, zowel anticiperend als reflecterend op beslissingen van het bestuur. En beslist over benoeming, beoordeling, bezoldiging, schorsing en ontslag van de directie.

De Raad van Toezicht heeft op basis van de uitgevoerde zelfevaluatie in 2021 de profielen voor de nieuwe leden opgesteld en een toekomstvisie geformuleerd, waar de vernieuwde Raad van Toezicht in 2022 actief mee aan de slag gaat. De Raad van Toezicht is onbezoldigd en de samenstelling is divers in kennis, leeftijd en geslacht. Het rooster van aftreden en een overzicht van de nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht en het bestuur is hierna opgenomen. De Raad van Toezicht benoemt de externe accountant en stelt diens beloning vast op basis van advies van het bestuur. De externe accountant brengt ten minste eenmaal per jaar aan de Raad van Toezicht respectievelijk het bestuur verslag uit van zijn bevindingen. De Raad van Toezicht kan hem bevragen over de getrouwheid van de jaarrekening. Aangezien de meerjarenovereenkomst met de accountant afliep is er een aanbestedingsprocedure uitgevoerd. Na de zomer heeft de Raad van Toezicht een nieuwe accountant benoemd, waarmee een overeenkomst voor vier jaar is afgesloten.

Personalia leden Raad van Toezicht

	Geboorte- datum	Functie, Deelname commissies	Datum benoeming	Datum herbenoeming	Termijn	Datum aftreden
De heer J.J. van Aartsen	25-12-1947	Voorzitter en Lid Selectie- en Remuneratiecommissie	01-01-2019	01-01-2022	3 jaar	Nader te bepalen
Mevrouw H. Buyme	31-12-1971	Lid Auditcommissie	01-01-2017	n.v.t.		15-06-2021
De heer J. F. E. Farwerck	07-09-1965	Lid Auditcommissie	22-09-2021	n.v.t.	3 jaar	Nader te bepalen
De heer S. Harchaoui	04-03-1973	-	01-01-2017	n.v.t.		15-06-2021
De heer R. C. Landvreugd	22-03-1971	-	22-09-2021	n.v.t.	3 jaar	Nader te bepalen
De heer C.R.B. Menso	25-01-1976	-	17-06-2017	17-06-2020	3 jaar	Nader te bepalen
De heer A. Najafbagy	01-05-1977	-	22-09-2021	n.v.t.	3 jaar	Nader te bepalen
Mevrouw P. Sanders-Bottema	23-11-1973	-	22-09-2021	n.v.t.	3 jaar	Nader te bepalen
Mevrouw M. van Vroonhoven	05-05-1968	Lid Auditcommissie	26-11-2019	n.v.t.	3 jaar	Nader te bepalen
Mevrouw M. van Zijl	27-01-1967	Lid Selectie- en Remuneratiecommissie	01-01- -2017	n.v.t.		15-06-2021

Leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor de tijd van ten hoogste drie jaar en treden af volgens een door de Raad van Toezicht vast te stellen rooster van aftreden. De Raad van Toezicht is bevoegd het rooster te wijzigen. Vaststelling van of wijziging in dat rooster kan niet meebrengen dat een zittend lid van de Raad van Toezicht tegen zijn wil defungeert voordat de termijn waarvoor hij is benoemd, verstreken is. Een volgens het rooster aftredend lid van de Raad van Toezicht is onmiddellijk doch ten hoogste tweemaal herbenoembaar. Wordt een lid van de Raad van Toezicht herbenoemd en tijdens de nieuwe termijn als voorzitter benoemd dan kan dit lid in totaal tweemaal worden herbenoemd.

Relevante (neven)functies leden van de Raad van Toezicht, per 31-12-2021

De heer J.J. van Aartsen

- Voorzitter Instituutsadviesraad ASTRON
- Voorzitter Stichting Otto von der Gablentzprijs
- Voorzitter Beoordelingscommissie Beoordeling Veenhuizen
- Lid Raad van Toezicht Stichting Montesquieu
- Beschermheer leerstoel United Nations Studies, Universiteit Leiden
- Adviseur Jozias van Aartsen Honours Programma
- Lid en medeoprichter Aspen Ministers Forum
- Honorary Member Global Parliament of Mayors
- Ambassadeur Stichting bevordering internationale samenwerking (Schilderswijk)
- Voorzitter Commissie Omgevingsdiensten
- Voorzitter Raad van Toezicht Verzetsmuseum

De heer J.F.E. Farwerck

- CEO en Voorzitter Raad van Bestuur van Koninklijke KPN
- Lid van de Cyber Security Raad
- Lid van het Bestuur FME
- Lid Raad van Toezicht De Nieuwe Kerk Amsterdam

De heer R.C. Landvreugd

- Hoofd Onderzoek en Curatorial Practice, Stedelijk Museum Amsterdam
- Pathway Leader, Master Institute of Visual Cultures, St. Joost School of Art & Design
- Lid Raad van Toezicht, Amsterdams Fonds voor de Kunst.
- Lid Bestuur, Akademie van Kunsten

De heer C.R.B. Menso

- Directeur Amerpodia
- Vice-voorzitter Raad van Toezicht Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten
- Voorzitter Raad van Toezicht Jongerencultuurfonds Amsterdam
- Lid benoemingsadviescommissie Raad voor Cultuur
- Voorzitter jury Kees Holierhoek Scenarioprijs

De heer A. Najafbagy

- Managing Partner en medeoprichter 4impact capital
- Lid Raad van Toezicht Number 5 Foundation
- Lid Raad van Advies Global People

Mevrouw P. Sanders-Bottema

- General Counsel & Company Secretary bij EDGE Technologies B.V.
- Voorzitter van de RvT van Stichting Hello Zuidas.

Mevrouw M. van Vroonhoven

- Leraar (zij-instromer) (Eerste Nederlandse Buitenschool)
- Columnist (Volkskrant)
- Voorzitter RvT Stichting Lezen
- Voorzitter RvT Radboud Universiteit
- Vice-voorzitter en lid RvT Kunstmuseum

Relevante nevenfuncties Bestuur, per 31-12-2021

De heer C. Debets

- Voorzitter bestuur Stichting Lost in the Greenhouse
- Voorzitter bestuur Stichting 't Gras van de Buren
- Lid kernteam Renovatie Binnenhof -KOB-
- Lid stuurgroep Theater Inclusief
- Lid Bestuur Stichting Spuiplein
- Lid Post Corona Denktank, i.o.v. brancheorganisaties

Mevrouw L. klein Gunnewiek

- Voorzitter Bestuur Stichting Maria Austria Instituut
- Bestuurslid Stichting Amsterdam Summer Dock
- Bestuurslid Stichting Directieoverleg Podiumkunsten Den Haag
- Bestuurslid VNO-NCW Regio Den Haag
- Lid werkgroep Museumkwartier Den Haag
- Lid NAPK Werkgroep Coronasteun

Verslag van de Ondernemingsraad

In 2021 hebben er binnen de samenstelling van de ondernemingsraad een aantal wijzigingen plaatsgevonden. Marije Bettonviel, Esther Noteboom en Sebastiaan van Loenen hebben in 2021 besloten om de organisatie te verlaten. Door het vertrek van Sebastiaan is de tijdelijke functie van Hanna van de Ven veranderd in een vaste functie. Begin 2021 miste er nog een lid uit de kiesgroep Voorhuis. Deze functie is ingevuld door Marius Hamaker. Esther Noteboom is vervangen door Adinda Pluimer. Marije Bettonviel is vervangen door Tim Lafeber.

De ondernemingsraad bestaat ultimo 2021 uit de volgende leden:

	Functie	Kiesgroep
Hanna van de Ven	Voorzitter	Publiek
Angela Schrama	Vicevoorzitter	Staf
Tim Lafeber	Secretaris	Publiek
Marius Hamaker	Lid	Voorhuis
Adinda Pluimer	Lid	Publiek/Voorhuis
Joris Smit	Duo-Lid	Producties
Yela de Koning	Duo-Lid	Producties
Michelle de Vries	Lid	Productie & Techniek
Berry Lemmen	Lid	Productie & Techniek

Het jaar 2021 was een bewogen jaar waarin corona (wederom) een grote rol heeft gespeeld. Zowel de overheid als de directie adviseerden zoveel mogelijk vanuit huis te werken. Hierdoor heeft de ondernemingsraad veelal op afstand geprobeerd zo goed mogelijk te signaleren wat er leeft onder het personeel, om de medewerkers op adequate wijze te representeren en de directie te adviseren.

De ondernemingsraad behandelde onder meer de volgende punten:

- **Vertrouwenspersoon**

Op advies van de OR wordt de functie van intern vertrouwenspersoon niet meer vervuld door een medewerker van de afdeling HR. De functie wordt nu vervuld door twee medewerkers van verschillende afdelingen. Hierdoor wordt enige vorm van belangenverstrengeling teniet gedaan en is de drempel voor de medewerker lager.

- **Personeelsregeling**

De OR heeft de personeelsregeling grondig doorgenomen en een aantal punten ter discussie gesteld. Een belangrijk onderwerp was de kwestie omtrent de vakantiedagen en dan met name de verplichte collectieve vakantieperiode van drie weken. Voor een aantal afdelingen is de verplichte collectieve periode niet gewenst of niet mogelijk. Net als voorheen zijn er uitzonderingen mogelijk.

- **Diversiteit en Inclusie**

De OR heeft deelgenomen aan een bijeenkomst Diversiteit en Inclusie met als doel om het bewustzijn over deze thema's binnen de organisatie verder te vergroten en te werken aan een inclusieve werkomgeving. Samen met de directie hebben we diverse aandachtspunten en stellingen behandeld. Dat het hier echt een samenwerking betrof, hebben wij als buitengewoon prettig ervaren. Uit het gesprek zijn verbeterpunten voortgevloeid, deze worden in het vervolgtraject meegenomen.

- **Follow-up registratie vakantiedagen**

Omdat er de afgelopen jaren een stuwmeer aan vakantiedagen is ontstaan, stelde directie een aangescherpte regeling in de personeelsregeling 2020 en 2021 voor over het aantal mee te nemen vakantiedagen naar het nieuwe jaar: een verplichte vakantieperiode in de zomer en een aantal vastgestelde vrije dagen. In 2021 heeft de OR als follow-up op regelmatige basis navraag gedaan inzake het stuwmeer aan vakantiedagen. De OR heeft geadviseerd om te kijken naar een betere (digitale) registratie van de uren, met als doel om de wettelijke en bovenwettelijke dagen beter inzichtelijk te krijgen.

- **Zichtbaarheid ondernemingsraad**

De ondernemingsraad streeft naar een betere zichtbaarheid binnen de organisatie. In 2021 verspreidden wij posters om onze aanwezigheid te benadrukken en initieerden wij online spreekuren waar iedereen binnen de organisatie bij aanwezig kon zijn. Tevens organiseerden we een *Live met de OR*, waar medewerkers op- of aanmerkingen konden aandragen over het personeelshandboek 2021. Vervolgens besprak de OR deze punten met de directie bij de totstandkoming van het personeelshandboek 2022.

Wij zijn Het Nationale Theater

Onze missie

Het Nationale Theater gelooft in theater als publieke arena waar de brandende kwesties van vandaag worden onderzocht en bevraagd. Waar de grote verhalen van deze tijd worden verteld. Een bruisend huis van verbeelding en verbinding dat zich radicaal openstelt voor iedereen. Een kruispunt voor betekenisvolle ontmoetingen, in levenden lijve. Een veilig thuis waar we ons met gretige nieuwsgierigheid openstellen voor het onbekende. En waar we de moed opbrengen om de wereld weer met open vizier aan te gaan.

Wie zijn wij?

Met theater voor jong en oud, voorstellingen door gevierde regisseurs en aanstormende talenten, actief reizend door het hele land, is Het Nationale Theater een toonaangevend theaterinstituut, dat iedere inwoner van dit land uitnodigt tot ontmoeting, kunstbeleving en debat. Opererend vanuit onze politieke hoofdstad is het een cultureel brandpunt dat theater een prominente plek geeft in het hart van de samenleving. Met klassiekers uit de wereldbibliotheek, actueel geschreven drama en innovatieve programma's voedt, faciliteert en inspireert Het Nationale Theater het publiek in zijn zoektocht naar houvast, visie en vermaak.

Waar staan wij voor?

Het Nationale Theater is radicaal vriendelijk en vriendelijk radicaal. We ontvangen onze gasten met open armen en gaan niet alleen respectvol, maar bij voorkeur liefdevol met elkaar om. Tegelijkertijd zijn we in staat om, heel precies en met respect, te zeggen waar het op staat. En de ander te verleiden met ons mee te gaan. Geen vuist, maar een stevige, open hand. We blijven permanent nieuwsgierig en bevragen vastgeroeste procedures. Innovatie is geen mantra, maar een innerlijke drang. Maatschappelijke betrokkenheid is geen ideologische keuze, maar keiharde praktijk.

Hoofdactiviteiten

Het Nationale Theater bestond bij het ingaan van de nieuwe beleidsperiode in 2021 vier jaar. Meer dan ooit zijn wij doordrongen van de noodzaak van onze missie. In 2021 werkten 8 regisseurs, 16 vaste acteurs en circa 200 medewerkers onvermoeibaar aan de realisatie van deze opdracht. Zoals omschreven in ons meerjarenbeleidsplan 2021-2024 resulteert dat in:

- 12 eigen **Producties** voor jong en oud: 5 grote zaal-voorstellingen en 7 vlakke-vloervoorstellingen, in het kader van talent- en tekstontwikkeling, empowerment, schoolvoorstellingen, familie- en jongerentheater. Door de gevolgen van de coronacrisis stonden er dit jaar 3 producties in de grote zaal, 4 in de vlakke vloer en 2 in de klas. Daarnaast maakten we 6 producties voor een nieuw medium.
- De **Programming** van bijna 700 (gast)producties. Met nadruk op toneel door BIS-instellingen en FPK-gesubsidieerde groepen. Daarnaast: voorstellingen van andere disciplines, van vrije producenten en internationale huizen. *Doordat onze deuren vanwege corona een groot deel van 2021 gesloten bleven voor publiek, was het aantal getoonde (gast)producties afgelopen jaar een stuk lager.*
- Meer dan 750 activiteiten in het kader van **Educatie & Interactie** waaronder lessen op Haagse scholen, theaterwerkplaatsen, jongerenmanifestaties, MAAKdagen, Lezen met HNT, de wijkjury, Moksi Patu & Salaam en HNTonbeperkt. *Ook de hoeveelheid educatie- en interactieactiviteiten hebben we dit jaar niet gehaald door de coronabeperkingen, wel hebben we nieuwe online vormen ontwikkeld en daar een groot publiek mee bereikt.*

In de dagelijkse praktijk van Het Nationale Theater komen deze drie lijnen voortdurend samen in totaalprogramma's waarin bezoekers als 'medemakers' centraal staan. We bespelen en programmeren de Koninklijke Schouwburg, Theater aan het Spui, Zaal 3 en HNT Studio's. En werken regelmatig in de wijken, op scholen, op zomerfestivals en in 46 vlakkevloer-theaters en 55 schouwburgen in heel Nederland en België. Al waren dat afgelopen jaar door de sluiting van wijkcentra, het uitblijven van festivals en de gesloten theaterdeuren minder speelplekken dan in een regulier jaar. Daarnaast presenteren wij speciale programma's, innovatieve activiteiten die wij (mede) ontwikkelen en presenteren in onze eigen theaters of op locatie in de stad.

Focus door thematische lijnen

Om de effectiviteit van ons werk te verscherpen, bundelen we ons werk. Alles wat we doen, wordt in nauwe samenhang geproduceerd en zichtbaar gemaakt, deze integrale gedachte hebben we ondanks de uitdagingen ook in 2021 zoveel mogelijk uitgevoerd. Onze educatie-, interactie- en marketingprogramma's centreren zich rondom de grootschalige totaalproducties. De inhoudelijke samenhang wordt versterkt door nadrukkelijk te werken langs drie thematische lijnen:

- **Waar komen wij vandaan?** Over nationale en persoonlijke geschiedenissen. Verhalen van vlucht, migratie en dekolonisatie. Over zwarte bladzijden, blinde vlekken en trauma's. Eindigt het debat met Rentmeesterschap de roetveegpiet? Over erfenis, schuld en boetedoen.

- **Hoe leven wij samen?** Over fricties in de gefragmenteerde stad. Over de noodzaak van elkaar te houden. Over het vastbijten in groepsidentiteiten en de eenzaamheid van de bubbel. Over hopeloze liefdes en de grenzen van intimiteit.
- **Waar gaan wij naartoe?** Hoe te leven op een hete aarde? Over de houdbaarheidsdatum van het neoliberale kapitalisme. Over gentech, digitale ethiek en kunstmatige intelligentie. Over zorgrobots en onze verlangde verhuizing naar Mars.

Eigen Producties

Het Nationale Theater verbindt zich de komende jaren met negen regisseurs: vier voor volwassenvoorstellingen in de grote zaal, twee voor familie- en jongerenvoorstellingen en drie jonge talenten. Artistiek leiders Eric de Vroedt en Noël Fischer (HNTjong) kiezen bewust voor een levendige verscheidenheid aan stijlen en perspectieven. Allen delen een voorliefde voor tekst(toneel) en zijn typische 'acteursregisseurs'. Ze putten hun inspiratie uit de dolgedraaide wereld van nu en creëren snel gemonteerde, muzikale voorstellingen met een grootstedelijke hartslag.

Het Nationale Theater produceert klassiek en modern internationaal repertoire, nieuw Nederlands repertoire, familie- en jeugdtheater en documentaire stadsprojecten. Binnen de thematische lijnen produceren we zowel geëngageerde voorstellingen over recente maatschappelijke ontwikkelingen als voorstellingen gebaseerd op klassiek toneelrepertoire. Wij nemen zowel de tijd om op ambachtelijke wijze klassiek toneelwerk te ontsluiten voor een modern publiek, als dat we met vers geschreven werk doordacht reflecteren op brandende kwesties van nu. Artistieke noodzaak, actuele urgentie, ambachtelijke kwaliteit en verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van het toneelrepertoire zijn daarbij leidende waarden. Het Nationale Theater is een huis van acteurs en regisseurs, maar nadrukkelijk ook van toneelschrijvers: prominente auteurs werken intensief aan actueel repertoire voor volwassenen en voor jeugd, van korte direct-te-spelen scènes tijdens de HOT avonden tot avondvullende stukken voor de grote zaal.

Te zien in het hele land

Het Nationale Theater is het grootste reizende theatergezelschap van Nederland en neemt de verantwoordelijkheid voor kwalitatief aanbod in heel Nederland. Het biedt iedere schouwburg in heel Nederland tenminste één kwaliteitstitel per jaar: een toegankelijke voorstelling, goed reisbaar, met een aantrekkelijke titel, bekende acteurs en ondersteund door een stevig en innovatief marketingbeleid. Afgelopen jaar konden we deze werkwijze, door sluitingen niet uitvoeren. Tournées konden niet volgens planning plaatsvinden. Voor de eerste helft van het jaar kozen we er daarom voor om alternatieve eindproducten te maken zoals een podcastserie, online talkshows en registraties voor online vertoning. Eric de Vroedt's productie *De eeuw van mijn moeder* speelden we alleen in Den Haag, voor een langere periode. Op deze manier beperkten we de financiële en organisatorische risico's, maar konden we toch in verbinding blijven met het publiek.

Daarnaast zijn we bezig om voor de tournées van al onze voorstellingen nieuwe reismodellen te ontwikkelen. De vijf grote zaalvoorstellingen die we jaarlijks aanbieden krijgen elk een eigen reiscircuit en publieksstrategie. We vormen een hechte alliantie met twaalf kernschouwburgen; andere voorstellingen zijn exclusief in Den Haag te zien. Door de coronacrisis hebben we de vernieuwde reismodellen helaas nog niet in de praktijk kunnen brengen. Wel hebben we geïnvesteerd in de relatie met onze partnertheaters en de alliantie onder andere ingezet om met elkaar de gevolgen van de coronacrisis op ons als sector te bespreken.

Ook voor jong publiek

HNTjong neemt een unieke positie in binnen het Nederlandse theaterlandschap. Als BIS-jeugdtheatergezelschap binnen Het Nationale Theater, waar productie en presentatie hand in hand gaan, kan HNTjong producties en projecten realiseren op een schaal die voor weinig jeugdtheatergezelschappen is weggelegd. We zijn onderdeel van een nationaal huis dat zich als groot theaterinstituut continu probeert te herdefiniëren. In eigen stad proberen we nieuwe concepten uit, die we bij succes exporteren door het hele land. We hebben in een paar jaar tijd, samen met een stevige en slagvaardige afdeling Educatie & Interactie, forse stappen gemaakt in het produceren van groots gemonteerde voorstellingen voor jongeren, waarvan *Trojan Wars* in 2021 dan eindelijk in première ging en een zeer succesvolle tournee kende. We werken met modern repertoire en radicale bewerkingen van klassiekers. Het zijn altijd verhalen over kantelpunten: over grote gebeurtenissen die dwingen om stelling te nemen, die je horizon verbreden. Gericht op een publiek van jonge mensen die de kindertijd achter zich laten en zich beginnen te verhouden tot de wereld om hen heen.

Twee inhoudelijke beleidslijnen zijn bepalend: de familievoorstellingen en jongerenproducties. De familievoorstelling richt zich op een gemixt publiek van kinderen en volwassenen in de grote zaal. Voor jongeren ontwikkelen we een *coming of age*-lijn. Voorstellingen met actuele thema's, filmisch gemonteerd, in een brutale fysieke stijl. Daarnaast maken we kleinere voorstellingen en wijk- en educatieprojecten voor het vlakkevoercircuit, festivals en scholen. In 2021 bleek dat juist deze kleinere voorstellingen goed bestand waren tegen de gevolgen van de coronacrisis door hun schaal en flexibiliteit, waardoor HNTjong ondanks de beperkingen veel kinderen en jongeren heeft bereikt.

Programmering

Het Nationale Theater programmeert voor de diverse stad die Den Haag is. Altijd is artistieke kwaliteit de basis en het bereiken van een zo groot mogelijk publiek de doelstelling. De kern van onze programmering bestaat uit toneel, muziektheater, mime, opera, jeugdtheater en het

gesproken woord. Programmering is meer dan de vraag “wat waar wanneer”. Programmeren is luisteren naar het publiek, kijken naar de wereld, en daar op inspelen met het beste aanbod dat voor handen is. Goede programmering bemiddelt dus tussen podiumkunstenaren, podiumkunst en publiek. Het zorgt voor een dialoog tussen kunstenaars, hun kunstwerken en de maatschappij. En het zorgt dat ze zich alle drie kunnen ontwikkelen. Als Het Nationale Theater hebben wij daarom een grote verantwoordelijkheid: Wij geven podiumkunstenaren de kans om zichzelf te ontplooiën en willen samen met hen een getalenteerd publiek creëren, dat zich verbreedt en vernieuwt. In 2021 hebben we daarom zodra we mochten onze deuren geopend, ook al was het maar voor een klein aantal bezoekers. Zo gaven we de bespelers de ruimte om hun werk te tonen en het publiek de kans om het te komen bewonderen. Met name voor de beginnende makers in Zaal 3 was dit van groot belang.

Uitgangspunten van onze programmering:

- Het best beschikbare aanbod is te zien op de best mogelijke plek.
- We programmeren BIS- en FPK-gesubsidieerde producties en kwalitatief aanbod van commerciële producenten.
- We programmeren zowel conventioneel als vernieuwend, zowel complex als toegankelijk aanbod. In 2021 trokken met name de voorstellingen met bekende namen én voorstellingen met lovende recensies meer bezoekers. Voor nieuwe makers was het in deze crisistijd moeilijker om publiek te vinden dan normaliter.
- De programmering, de eigen producties en speciale programma's worden waar mogelijk inhoudelijk verbonden door de genoemde thematische lijnen en context-programmering.
- De programmering doet recht aan de diverse samenleving. Het richt zich op jong en oud, arm en rijk, hoger- en lager opgeleid, met diverse culturele achtergronden.
- Extra ruimte krijgen makers en gezelschappen die een verbinding hebben met Den Haag of typisch Haagse verhalen vertellen.
- Binnen de programmering wordt ruimte gegeven aan talentontwikkeling.

Educatie & Interactie

Educatie & interactie vormt de derde pijler van onze kernactiviteiten. Het is de cruciale schakel tussen de voorstellingen en de toeschouwers in de zaal. Iedere individuele toeschouwer beschouwen wij als mede-maker van zijn of haar eigen theaterervaring. Tijdens en na de voorstelling geeft de toeschouwer het getoonde zélf betekenis. Hij of zij maakt de voorstelling af: legt verbinding met eigen ervaringen, neemt de voorstelling 'mee naar huis'. Onze educatie- & interactieactiviteiten helpen bezoekers – van alle leeftijden – om dit proces van kunstbeleving en betekenisgeving zo bewust en geïnspireerd mogelijk te laten verlopen. Wij bieden voor en na de voorstellingen deelnemers ruimte en handvatten om voorstellingen in een kader te plaatsen, zelf te reflecteren en de eigen interpretatie serieus te nemen. Wij zijn niet zelf continu aan het woord. We stimuleren het onderlinge gesprek en luisteren gretig mee. Door de strikte regelgeving in de foyers (o.a. 1,5 meter afstand en vaste zitplaatsen bezoekers) was het afgelopen jaar moeilijker om de contextprogrammering vorm te geven. We zijn op zoek gegaan naar nieuwe (digitale) vormen zonder de ontmoeting uit het oog te verliezen.

- **Voor jeugd en jongeren** – Bij onze activiteiten voor jeugd en jongeren staat het zelf (be)denken, praten en maken centraal. Rondom onze eigen producties voeren we met jongeren filosofische gesprekken. In workshops werken ze aan korte performances of spectaculaire manifestaties die soms direct reageren op de voorstelling. In onze Theaterwerkplaatsen werken kinderen of jongeren een hele dag of vakantieweek aan een eigen voorstelling: een jonge variant van een HNT-voorstelling of een indringende performance voor Theater Na de Dam. Grote verdieping wordt bereikt bij de meerjarige leerlijnen die we met Haagse scholen en andere kunstinstellingen hebben opgezet. Doordat een groot deel van 2021 cultuureducatie was toegestaan, hebben we veel activiteiten met scholen kunnen realiseren.
- **Voor getalenteerde volwassenen** – Wat klein begon rondom *The Nation* is uitgebreid tot een grote vlek. In steeds meer Haagse bibliotheken, buurthuizen of wijktheaters lezen wijkbewoners onder de noemer *Lezen met HNT* de teksten van onze grote voorstellingen. Net als met de gesprekken, borrels en maaltijden rondom onze succesvolle Toneelkijker-, Danskijker, Moksi Patu- en Salaam-series werken we aan een 'getalenteerd publiek'. Ook innoveren we onze inleidingen en nagesprekken voortdurend: prikkelende podcasts en associatieve video-essays vervangen de alwetende-inleider-die-alles-uitlegt. Bij de dialoogtafels, Theater voor Ketikoti en de Wijkjury gaan we op basis van specifieke thema's aan de slag met ongeoeffende maar bereidwillige theaterkijkers. We hebben zoveel mogelijk van onze contextprogrammering geprobeerd te realiseren en zijn waar nodig op zoek gegaan naar alternatieve vormen als samenkomen niet kon.
- **Een bruisend educatiehuis** - Om in de groeiende behoefte aan workshops, lessen en programma's te voorzien, willen we graag een permanent Centrum voor Educatie & Interactie openen, dit is door de gevolgen van de coronacrisis vertraagd. Naast een bruisende plek voor schoolklassen, docenten en theater minnende jongeren wordt het ook de vaste stek van onze luis in de pels, jongerenredactie De Motor. Zij hebben dit jaar, zonder vaste plek, tal van activiteiten georganiseerd, van deelname aan Het Grote Straatberaad tot een zelf georganiseerd Pride-feest.

Talentontwikkeling

Wie onze kantines op een doordeweekse dag bezoekt, waant zich op een theaterschool. Het wemelt er van de studenten, stagiaires en jonge makers en bruist er van de ambitie en inspiratie. Juist in deze coronatijd hebben we de banden met de kunstvakopleidingen geïntensiveerd om

toch een podium te bieden aan nieuwe makers. Talentontwikkeling is voor ons geen corvee, het is onze levensbron. Het vindt plaats in onze hele organisatie: op toneel, backstage bij techniek, op kantoor bij educatie, productie en programmering. Competenties waaraan gewerkt wordt zijn zowel artistiek (oorspronkelijkheid, zeggingskracht), zakelijk (leiderschap, ondernemerschap) als maatschappelijk (verbinding met publiek en maatschappij). Als erkend leerbedrijf werkt Het Nationale Theater op alle afdelingen met stagiairs, zowel op het podium als achter de schermen. Daarmee is het een onmisbare schakel in het Nederlandse theaterveld. Dit jaar was het puzzelen om iedereen op veilige afstand mee te laten werken op de vloer, maar is het uiteindelijk gelukt om weer een verscheidenheid aan stageplaatsen aan te bieden aan studenten.

Voor theatermakers is Het Nationale Theater een uitgelezen plek om hun talent verder te ontwikkelen; naast inhoudelijke coaching bieden wij repetitie- en presentatiemogelijkheden op elke schaal. Zaal 3 is ons laboratorium voor de jongste nieuwe makers. We focussen op toneel en performance, met cross-overs naar beeldende kunst, proza, poëzie en filosofie. Inhoudelijke accenten zijn: projecten uit de LHBTIQ+ community en niet Westerse- of migrantenverhalen. Deze verhalen worden vaak verteld door talenten zonder kunstopleiding of door makers ondersteund vanuit de nieuwe makers-regeling (FPK). Dankzij onder andere onze samenwerking met productiehuis De Generator in Leiden weten zij ons, en wij hen, steeds beter te vinden. We programmeren een spannende mix van professioneel, community-aanbod en vers werk van Arnhemse, Utrechtse en Maastrichtse theaterschoolstudenten. Juist deze groepen makers zijn hard getroffen door de coronacrisis, daarom hebben we ons ingezet om hen ruimte te bieden, zowel voor als achter de schermen. Een jong, divers publiek komt er gretig op af. Sommigen stappen binnen als onervaren kijker en vertrekken jaren later als hemelbestormende maker.

Diversiteit

Voor Het Nationale Theater is invulling geven aan de Code Diversiteit & Inclusie prioriteit. Vanuit alle perspectieven is Het Nationale Theater steeds bewuster en actiever bezig met de doelstelling van deze code. We hebben geprobeerd de urgentie hiervan niet te laten overschaduwen door de coronacrisis en in 2021 belangrijke stappen gezet. Voor een nationaal podium dat zich midden in één van de vier grote steden bevindt, is het vanzelfsprekend dat productie en programmering recht doen aan de bevolkingssamenstelling van dit land. Met onze (context)programmering zoeken we aansluiting bij herdenkingen en vieringen van verschillende Haagse gemeenschappen. We werken nauw samen met organisaties met wortels in die gemeenschappen. We verwelkomen de Sint én de opening van het Gnawa-festival. Op 4 mei hosten we Theater na de Dam, op 1 juli Theater voor Ketikoti. Het Nationale Theater heeft de ambitie het publiek voor theater aanzienlijk te vernieuwen en te verbreden. Vanzelfsprekend staan er acteurs met uiteenlopende culturele achtergronden op toneel. We koesteren de grote diversiteit van ensemble en onze (vaste) gastacteurs. We presenteren kwaliteitstheater voor alle Nederlanders. Voor jong en oud, arm en rijk, hoger- en lager opgeleid, voor diverse culturele achtergronden. Wij vinden het belangrijk om onze voorstellingen te laten zien, horen of voelen aan iedereen. Een beperking, zichtbaar of onzichtbaar, hoeft geen belemmering te zijn om naar het theater te komen. Met HNTonbeperkt maken we ons aanbod toegankelijk voor prikkelgevoelige mensen of mensen met een auditieve of visuele beperking. Samen met gespecialiseerde organisaties bieden wij bij voorstellingen hulpmiddelen (gebarentolken, audiotranscriptie, boventiteling) aan om theaterbezoek voor iedereen mogelijk te maken. Het Nationale Theater kan alleen toonaangevend zijn als het ook inclusief is en kiest voor radicale meerstemmigheid.

We zijn een van de initiatiefnemers en penvoerder van het landelijke project Theater Inclusief. In samenwerking met de BIS-gezelschappen en de standplaatsschouwburgen (het zogenaamde 'Noordwijk-overleg') zorgen wij voor een toename van hoogwaardig cultureel-divers aanbod, een dialoog met het publiek, samenwerking met wijkorganisaties en Unconscious Bias trainingen voor medewerkers. Achter de schermen neemt de diversiteit van ons medewerkersbestand zienderogen toe. Om de diversiteit te vergroten, werken we als organisatie gezamenlijk aan een inclusieve werkomgeving en hebben we grote aandacht voor een inclusieve werving- en selectieprocedure, waarbij we doorlopend het gesprek voeren over blinde vlekken en het belang van een divers personeelsbestand.

Publieksbereik

Het Nationale Theater stelt zich radicaal open voor iedereen. Onze huizen zijn een kruispunt voor betekenisvolle ontmoetingen in levenden lijve. In 2021 bleef het onze ambitie om het publiek van onze theaters te verbreden en te vernieuwen door ons radicaal open te stellen en ontmoetingen te faciliteren in Den Haag en in het land.

De uitbraak van het coronavirus in 2020 luidde een periode van belemmeringen in om deze ambitie waar te maken. Maar het stopte ons niet. Het vroeg veel van alle collega's, maar we hielden onze wendbare, integrale en publieksgerichte werkwijze vast. De makers, programmeurs, servicemedewerkers en marketeers hielden goed contact en stelden plannen bij (én op) voor iedere fase. Daarbij stelden we onszelf constant de vragen: hoe staan we in contact met ons publiek zodra de deuren dicht moeten? En hoe blijven wij ons radicaal openstellen ondanks het 'testen voor toegang' en de implementatie van het 3G-beleid?

We hielden vast aan wat we ons in 2020 hadden voorgenomen: wij ontvangen, zodra het mag, ons publiek op radicaal vriendelijke wijze. Theater bestaat bij de gratie van publiek. Het jaar begon met een avondklok. In de maanden daarna konden we lang geen bezoekers ontvangen in onze huizen. Aan Het Nationale Theater de taak die vriendelijkheid en persoonlijke behandeling jegens het publiek telefonisch en digitaal voort te zetten. Dat hield in: luisteren naar én handelen volgens de wensen van het publiek, ook in onzekere tijden. En geen antwoordapparaten, maar het hele jaar bereikbaar zijn. Mensen die bezwaren hadden over ons toegangsbeleid namen wij serieus en stonden wij geduldig telefonisch of per mail te woord. Iedere kaartkoper wist dankzij scherpe data-analyse en segmentatie op tijd wat de status was van hun voorstelling en werd

als eerste op de hoogte gesteld zodra er een nieuwe datum beschikbaar was. We hanteerden daarbij flexibele voorwaarden en de mogelijkheid tot kosteloos reserveren.

We hielden ons voor die waakvlam niet uit te laten gaan, zodat het publiek ons goedgezind zou blijven en weer snel op de stoep zou staan in de periodes dat we open zouden mogen. Daarom hielden we de communicatielijnen open met 'brieven van de directie' aan stadbewoners, ons publiek, onze zakelijke partners en onze Vrienden en Toneelkringleden. Het resultaat: de bezoeker bleef ons trouw. We ontvingen zelfs (schriftelijk en mondeling) begrip voor de situatie, ook na een tweede of derde verplaatsing. Duizenden bezoekers doneerden hun kaartjes en in sommige gevallen zelfs meer dan dat. Ook bleven veel ticketeigenaren voor vouchers kiezen en toonden hiermee de intentie om ons weer snel te bezoeken zodra dat zou kunnen. Voor marketing een mooi aanknopingspunt om deze groep zodra we open mochten te contacteren en te wijzen op hun tegood en ons aanbod. Het koopgedrag van bezoekers veranderde ook. Velen kochten kaarten korter van tevoren.

Het theater is een publieke ruimte en zeker in tijden van afzondering en beperkte gedeelde ervaringen, is het onze taak deze ruimte voor iedereen beschikbaar te stellen. Daarom openden wij met de credo's 'Open voor jou' en 'Altijd dichtbij', zodra het mocht, de deuren van onze theaters en trokken we het land in. In tegenstelling tot 2020 niet enkel met monologen, maar ook met megaproducties als *Trojans Wars*. In aangepaste vorm bleven wij ook vieren en herdenken, samen met de inwoners van de stad. Zo produceerden wij de documentaire *De Laatste Getuigen* met zeven Hagenaars die hun verhalen over de oorlog deelden en organiseerden wij tijdens Ketikoti een slavernijwandeling in de buitenlucht. De verhalen van de verzetshelden in slavernij, onder de titel *Tijd zal ons leren*, moesten verteld worden. Dat kon door de pandemie niet op het podium, maar het kreeg door alle flexibiliteit alsnog vorm in online talkshows, een podcastreeks en zelfs een VPRO-uitzending op televisie. Dit laatste gold ook voor *Tori* (in samenwerking met Zapp) en *De Eeuw van mijn moeder* (in samenwerking met AVROTROS). Eric de Vroedt werd tijdens zijn maakproces van *De Eeuw van mijn moeder* gevolgd door het tv-programma *Het uur van de wolf*. Op 15 augustus gingen we, op anderhalve meter afstand van elkaar, aan tafel na afloop van de Nationale Indië Herdenking en vertelde Eric de Vroedt live op NOS wat de herdenking voor hem betekende. De samenwerking met de omroepen in 2021 leidde tot een nieuw nationaal podium.

De coronaperiode weerhield ons er ook niet van om publiek met een zichtbare of onzichtbare beperking uit te nodigen. Toen we hoorden dat Sinterklaas door de maatregelen niet kon optreden in Theater aan het Spui hebben we ervoor gezorgd dat de kinderen van de Haagse tyltyschool De Witte Vogel alsnog Sinterklaas en Dieuwertje Blok persoonlijk konden ontmoeten in de foyer. Het was een middag die zowel bij de kinderen als bij ons veel indruk maakte. Ook hebben we het voor elkaar gekregen meerdere eigen producties in Den Haag en in het land toegankelijk te maken voor slechthorende en dove mensen. En tijdens de kerstdagen organiseerden wij voor ons publiek een kerstlunch in de Koninklijke Schouwburg voorafgaand aan de productie *Hebriana*. Helaas moesten deze door de verscherping van de coronamaatregelen worden afgelast. Er zouden ook genodigden van de Haagse Community tegen eenzaamheid bij zijn. Vooral voor deze gemeenschap zijn de coronabeperkingen extra grillig.

Aan het einde van het jaar moesten wij onze deuren weer sluiten, maar 'de avondjes uit' met eenzame inwoners van Den Haag en omstreken staan alsnog gepland voor 2022. Hoewel er landelijk vooral tijdens de feestdagen wordt stilgestaan bij eenzaamheid, denken wij dat het belangrijk is om hier in de 11 andere maanden van het jaar ook mee bezig te zijn. Het bestrijden van eenzaamheid en het faciliteren van de ontmoeting tussen (diverse groepen) mensen is iets waar wij het hele jaar door veel mee bezig zijn.

Ons publiek blijft ons lief. Daarom hebben we ons credo van radicale vriendelijkheid opgenomen in onze hernieuwde kernwaarden. Altijd, overal en naar iedereen toe. Onvoorwaardelijk, uitgesproken en uitbundig. We ontvangen onze gasten met open armen en een brede glimlach. We gaan niet alleen respectvol, maar bij voorkeur liefdevol met elkaar om. We vertrekken vanuit ieders beste intenties en kwaliteiten. En kiezen voor optimisme en het maken van contact. Iedere dag weer.

Prestatienormen in cijfers

Prestatienormen gemeente Den Haag*

	Realisatie 2021	Prestatienorm 2021	Resultaat 2021
Aantal producties op de eigen podia	165	300	-/- 135
Aantal voorstellingen podia	299	600	-/- 301
Aantal bezoekers eigen programmering	32.204	133.000	-/- 100.796
Aantal bezoekers totaal podia	45.028	179.000	-/- 133.972
HNT producties	18	7	11
Waarvan nieuwe producties	14	6	8
HNT voorstellingen eigen producties	108	300	-/- 192
Waarvan in Den Haag	56	103	-/- 47
HNT bezoekers eigen producties	22.592	98.500	-/- 75.908
Waarvan in Den Haag	10.071	39.300	-/- 29.229
HNTjong producties	11	5	6
Waarvan nieuwe producties	4	4	-
HNTjong voorstellingen eigen producties	36	80	-/- 44
Waarvan in Den Haag	9	37	-/- 28
HNTjong bezoekers eigen producties	12.275	15.500	3.790
Waarvan in Den Haag	2.753	6.700	-/- 3.947
HNTjong schoolvoorstellingen	216	100	116
Waarvan in Den Haag	184	40	144
Aantal leerlingen	7.015	10.500	-/- 3.485
Waarvan Haagse leerlingen	4.881	7.800	-/- 2.919
Internationale producties	2	-	2
Internationale voorstellingen	17	-	17
Aantal festivaldagen	27	50	-/- 23
Aantal festivalbezoekers	1.469	21.000	-/- 19.531
Schoolvoorstellingen Educatie podia	-	100	-/- 100
Bezoekers schoolvoorstellingen	-	10.000	-/- 10.000
Overige educatie en participatie- activiteiten	1.816	1.069	747
Deelnemers overige educatie en participatie- activiteiten	45.862	36.500	9.362

De prestatiegegevens 2021 zijn door de COVID-19 maatregelen (waaronder verplichte sluiting van theaters) aanmerkelijk lager dan begroot. De gemeente Den Haag heeft toestemming verleend om af te wijken van de prestatieafspraken. Het beleid van Het Nationale Theater is dat de podia open zijn als dat mag, ook al is dit maar voor een beperkt aantal bezoekers. Bij onze producties is zoveel mogelijk gedaan om de keten zo goed mogelijk op gang te houden en om producties te kunnen presenteren zodra de podia open mochten. De kolom prestatienorm bevat de prestaties zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking met als doel de impact van de coronamaatregelen zichtbaar te maken. Naast de fysieke voorstellingen heeft Het Nationale Theater ook veel online-activiteiten gerealiseerd. Er werden registraties van eigen producties online aangeboden, *De Eeuw van mijn Moeder* en *Tori* zijn voor TV opgenomen en uitgezonden, nieuwe programma's gemaakt (zoals *De Laatste Getuigen* op 4 mei), en diverse programma's van derden werden via streaming aangeboden. We hebben hiermee zowel nieuw als bestaand publiek bereikt. HNT Educatie en Interactie was actief met diverse educatieve programma's die door scholen werden opgepikt. (*) In bijlage 4 is het volledige prestatieoverzicht opgenomen

Bezoekersaantallen eigen programmering naar zaal

	Realisatie 2021	Prestatienorm 2021	Resultaat 2021
Grote Zaal	20.986	100.000	-/- 79.014
Het Paradijs	827	5.000	-/- 4.173
Zaal 1	4.503	10.000	-/- 5.497
Zaal 2	2.951	10.000	-/- 7.049
Zaal 3	1.521	4.000	-/- 2.479
De Studio's	-	-	-
Foyers en overige locaties	374	2.000	-/- 1.626
Op locatie	1.042	2.000	-/- 958
	32.204	133.000	-/- 100.796
De Parade	-	-	-
	32.204	133.000	-/- 100.796

Prestatienormen ministerie OCW – Producties HNT en HNTjong

	Realisatie HNT 2021	Norm beleidsplan OCW 2021	Resultaat HNT 2021	Realisatie HNTjong 2021	Norm beleidsplan OCW 2021	Resultaat HNTjong 2021
Producties						
Nieuwe Productie	11	6	5	3	4	-/- 1
Reprise Productie	3	1	2	7	1	6
Nieuwe Coproductie	3	-	3	1	-	1
Reprise Coproductie	1	-	1	-	-	-
	18	7	11	11	5	6
Uitvoeringen						
Aantal openbare voorstellingen	108	300	-/- 192	36	80	-/- 44
Schoolvoorstellingen (PO)	-	-	-	53	40	13
Schoolvoorstellingen (VO)	-	-	-	163	60	103
	108	300	-/- 192	252	180	72
Standplaats						
Voorstellingen in standplaats	56	103	-/- 47	9	37	-/- 28
Voorstellingen buiten standplaats (NL)	51	197	-/- 146	27	43	-/- 16
Voorstellingen online	1	-	1	-	-	-
	108	300	-/- 192	36	80	-/- 44
Bezoeken						
Bezoekers openbare voorstellingen	22.592	98.500	-/- 75.908	12.275	15.500	-/- 3.225
Bezoekers schoolvoorstellingen (PO)	-	-	-	3.024	4.500	-/- 1.476
Bezoekers schoolvoorstellingen (VO)	-	-	-	3.991	6.000	-/- 2.009
	22.592	98.500	-/- 75.908	19.290	26.000	-/- 6.710

De prestatiegegevens 2021 zijn door de COVID-19 maatregelen (waaronder verplichte sluiting van theaters) aanmerkelijk lager dan begroot. Het Ministerie van OCW heeft toestemming verleend om af te wijken van de prestatieafspraken. Het beleid van Het Nationale Theater is dat de podia open zijn als dat mag, ook al is dit maar voor een beperkt aantal bezoekers. En zodra er weer gerepeteerd mocht worden, werd dat gedaan om zo de keten zoveel mogelijk op gang te houden en om producties te kunnen presenteren zodra de podia weer open mochten. De kolom Norm beleidsplan OCW 2021 bevat de prestaties zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking met als doel de impact van de coronamaatregelen zichtbaar te maken.

In totaal zijn bijna 285.000 kijkers bereikt met tv registraties en 5.800 bezoekers via online platforms.

Bezoekersaantallen producties HNT en HNTjong

	Realisatie 2021	Herz. begroting 2021	Resultaat 2021
HNT			
<i>The Nether</i>	70	60	10
<i>De laatste getuigen</i>	-	25	-/- 25
<i>De eeuw van mijn moeder</i>	1.918	1.100	818
<i>Tot hier</i>	-	180	-/- 180
<i>The Nether reprise</i>	554	480	74
<i>Hebriana</i>	2.361	3.700	-/- 1.339
<i>Yerma</i>	1.910	2.020	-/- 110
<i>Projecten met de stad</i>	-	360	-/- 360
<i>.... Is Hot</i>	637	400	237
<i>Stipendium/Alles waar je je op verheugde ...</i>	88	40	48
<i>Erik of het kleine insectenboek</i>	-	2.200	-/- 2.200
<i>Trojan Wars</i>	11.109	4.860	6.249
<i>Sea Wall</i>	485	-	485
<i>Priemgeval</i>	489	-	489
<i>De zaak Shell</i>	1.514	-	1.514
<i>Liefdesverklaring</i>	1.457	-	1.457
	22.592	15.425	7.167
Producties Zaal 3 en 4	-	-	-
	22.592	15.425	7.167

	Realisatie 2021	Herz. begroting 2021	Resultaat 2021
HNTjong			
<i>Het experiment</i>	3.570	1.590	1.980
<i>Tori</i>	3.194	2.000	1.194
<i>Wij zijn Nederland</i>	996	1.980	-/- 984
<i>A country inside my head</i>	421	1.500	-/- 1.079
<i>Erik of het kleine insectenboek</i>	-	2.200	-/- 2.200
<i>Trojan Wars</i>	11.109	4.860	6.249
	19.290	14.130	5.160
Totaal bezoekers producties (incl. schoolvoorstellingen)	41.882	29.555	12.327

Omwille van vergelijkingsdoeleinden op productieniveau is in bovenstaande tabel de herziene begrotingsinformatie opgenomen.

Onder de noemer *Wij zijn Nederland* zijn 4 producties gemaakt te weten *Eiland*, *Monster*, *Grensrechters* en *Twee-eenheid*.

Bedrijfsvoering

Algemeen

De juridische entiteit van Het Nationale Theater is een stichting: Stichting Het Nationale Theater. De Stichting is 100% eigenaar van de bv waarmee de horeca wordt geëxploiteerd, Hocarrest bv. In deze jaarrekening is de geconsolideerde balans van de bv opgenomen. Stichting Het Nationale Theater en Hocarrest bv zijn gevestigd in Den Haag.

Financiën

Resultaat 2021

2021 stond financieel net als 2020 in het teken van bezuinigingen en steunmaatregelen van de overheid. Het hele jaar was er sprake van onzekerheid. Dankzij bezuinigingen waar mogelijk, maar vooral dankzij de overheidssteun van het Ministerie van OCW en van de Gemeente Den Haag (in de vorm van zes maanden huurkijtschelding) kwam de continuïteit van de exploitatie in 2021 niet in gevaar. De steun in de vorm van de NOW1 en de TVL aanvragen tot en met Q2 2021 konden worden afgehandeld. De gevolgen van COVID-19 en de opgelegde maatregelen brengen echter elke dag onzekerheid. Voorstellingen worden geannuleerd, repetities en producties liggen al dan niet tijdelijk stil en de zalen en horeca moeten worden gesloten of kunnen maar beperkt open.

De noodzaak om een gezonde buffer te vormen en te houden is onverminderd aanwezig. De risico's, zeker voor een producerende organisatie, zijn groot aangezien er veel tijd voorafgaat aan een uitvoering. Uitstel of afstel betekenen een aanzienlijke schadepost. Ook houden we er rekening mee dat het publiek onze theaters niet snel in dezelfde mate zal bezoeken als voor de coronacrisis. Met de gerealiseerde reservering, door de steunbijdrage van OCW en de huurkijtschelding van de gemeente, en de inzet van een deel van het vrij besteedbaar eigen vermogen verwachten wij de komende jaren de begroting sluitend te maken en eventuele schades als gevolg van coronamaatregelen op te kunnen vangen.

Risicomanagement

Wij onderkennen meerdere risico's. De kans dat deze risico's zich gezamenlijk voordoen is niet groot. Toch vinden we het van groot belang voor onze continuïteit dat we in staat zijn om deze risico's financieel te kunnen dragen. Daarom vinden we het van belang om een weerstandsvermogen te hebben waarmee we een aantal van onderstaande risico's zelfstandig kunnen dragen. Hiertoe vereisen we, in een situatie zonder pandemie, een minimaal eigen (en onbestemd) vermogen van € 1,2 tot € 1,5 miljoen. Ultimo 2021 bedraagt dit vermogen € 3,50 miljoen (2020: € 0,91 miljoen), wat neerkomt op een solvabiliteit van 30,9% ten opzichte van het totaal vermogen (2020: 10,6%). Hierbij dient opgemerkt dat 53% van het vermogen bestaat uit bestemmingsreserves (2020: 79%). Dit extra eigen vermogen is van groot belang om de reeds verwachte verliezen vanwege de coronacrisis op te vangen, alsmede de verwachte na-ijleffecten van de crisis.

Pandemie

Onderstaande risico's zijn steeds van toepassing. Het risico van een pandemie was niet voorzien. Dat de impact zo groot zou zijn ook niet. Zonder steunbijdragen via verschillende regelingen (zoals in ons geval de steun van OCW en de TVL-regeling) zou Het Nationale Theater de crisis niet doorstaan. Zoals hierboven aangegeven worden de financiële gevolgen van de crisis in 2022 en volgende jaren, voor zover nu te overzien, zoveel mogelijk afgedekt met de betreffende bestemmingsreserves in het eigen vermogen.

Subsidie

Het grootste risico is het risico dat de subsidie wegvalt. Of die van de gemeente, of die van het Rijk, of allebei. Dat risico is niet te dekken door solvabiliteit aan te houden. De kans op een eventuele subsidieverlaging is lastig in te schatten. Tijdig bijsturen is echter wel mogelijk: goedkopere en/of minder producties en meer richten op verhuringen. Dit betekent wel dat we ingrijpen in het meerjarenbeleidsplan. Daarnaast richten we ons op het verlagen van kosten en het verhogen van de eigen opbrengsten op allerlei mogelijke manieren.

Bezoekersaantallen

Een risico is een terugval in aantal toeschouwers bij de podia. In een reguliere situatie geven we aan dat bij een terugval van bezoekers van 10%, bij gelijkblijvende kosten, er sprake is van een inkomstendering van € 60.000. Bij een terugval van 25% is dat € 150.000. Een veilige schatting van de kans dat dit laatste risico zich voordoet raamden wij steeds op 33%.

Vanwege de door de overheid ingestelde lockdowns en de restricties ten aanzien van bezoekersaantallen was er sprake van een gigantische terugval in het aantal bezoekers. Dit was niet te voorzien. Zoals hierboven al aangegeven is een dergelijk verlies op de inkomsten uit kaartverkoop niet snel te compenseren, dit kon alleen dankzij de steunmaatregelen van de overheid.

Producties

Een risico is het mislukken van één of twee producties in een boekjaar, bezoekers laten een productie links liggen. Voor voorstellingen in het land zijn de financiële gevolgen gering, er wordt op garantiebasis gespeeld waardoor de begrote inkomsten gegarandeerd zijn. Indien er op

recettebasis gespeeld wordt kan dit bij slechte bezoekerijfers voor een grote zaal een tekort opleveren van circa € 5.000 per voorstelling. Per productie zal een slechte ontvangst leiden tot een lagere opbrengst van € 50.000 tot € 100.000.

Een ander risico vormt het niet meer kunnen rekenen op de garantiesommen van de theaters in het land, waar Het Nationale Theater speelt. Of substantiële verlaging van de garantiebedragen. Ook dat was vanwege de pandemie het geval. De brancheverenigingen hebben, om een landelijke oplossing voor dit probleem te realiseren, een Commissie van Wijzen ingesteld. Zij hebben regels opgesteld hoe voorstellingen afgerekend dienden te worden, alle leden van de verschillende brancheverenigingen hebben zich hierachter gesteld en de afrekeningen volgens deze regels opgesteld.

Verhuringen

Een risico is het binnenkrijgen van minder geld uit verhuringen en overige commerciële activiteiten. Als dat het geval is kan het beleid - dat nu wordt gekenmerkt door 'Voorstellingen Eerst' - worden aangepast. Er is wel enige reactietijd, maar dit risico is redelijk beheersbaar. Ook minder geld uit sponsoring of donaties zal tot tijdige aanpassing van het beleid moeten leiden. Net als in 2020 konden vanwege de overheidsrestricties vele verhuringen geen doorgang vinden. Aanpassing in het beleid, zoals hierboven beschreven, was geen mogelijkheid.

Technische en ICT-risico's

Dan zijn er nog risico's als het langdurig uitvallen van de trekkenwanden, het uitvallen van ons ticketingsysteem, de website of ons planningsysteem. De afdeling ICT heeft een centrale rol in het onderhoud en de beveiliging van onze geautomatiseerde systemen. De samenleving, en dus ook Het Nationale Theater, is steeds afhankelijker van ICT, waardoor dit onderwerp steeds belangrijker wordt. De afdeling ICT volgt de ontwikkelingen op IT-gebied en is met directie en management in gesprek om samen bestaande risico's te beperken en nieuwe risico's te identificeren. Om deze risico's te verkleinen zetten we in op een intensieve samenwerking met betrouwbare partners die bij calamiteiten snel en effectief reageren.

Fraude en corruptie

Het Nationale Theater doet er alles aan om fraude en/of corruptie tegen te gaan. Procedures zijn vastgelegd en worden regelmatig tegen het licht gehouden en indien nodig geactualiseerd. Waar verbetering mogelijk is wordt dat doorgevoerd en er wordt gewerkt met het vier-ogen-principe.

AVG

Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht geworden. Het Nationale Theater heeft in 2018 het privacybeleid opgesteld en een functionaris gegevensbescherming aangesteld. Door middel van een werkinstructie en jaarlijkse actualisatie en controle op naleving van de werkinstructie is gewaarborgd dat aan de AVG-eisen wordt voldaan.

Governance

Het Nationale Theater past de 9 principes van de Governance Code Cultuur toe en hanteert de Code Diversiteit & Inclusie en de Fair Practice Code.

De directie wordt gevormd door een zakelijk directeur-bestuurder, een directeur-bestuurder theater en een artistiek leider.

Het bestuur van Het Nationale Theater opereert vanuit haar missie, zonder de belangen van stakeholders te vergeten. Binnen de bedrijfsvoering beheersen we de risico's door middel van functiescheiding, het vier-ogen-principe en procescontroles.

In de rapportages volgen we de realisatie van financiële en niet-financiële doelstellingen en sturen we waar nodig actief bij. Besluitvorming vindt plaats door het bestuur. De besluitvorming wordt vastgelegd in de notulen van het bestuurlijk overleg. De zakelijk directeur heeft periodiek overleg met de ondernemingsraad.

Het bestuur heeft regulier overleg met de Raad van Toezicht, gevraagd, ongevraagd en tijdig. De bestuurders leggen belangrijke beslissingen en strategische documenten ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voor. De besluiten en de daaraan voorafgaande overwegingen in de vergaderingen van de Raad van Toezicht worden vastgelegd in notulen. Bij het aangaan van zakelijke contracten zijn meerdere functionarissen betrokken. Besluiten hierover worden enkel op zakelijke gronden genomen.

Het bezoldigingsbeleid van Het Nationale Theater past bij het karakter van de instelling en is in overeenstemming met de Wet Normering Topinkomens (WNT). De bezoldiging van het bestuur wordt toegelicht in de jaarrekening en gepubliceerd op de website. Tevens zijn in dit overzicht de onbezoldigde leden van de Raad van Toezicht opgenomen.

De Raad van Toezicht van Het Nationale Theater laat zich in zijn werk leiden door het culturele, economische en maatschappelijke belang van de organisatie. De raad adviseert het bestuur en doet dit op actieve wijze, zowel anticiperend als reflecterend op beslissingen van het bestuur. En beslist over benoeming, beoordeling, bezoldiging, schorsing en ontslag van het bestuur.

De Raad van Toezicht is onbezoldigd en de samenstelling is divers in kennis, leeftijd en geslacht. Het rooster van aftreden en een overzicht van de nevenfuncties van de leden van de raad en het bestuur is onderdeel van het Bestuursverslag. De Raad van Toezicht benoemt de externe accountant en stelt diens beloning vast op basis van advies van het bestuur. De externe accountant brengt ten minste eenmaal per jaar aan de Raad van Toezicht respectievelijk het bestuur verslag uit van zijn bevindingen. De Raad van Toezicht kan hem bevragen over de getrouwheid van de jaarrekening.

Met de totstandkoming van de jaarrekening 2020 liep de meerjarenovereenkomst met de voormalige accountant af. In 2021 is op basis van een aanbestedingsprocedure een nieuwe accountant aangetrokken. De Raad van Toezicht heeft de nieuwe accountant in haar vergadering van september officieel aangesteld.

Personeel en organisatie

Ook 2021 stond voor de medewerkers van HNT in het teken van de gevolgen van de coronacrisis. Zakelijk directeur Lidy klein Gunnewiek vatte de invloed van de pandemie op de organisatie goed samen in een interview in het VNO-NCW vakblad Forum eind 2021: *“Ik merk wel dat het heel veel vraagt van de motivatie van onze medewerkers om steeds maar weer op- en af te schalen. Je bent weken, maanden bezig met een voorstelling en die mag je niet spelen. Geen perspectief hebben, is erg lastig. Ik heb ook te doen met de mensen van de kassa die steeds maar weer moeten bellen met de slechte boodschap dat voorstellingen weer niet doorgaan. Het is niet fijn om zo vaak slecht nieuws te brengen. Na de zomervakantie merkte ik dat de medewerkers allemaal fysiek wel uitgerust waren, maar psychisch nog helemaal niet. Maar als er dan weer voorstellingen zijn, dan weet je weer waar je het voor doet. Want zonder publiek is er geen theater”*.

Gezien de vele ontwikkelingen door de coronacrisis, het onheldere perspectief en de onzekerheid die dit voor medewerkers met zich meebracht, is er in 2021 wederom veel aandacht besteed aan de interne communicatie. Er verscheen een wekelijkse nieuwsbrief van de directie, waarin alle medewerkers geïnformeerd werden over de laatste ontwikkelingen. Ook vonden er op frequente basis medewerkersbijeenkomsten plaats, waar de directie de medewerkers toesprak over de invloed van de landelijke maatregelen op de organisatie. De jaarlijkse informele feestmomenten, zoals de afsluiting van het seizoen en de eindejaarsborrel, werden noodgedwongen online gehouden. Medewerkers konden terecht tijdens het online inloopsprekuren van de directie, waarin zij hun aandachtspunten, zorgen of ideeën konden delen met (een van) de twee directeuren-bestuurders. Bovendien was er de online talkshow *Live vanuit de directiekamer*, met als doel om medewerkers aan elkaar te laten zien wat er allemaal gebeurt in de organisatie.

In april 2020 werd het Coronateam aangesteld, een werkgroep waarin een afvaardiging van de hele organisatie zitting heeft en die ook in 2021 actief was. Dit team zet in lijn met het advies van het RIVM, het coronabeleid voor Het Nationale Theater uit en monitort vervolgens de naleving hiervan. In hun wekelijkse overleg anticipeert het team op nieuwe ontwikkelingen, zowel intern als extern en formuleert ze gevraagd en ongevraagd advies voor de organisatie en de directie. Op advies van het Coronateam werd er ook in 2021 binnen de producties gewerkt met het gebruik van zelftesten om binnen de repetitieruimtes veilig te kunnen werken en werden in de rest van de gebouwen maatregelen doorgevoerd om de 1,5 meter afstand te waarborgen. De invloedrijkste maatregel voortkomend uit de coronacrisis was ook in 2021 het verplichte thuiswerken. Vanaf de start van de eerste lockdown in maart 2020 zijn alle medewerkers thuis gaan werken en voor een deel van hen, met name de kantoorfuncties, was dat in 2021 nog steeds de norm. Alleen de medewerkers waarvoor het noodzakelijk was om op locatie te werken, zijn in een van onze gebouwen aan het werk geweest om te repeteren of voorstellingen te faciliteren. Doordat medewerkers al zo'n geruime tijd thuis werken, is de organisatie inmiddels ontzettend digitaal vaardig. Iedereen werkt in Microsoft Teams, vergaderingen vinden hybride plaats en de digitale werkplek is voor iedereen goed ingericht. Zo werd 'het nieuwe werken' in een korte tijd doorgevoerd en is een groot deel van de organisatie in staat om op afstand te werken. De coronacrisis heeft ons echter ook geleerd hoe belangrijk sociaal contact voor ons werk is. We hebben de fysieke ontmoeting op de vloer en in de kantoren nodig om successen te vieren, tegenslagen te verwerken, miscommunicaties te voorkomen en de verbinding met het theater en het publiek niet te verliezen. Dus we hopen in 2022 weer meer samen te werken op onze locaties in Den Haag.

In 2021 werden door de financiële gevolgen van de coronacrisis alle kosten binnen Het Nationale Theater opnieuw tegen het licht gehouden, zo ook de personeelskosten. In 2020 is bezuinigd op de personeelskosten door tijdelijke contracten niet te verlengen, door medewerkers die de pensioengerechtigde leeftijd bereikten niet of anders te vervangen en door vacatures die ontstonden niet of nog niet in te vullen. In 2021 werd er echter voorzichtig vooruitgekeken naar de toekomst en werden er nieuwe talenten aangenomen om de organisatie weer op stoom te brengen. Zo werd bijvoorbeeld de afdeling Marketing teruggebracht op haar oorspronkelijke capaciteit en werd ook de afdeling Productie verrijkt met nieuwe productieleiders om alle activiteiten van producties tot contextprogrammering in goede banen te leiden.

Ook binnen Hocarest bv, de dochteronderneming van Het Nationale Theater, werd in 2021 bezuinigd, met als gevolg dat we helaas afscheid moesten nemen van een aantal medewerkers, omdat Hocarest sinds 12 maart 2020 geen of nauwelijks inkomsten had gegenereerd door de sluiting van de horeca en de lage publieksaantallen. In september kwam het perspectief op 'normale' inkomsten meer terug en is er voorzichtig gestart met het opbouwen van een nieuw team. De medewerkers van de afdeling Horeca & Publieksservices zijn onmisbaar voor ons als organisatie en maken integraal onderdeel uit van onze programmering. Zij vormen het gezicht van onze theaters en verwelkomen ons publiek weer radicaal vriendelijk.

In 2021 is verder veel aandacht besteed aan het creëren van een veilige werkomgeving voor iedereen die werkzaam is bij Het Nationale Theater, zowel voor vaste als tijdelijke krachten. Zo hebben we het protocol (on)gewenste omgangsvormen opgesteld. Met dit protocol willen we een sociaal veilige, harmonieuze en respectvolle werkomgeving waarborgen. We vinden het belangrijk dat iedereen die bij ons werkt zich veilig voelt. Tijdens de repetities, op kantoor, op de vloer, overal. Ongewenst gedrag is niet altijd zichtbaar, maar komt soms wel voor. Daarom verwachten we van zowel onze collega's als de mensen met wie we samenwerken, dat zij zich in de omgang met anderen collegiaal en respectvol gedragen en ongewenste omgangsvormen vermijden, ongeacht of tussen hen hiërarchische verschillen bestaan. Verder verwachten we dat iedereen alert is op ongewenst gedrag tussen andere personen en dat men er voor elkaar is als dat nodig is. Om dit gedachtegoed te implementeren is het thema meermaals onderwerp van gesprek geweest in het RvT-, directie-, management-, afdelings- en ondernemingsraadoverleg. Ook is het

protocol gelanceerd tijdens een van de medewerkersbijeenkomsten. Daarnaast zijn er in 2021 twee nieuwe interne vertrouwenspersonen aangesteld en een intern vertrouwenspersoon voor stagiaires, omdat deze functie op verzoek van de OR is weggehaald bij de afdeling HR om het gevoel van veiligheid te vergroten. Ook is er een tweede externe vertrouwenspersoon aangesteld, zodat ook die drempel voor medewerkers lager is.

Personeel in cijfers Stichting Het Nationale Theater:

	31-12-2021	31-12-2020
Gemiddelde leeftijd	41,2	39,2
Aantal vrouwen	95	105
Aantal mannen	82	92
Aantal medewerkers	177	197
Aantal fte	132,5	148,8

Verbindingen

Het Nationale Theater heeft één dochteronderneming, Hocarest bv. Binnen deze vennootschap worden activiteiten die verband houden met horeca en evenementen uitgevoerd.

Personeel in cijfers Hocarest bv:

	31-12-2021	31-12-2020
Gemiddelde leeftijd	28,7	31,4
Aantal vrouwen	22	39
Aantal mannen	8	15
Aantal medewerkers	30	54
Aantal fte	4,6	9,8

Functioneren en beoordelen

In 2019 is de 360 graden feedback methode ingevoerd voor de managers en hoofden binnen Het Nationale Theater. De afdeling HR wijst hiervoor per manager en hoofd een drietal directe collega's aan voor een evaluatie van de manager en/of hoofd. Doel van deze methode is om het personeel zo objectief mogelijk te beoordelen vanuit verschillende invalshoeken. Door de huidige thuiswerksituatie is echter gekozen om dit jaar geen gebruik te maken van deze methode, maar reguliere beoordelingsgesprekken te voeren, aangezien de beoordeling op afstand lastig was. Ook met alle overige medewerkers werd een beoordelingsgesprek gevoerd, waarin afspraken werden gemaakt over de functioneringsdoelen voor 2022. Daarnaast hebben de leidinggevenden onder leiding van de afdeling HR de gespreksvoering en de verslaglegging hiervan verder verbeterd.

Personeelshandboek

De personeelsregeling voor Het Nationale Theater is in 2021 van een update voorzien en omgevormd tot een personeelshandboek met daarin alle informatie voor medewerkers van Het Nationale Theater. Nadat de Ondernemingsraad zijn formele instemming gaf op de aanpassingen, is het handboek gedeeld met alle medewerkers. Het handboek zal in 2022 opnieuw van een update worden voorzien, zodat deze geheel in lijn is met de vernieuwde CAO Toneel en Dans 2022-2023.

Diversiteit

Het Nationale Theater hecht groot belang aan culturele diversiteit, ook wat betreft personeelsbeleid. Wij startten daartoe in samenwerking met de BIS-gezelschappen en hun standplaatstheaters het programma TheaterInclusief, waarvoor Het Nationale Theater penvoerder is. Samen zorgen wij voor een toename van hoogwaardig cultureel-divers aanbod, een dialoog met het publiek, samenwerking met wijkorganisaties en Unconscious Bias trainingen voor medewerkers. Achter de schermen neemt de diversiteit van ons medewerkersbestand zienderogen toe. Om de diversiteit te vergroten, werken we als organisatie gezamenlijk aan een inclusieve werkomgeving. De directie is zowel met het managementteam als met de ondernemingsraad in gesprek gegaan over diversiteit & inclusie in een daarvoor belegde themabijeenkomst. Hieruit zijn concrete vervolgacties voortgekomen, die nu worden vormgegeven in de organisatie. Zo gaat er in 2022 een werkgroep diversiteit & inclusie van start. Daarnaast hebben we veel aandacht voor een inclusieve werving- en selectieprocedure, waarbij we doorlopend het gesprek voeren over blinde vlekken en het belang van een divers personeelsbestand. We stellen inclusieve vacatureteksten op, laten die tegenlezen door personen met een bi-culturele achtergrond en gebruiken een breed scala aan netwerken voor het uitzetten van de vacatures.

Stage

Het Nationale Theater vindt het belangrijk om plaats te bieden aan stagiaires. Gedurende 2020 hebben in totaal 52 studenten stagegelopen op de afdelingen Techniek en Productie, Marketing, Ensemble, Ateliers en Educatie & Interactie. Dit zijn meer stagiaires dan vorig jaar, omdat we ondanks de maatregelen het hele jaar hebben doorgewerkt, ook als onze deuren gesloten waren voor publiek. Zo konden gedurende het hele jaar studenten meelopen op de werkvloer. Met als gevolg dat alle stagiaires in 2021 een leerzame stagetijd hebben gehad.

Opleidingen

In 2021 werd € 31.700,- (2020: € 24.000,-) besteed aan opleiding, training en coaching van werknemers. Naast trainingen die gevolgd werden voor het behoud van certificering, van bediening van technische installaties tot bedrijfshulpverlening of sociale hygiëne, zijn er ook opleidingen aangeboden op het gebied van financiële administratie, marketing, leiderschapsontwikkeling, kunsteducatie en festivalproductie. In 2021 is er net als op andere vlakken in de organisatie bezuinigd op het opleidingsbudget door de gevolgen van de coronacrisis.

Ziekteverzuim

In 2021 bedroeg het gemiddelde ziekteverzuimpercentage van de gehele organisatie 8,8%, in 2020 was dit 5%. Het landelijk gemiddelde is volgens het CBS 4,8% in het eerste kwartaal van 2021 voor de bedrijfstak Cultuur, sport en recreatie. Cijfers over het hele jaar zijn nog niet beschikbaar.

Het aantal kort verzuimers was in 2021 het grootst, maar dit heeft een relatief klein effect op het verzuimpercentage. Aan de andere kant zijn er minder medewerkers die lang verzuimen, maar dit heeft een groot effect op het verzuimpercentage. Het aantal lang verzuimende medewerkers in 2021 was 9. Hierin zie je de zware wissel die de coronacrisis op onze organisatie trok terug. De vele teleurstellingen, de onzekerheden en de door corona veranderende thuissituatie bij onze medewerkers leidde tot een hoger ziekteverzuim dan we gewend zijn binnen onze organisatie. Daarnaast zijn er afgelopen jaar veel medewerkers tijdelijk uitgevallen doordat ze besmet waren met COVID-19 of in quarantaine moesten. Sommige medewerkers die weinig tot geen klachten hadden, konden thuiswerken, maar dit is met name bij de medewerkers op de vloer niet altijd mogelijk.

Bij de aanpak van het ziekteverzuim werden wij in 2021 ondersteund door Human Capital Care, die een ARBO-arts leverde voor de begeleiding van zieke personeelsleden en de medewerkers HR ondersteunde bij de begeleiding naar herstel en het vormgeven van de re-integratie-trajecten.

Bestuursverklaring subsidieverantwoording gemeente Den Haag

Het bestuur van Het Nationale Theater te Den Haag verstrekt deze Bestuursverklaring bij de subsidieverantwoording over de periode 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021 met betrekking tot de gemeentelijke subsidie volgens onderstaande toekenningen:

Bedrag	Kenmerk	Datum	Ten behoeve van
€ 9.427.970	ABBA/VL/26134	01-03-2021	Reguliere subsidie
€ 184.788	ABBA/VL/26134-T	08-10-2021	Trendverhoging 2021
€ 15.000	ABBA/VL/30634	13-07-2020	Programmering Spuiplein 2020*
€ 24.850	ABBA/VL/29628	03-09-2020	HNTonbeperkt 2020-2021
€ 10.000	ABBA/VL/38137	23-06-2021	KETI KOTI 2021 – Digitaal en inclusief 2021
€ 7.500	ABBA/VL/37720	29-04-2021	HNTJong – Verhalenpodcast voor in de klas 2021

**Een deel van dit toegekende subsidiebedrag kon vanwege Covid-maatregelen niet besteed worden. Er is een verzoek ingediend bij de subsidiënt om het niet uitgegeven bedrag (€ 8.000) mee te mogen nemen naar 2022.*

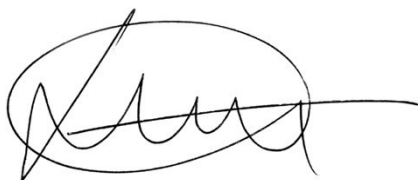
Het bestuur erkent de verantwoordelijkheid voor de juistheid van de subsidieverantwoording overeenkomstig de ASV en de subsidieverplichtingen zoals opgenomen in de subsidiebeschikkingen met bovengenoemde kenmerken. Het bestuur verklaart de subsidieverantwoording conform deze vereisten te hebben opgemaakt.

Het bestuur verklaart dat de in de subsidieverantwoording opgenomen bestede subsidie van de gemeente Den Haag rechtmatig is besteed, dat wil zeggen voor het doel waarvoor zij blijkens de subsidiebeschikking is verstrekt en in overeenstemming met de begroting en de ASV. Het bestuur verklaart dat alle ontvangen baten voor de activiteiten/ het project volledig zijn verantwoord in de subsidieverantwoording.

Het bestuur verklaart stellig en zonder enig voorbehoud te hebben voldaan aan de verplichting genoemd in artikel 18, lid 3 van ASV om de inkomensgrens genoemd in de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector als bezoldigingsmaximum in acht te nemen.

Den Haag, 23 maart 2022

Lidy Klein Gunnewiek

Directeur Zakelijk/bestuurder

Het Nationale Theater

Cees Debets

Directeur Theater/bestuurder

Het Nationale Theater

Enkelvoudige jaarrekening 2021

Stichting Het Nationale Theater

Enkelvoudige balans

(na verwerking voorstel resultaatbestemming)

ACTIVA	31-12-2021		31-12-2020	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
I - Immateriële vaste activa		9.674		13.906
II - Materiële vaste activa				
Gebouwen	378.998		428.752	
ICT en telefonie	144.705		168.327	
Inventaris	141.293		166.124	
Theatertechniek	1.170.882		1.095.414	
		1.835.878		1.858.617
III - Financiële vaste activa		40.118		39.818
Totaal vaste activa		1.885.670		1.912.341
VLOTTENDE ACTIVA				
IV – Voorraden		-		-
V – Vorderingen				
Vorderingen	843.760		342.667	
Overlopende activa	496.107		363.465	
		1.339.867		706.132
VI – Effecten		-		-
VII - Liquide middelen				
Bank	8.079.703		6.001.943	
Kas	1.589		1.680	
		8.081.292		6.003.623
Totaal Vlottende activa		9.421.159		6.709.755
Totaal Activa		11.306.829		8.622.096

PASSIVA	31-12-2021		31-12-2020	
	€	€	€	€
EIGEN VERMOGEN				
I - Algemene reserves	3.491.795		913.989	
II - Bestemmingsreserves	3.068.463		3.403.231	
IIIa - Bestemmingsfonds OCW	-		-	
IIIb - Egalisatiereserve gemeente Den Haag	-		-	
IV - Overige bestemmingsfondsen	-		-	
Totaal eigen vermogen		6.560.258		4.317.220
V - VOORZIENINGEN				
MJOP Koninklijke Schouwburg	412.291		352.136	
MJOP Theater aan het Spui	226.697		188.771	
MJOP De studio's	209.840		210.191	
Overige voorzieningen	408.987		-	
Totaal voorzieningen		1.257.815		751.098
VI - LANGLOPENDE SCHULDEN				
Leningen o/g	20.960		42.859	
Egalisatie investeringssubsidies	40.155		46.168	
Totaal langlopende schulden > 1 jaar		61.115		89.027
VII KORTLOPENDE SCHULDEN				
Kortlopende schulden	1.884.532		1.797.206	
Overlopende passiva	1.543.109		1.667.545	
Totaal kortlopende schulden < 1 jaar		3.427.641		3.464.751
Totaal Passiva		11.306.829		8.622.096

Enkelvoudige staat van baten en lasten

	Realisatie 2021 €	Herziene Begroting 2021 €	Realisatie 2020 €
A. OPBRENGSTEN			
A1 Publieksinkomsten	1.203.246	790.000	1.296.131
A2 Sponsorinkomsten	50.053	37.000	78.822
A3 Overige directe inkomsten	250.077	238.000	40.398
A4 Diverse inkomsten	571.070	496.000	551.875
A5 Bijdragen uit private middelen	467.767	302.000	502.993
	2.542.213	1.863.000	2.470.219
B. SUBSIDIES			
B1 Ministerie OCW	5.583.804	5.037.000	5.697.105
B2 Gemeente Den Haag	9.612.758	9.572.000	9.567.851
B3 Overige subsidies	178.488	67.000	158.932
	15.375.050	14.676.000	15.423.888
TOTAAL BATEN	17.917.263	16.539.000	17.894.107
C. BEHEERLASTEN			
C1 Beheerlasten personeel	1.233.796	1.497.000	1.342.383
C2 Huisvestingskosten	1.989.434	2.086.000	1.892.115
C3 Bureaukosten	802.745	500.000	862.384
C4 Algemene publiciteitskosten	214.082	280.000	169.394
	4.240.057	4.363.000	4.266.276
D. ACTIVITEITENLASTEN			
D1 Activiteitenlasten personeel	8.867.548	9.538.000	8.808.212
D2 Uitvoeringskosten productie	1.426.558	1.805.000	1.312.361
D3 Uitvoeringskosten programmering	710.395	1.503.000	980.077
D4 Uitvoeringskosten educatie	375.009	476.000	200.755
	11.379.510	13.322.000	11.301.414
TOTAAL LASTEN	15.619.567	17.685.000	15.567.690
Rentebaten	3.912	2.000	3.411
Rentelasten	1.278	3.000	3.068
Totaal rentebaten en -lasten	2.634	-/- 1.000	343
Resultaat deelneming en gift Hocarest bv	-/- 57.292	-/- 20.000	-/- 148.538
Exploitatieresultaat	2.243.038	-/- 1.167.000	2.178.222
Voorstel resultaatbestemming			
Dotatie Bestemmingsreserve COVID-19 Gem. Den Haag	-	564.407	-/- 564.407
Dotatie Bestemmingsreserve COVID-19 OCW	-/- 1.642.400	602.593	-/- 1.955.800
Vrijval Bestemmingsreserve COVID-19 OCW	1.955.800	-	-
Vrijval Bestemmingsreserve voor investeringen (licht & geluid)	15.696	-	15.696
Vrijval Bestemmingsreserve voor investeringen (tribune)	5.672	-	5.672
Ten gunste van Algemene reserve gesubsidieerd	-/- 2.635.098	-	-
Ten laste van Algemene reserve ongesubsidieerd	57.292	-	320.617
	-	-	-

Enkelvoudig kasstroomoverzicht

(volgens de indirecte methode)

	Realisatie 2021	Realisatie 2020
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatiesaldo	2.243.038	2.178.222
Aanpassen voor:		
Afschrijvingen immateriële vaste activa	4.232	7.495
Afschrijvingen materiële vaste activa	350.237	349.932
Mutatie voorzieningen	506.717	317.294
Resultaat uit deelneming	57.292	148.538
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	918.478	823.259
Mutatie in rekening courant Hocarest bv	-/- 57.292	-/- 19.692
Mutatie vorderingen en overlopende activa	-/- 633.736	793.404
Mutatie kortlopende schulden en overlopende passiva	-/- 37.110	285.228
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	-/- 728.138	1.058.940
Investeringsactiviteiten		
Investeringen in immateriële vaste activa	-	-
Desinvesteringen in immateriële vaste activa	-	-
Investeringen in materiële vaste activa	-/- 327.498	-/- 274.425
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-	14.249
Investeringen in financiële vaste activa	300	-
Desinvesteringen in financiële vaste activa	-	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-/- 327.798	-/- 260.176
Financieringsactiviteiten		
Ontvangsten uit langlopende schulden	-	-
Aflossing uit langlopende schulden	-/- 27.911	-27.380
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-/- 27.911	-27.380
Mutatie liquide middelen	2.077.669	3.772.865
Liquide middelen einde boekjaar	8.081.292	6.003.623
Liquide middelen begin boekjaar	6.003.623	2.230.758
Mutatie liquide middelen	2.077.669	3.772.865

Het banksaldo ultimo 2021 is te verklaren door de ontvangen overheidssteun, donaties, vooruit ontvangen fondsbijdragen en het hoge bedrag aan vouchers dat nog ingewisseld moet worden voor nieuwe entreekaarten.

Toelichting op de jaarrekening

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

Stichting Het Nationale Theater (KvK 41160081) en haar 100% deelneming Hocarest bv (KvK 27021414) zijn gevestigd in Den Haag.

De activiteiten van Het Nationale Theater richten zich op het programmeren en produceren van volwassen- en jeugdtheatervoorstellingen, het uitvoeren van educatieve activiteiten en funding-activiteiten. De 100% deelneming van Het Nationale Theater genaamd Hocarest bv exploiteert de horeca op de locaties de Koninklijke Schouwburg, Theater aan het Spui en Zaal3. Ook vinden binnen Hocarest bv alle activiteiten met betrekking tot de commerciële evenementen plaats.

Continuïteit en risico's

Deze jaarrekening is opgesteld vanuit een continuïteitsveronderstelling. Het Nationale Theater onderkent daarbij een aantal risico's, waaronder COVID-19, welke beschreven staan in het Bestuursverslag en bij de Gebeurtenissen na de balansdatum.

Begin 2020 is wereldwijd de COVID-19 pandemie uitgebroken. Al snel werd duidelijk dat de huidige coronacrisis nog lang financiële gevolgen zal hebben. In de tweede helft van 2020 is daarom het beleid ingezet om het jaar met een zo hoog mogelijk positief resultaat af te sluiten en daarmee een reserve op te bouwen voor 2021 en volgende jaren. Het beleid ten aanzien van bezuinigingen was ook in 2021 van kracht.

Bij de vaststelling van de meerjarensubsidies 2021-2024 door de Gemeente Den Haag is besloten een aantal grote culturele instellingen waaronder Het Nationale Theater 1,5% te korten op de meerjarensubsidie. Er is juridisch bezwaar aangetekend tegen deze korting op de jaarsubsidie. In de begrotingen vanaf 2021 gaan we uit van het volledige subsidiebedrag, dus zonder de korting. Mocht de korting toch doorgevoerd worden dan neemt het tekort jaarlijks met € 140.000,- toe.

In 2021 heeft OCW steunbijdragen toegekend. In de subsidiebeschikkingen van OCW is aangegeven dat de in 2021 ontvangen steunmaatregelen gedurende de gehele cultuurnotaperiode 2021-2024 besteed mogen worden. In de begroting van 2022 wordt een groot deel van deze steun ingezet. Ten tijde van de samenstelling van deze jaarrekening hebben wij nog steeds met coronamaatregelen te maken. De begroting zal hier op bijgesteld moeten worden. Het eerder verwachte bezoekersaantal achten wij niet meer haalbaar. Ook voor de komende jaren verwachten wij nog niet de pre-corona bezoekersaantallen te kunnen behalen. Momenteel blijkt hoe kwetsbaar alles nog is. Regelmatig, ook in 2022, moeten er voorstellingen geannuleerd worden vanwege coronabesmettingen. Dat risico is ook bij onze eigen producties groot. Het positieve resultaat van 2021 verwachten wij dan ook hard nodig te hebben om de tekorten in de komende jaren op te kunnen vangen.

Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde verslaggevingsgegevensgrondslagen. Het Nationale Theater volgt de richtlijn 640 voor organisaties zonder winstoogmerk. Daarbij is de jaarrekening opgesteld met inachtneming van de richtlijnen die gelden vanuit onze subsidieverstrekker gemeente Den Haag, Richtlijnen verantwoording subsidies Gemeente Den Haag, bijlage 1 Inrichting jaarrekening 2021 en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

In de jaarrekening is als grondslag voor waardering en resultaatbepaling de historische uitgaafprijs gehanteerd. De posten in de balans zijn, tenzij anders vermeld, opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Daar waar nodig zijn ten behoeve van het inzicht de vergelijkende cijfers aangepast.

Vanwege het belang van de eenvoudige jaarrekening voor de belangrijkste gebruikers van de jaarrekening van Stichting Het Nationale Theater, te weten het bestuur, toezichthouders en subsidiënten is ervoor gekozen om, in afwijking van de gangbare volgorde, eerst de eenvoudige jaarrekening inclusief toelichtingen op te nemen en vervolgens de geconsolideerde jaarrekening. Om eenvoudig het inzicht in de 100% deelneming in Hocarest B.V. te vergroten is in de toelichting op de staat van baten en lasten het resultaat van de deelneming uitgebreid toegelicht.

Grondslagen van waardering

Voor zover niet anders vermeld zijn de posten van de balans opgenomen voor de nominale waarde. Waar nodig is rekening gehouden met een voorziening voor oninbaarheid.

Immateriële en Materiële vaste activa

De vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen volgens vaste percentages van de aanschafwaarden. De afschrijvingspercentages zijn vastgesteld op basis van de verwachte economische gebruiksduur. Er wordt afgeschreven in het jaar waarin de investering in gebruik is genomen. De immateriële en materiële vaste activa worden lineair afgeschreven. Hierbij wordt uitgegaan van de verwachte levensduur. Standaard hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen:

- Vaste inrichting 10 jaar
- Machines en installaties 5 of 10 jaar
- Inventarissen 5 of 10 jaar
- Immateriële vaste activa en ICT-investeringen 3 of 5 jaar

Bij aanschaf kan worden afgeweken van bovengenoemde standaardtermijnen op basis van een inschatting van de economische levensduur. Investerings tot een bedrag van € 500 worden niet geactiveerd, maar direct als kosten genomen.

Financiële vaste activa

Het Nationale Theater heeft een 100% deelneming in Hocarest bv te Den Haag. De deelneming wordt gewaardeerd tegen de netto vermogenswaarde. Het resultaat uit de deelneming komt overeen met het aandeel in het resultaat van het boekjaar van Hocarest bv. Bij een negatieve waarde van de deelneming wordt een voorziening gevormd. In dat geval worden eerst de vordering afgewaardeerd en vervolgens een voorziening getroffen.

Tevens zijn onder de Financiële vaste activa ontvangen borgsommen opgenomen tegen nominale waarde.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking van de stichting.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Met in het verleden ontvangen investeringssubsidies is een egalisatierekening gevormd. Van deze egalisatierekening valt jaarlijks een gedeelte vrij ten gunste van het resultaat ter egalisatie van toekomstige afschrijvingslasten. Deze vrijval vindt lineair plaats over een periode van 15 jaar.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en diensten en de kosten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Alle directe kosten en opbrengsten van de horeca-activiteiten komen ten laste dan wel ten gunste van Hocarest bv. Uit hoofde van de onderlinge dienstverlening tussen Het Nationale Theater en Hocarest bv zijn de kosten verrekend voor zover deze betrekking hebben op personeelslasten, huisvestingslasten, automatiseringslasten en overige kantoorkosten.

Kostentoerekening

Kosten worden verdeeld in beheerlasten en activiteitenlasten. Kosten die direct verband houden met activiteiten worden daar volledig aan toegerekend. De personeelslasten betreffen de personeelslasten die direct zijn toe te rekenen aan activiteiten.

Toelichting op de enkelvoudige balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa betreft voor het overgrote deel de kosten voor de oorspronkelijke ontwikkeling en inrichting van het planningspakket, het ticketing-systeem en de website. Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:

	2021	2020
	€	€
Aanschafwaarde	211.993	211.993
Cumulatieve afschrijvingen	198.087	190.593
Boekwaarde 1 januari	13.906	21.400
Investerings	-	-
Desinvesteringen (aanschaf)	-	-
Desinvesteringen (afschrijving)	-	-
Afschrijvingen	4.232	7.495
Aanschafwaarde	211.993	211.993
Cumulatieve afschrijvingen	202.319	198.087
Boekwaarde 31 december	9.674	13.906

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreft de investeringen in gebouwen (investeringen in huurpanden), theatertechniek, ICT & telefonie en inventaris. Het verloop van de materiële vaste activa luidt als volgt:

	Gebouwen 2021	ICT en telefonie 2021	Inventaris 2021	Theater- techniek 2021	Totaal 2021	Totaal 2020
	€	€	€	€	€	€
Aanschafwaarde	731.121	408.589	476.419	2.455.747	4.071.876	3.816.765
Cumulatieve afschrijvingen	302.369	240.262	310.295	1.360.333	2.213.259	1.868.392
Boekwaarde 1 januari	428.752	168.327	166.124	1.095.414	1.858.617	1.948.373
Investerings	-	29.491	18.382	279.625	327.498	274.425
Desinvesteringen (aanschaf)	-	-	-	-	-	19.314
Desinvesteringen (afschrijving)	-	-	-	-	-	5.065
Afschrijvingen	49.754	53.113	43.213	204.157	350.237	349.932
Aanschafwaarde	731.121	438.080	494.801	2.735.372	4.399.374	4.071.876
Cumulatieve afschrijvingen	352.123	293.375	353.508	1.564.490	2.563.496	2.213.259
Boekwaarde 31 december	378.998	144.705	141.293	1.170.882	1.835.878	1.858.617

In 2021 is in totaal voor een bedrag van € 327.498 geïnvesteerd in materiële vaste activa (2020: € 274.425). De investeringen zijn als volgt te specificeren:

	2021	2020
	€	€
Theatertechniek		
Audiovisueel	47.613	14.857
Geluid	127.611	172.516
Gereedschap	26.414	2.092
Toneelbenodigdheden	68.848	-
Licht	4.000	9.674
Rigging	4.404	-
Vloeren en tribunes	735	-
	279.625	199.138
ICT en telefonie	29.491	37.974
Inventaris		
Horeca inventaris	18.382	37.313
	18.382	37.314
	327.498	274.425

Financiële vaste activa

Onder de post financiële vaste activa is de 100% deelneming Hocarest bv opgenomen.

Gegevens Hocarest bv

	Ultimo 2021
Statutaire vestigingsplaats	Den Haag
KvK-nummer	27021414
Oprichtingsdatum	21 augustus 1933
Eigen vermogen ultimo boekjaar	-/- € 145.021
Kapitaalinbreng Stichting Het Nationale Theater	€ 681
Omzet	€ 316.058
Resultaat	-/-€ 57.292
Rekening-courant Stichting Het Nationale Theater	€ 285.335
Aantal personeelsleden in dienst	30
Wijze van consolidatie	Integraal

Het Nationale Theater financiert het werkkapitaal van Hocarest bv. Over de rekening-courant met Hocarest bv is over 2021 1,5% rente verrekend (2020: 2,48%). Er zijn geen zekerheden getroffen.

De mutaties in de balansposten betreffende Hocarest bv zijn als volgt:

	2021	2020
	€	€
Deelneming Hocarest bv		
Stand per 1 januari	-/- 87.729	60.809
Resultaat Hocarest bv	-/- 57.292	-/- 148.538
Stand per 31 december	-/- 145.021	-/- 87.729

Voor de negatieve waarde van de deelneming is een voorziening getroffen. Deze is gesaldeerd met de rekening-courant vordering.

	2021	2020
	€	€
Rekening-courant Hocarest B.V.		
Stand per 1 januari	283.176	47.854
Mutaties boekjaar	2.160	235.322
Stand per 31 december	285.335	283.176

	2021	2020
	€	€
Voorziening rekening-courant Hocarest B.V.		
Stand per 1 januari	-/- 215.630	-
Mutaties boekjaar	-/- 35.462	-/- 215.630
Stand per 31 december	-/- 251.092	-/- 215.630

Saldo deelneming	-/- 110.778	-/- 20.183
Voorziening deelneming	110.778	-
Ten laste van algemene reserve ongesubsidieerd	-	20.183
Deelneming Hocarest B.V.	-	-

Overige financiële vaste activa	2021	2020
	€	€
Borgsommen onroerend goed		
Stand per 1 januari	39.818	39.818
Mutaties boekjaar	300	-
Stand per 31 december	40.118	39.818
	40.118	39.818

Vorderingen

De specificatie van de vorderingen is als volgt:

	2021	2020
	€	€
Debiteuren	358.473	154.653
Belastingvorderingen	182.669	-
Voorschotten	41	-
Te ontvangen fondsbijdragen	264.702	131.202
Te vorderen gemeente Den Haag	1.652	17.594
Overige vorderingen	36.223	39.218
	843.760	342.667

Het saldo debiteuren is ultimo 2021 hoger dan ultimo 2020 als gevolg van enkele incidentele facturen in december. De post belastingvorderingen betreft omzetbelasting over de maanden november en december. Onder de overige vorderingen zijn onder andere werkvoorschotten van productiemedewerkers opgenomen ad € 5.200 (2020: 5.200), te ontvangen ziekengeld ad € 17.250 (2020: € 17.400). De post Te ontvangen fondsbijdragen betreffen voornamelijk TheaterInclusief (€ 100.000), Trojan Wars € 48.500 en restyling van het voorhuis (€ 90.000). De vorderingen op de gemeente Den Haag betreft HNT Onbeperkt (€ 1.652 Brief ABBA/VL/29628 d.d. 03-09-2020).

Overlopende activa

De overlopende activa betreft met name kosten die in 2021 betaald zijn, maar betrekking hebben op 2022. De specificatie luidt als volgt:

	2021	2020
	€	€
Vooruitbetaalde kosten	394.047	334.865
Nog te factureren bedragen	36.132	28.600
Overige overlopende activa	65.928	-
	496.107	363.465

De toename in vooruitbetaalde kosten is onder andere een gevolg van een gewijzigd inkoopproces en een toename in het aantal vooruit gefactureerde bedragen. Het bedrag bestaat onder andere uit vooruitbetaalde ziekteverzuimverzekering (€ 209.000) en overige bedrijfsverzekeringen (ca. € 54.000).

Liquide middelen

De specificatie van de liquide middelen luidt als volgt:

	2021	2020
	€	€
Bank - lopende rekeningen	5.672.831	3.700.317
Bank - spaarrekeningen	2.406.872	2.301.626
Kas	1.589	1.680
	8.081.292	6.003.623

De liquide middelen zijn toegenomen als gevolg van ontvangen steunmaatregelen. Naast deze steun bevat dit bedrag donaties, een groot tegoed aan vouchers en vooruit ontvangen fondsbijdragen.

De niet direct benodigde liquide middelen worden op spaarrekeningen aangehouden en niet belegd. De tegoeden op de spaarrekeningen zijn direct opeisbaar. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van Het Nationale Theater is opgebouwd uit een gesubsidieerd vermogen en een ongesubsidieerd vermogen. Het ongesubsidieerde vermogen is opgebouwd vanuit de niet gesubsidieerde activiteiten van Het Nationale Theater. Dit zijn de activiteiten die zijn ondergebracht in Hocarest bv en het resultaat uit funding-activiteiten.

De specificatie van het eigen vermogen is als volgt:

	2021	2020
	€	€
Gesubsidieerd vermogen		
Algemene reserve gesubsidieerd	3.538.568	903.470
Stichtingskapitaal	90	90
Bestemmingsreserve verbouwing	361.004	361.004
Bestemmingsreserve producties onvoorzien	102.140	102.140
Bestemmingsreserve voor investeringen (Licht & Geluid)	73.918	89.614
Bestemmingsreserve voor investeringen (Tribunes)	37.891	43.563
Bestemmingsreserve COVID-19 Gem. Den Haag	564.407	564.407
Bestemmingsreserve COVID-19 OCW	1.642.400	1.955.800
	6.320.418	4.020.088
Ongesubsidieerd vermogen		
Algemene reserve niet-gesubsidieerd	-/- 46.863	10.429
Bestemmingsreserve programma's	138.975	138.975
Bestemmingsreserve educatie	91.976	91.976
Bestemmingsreserve innovatieve producties	55.752	55.752
	239.840	297.132
	6.560.258	4.317.220

Algemene reserve gesubsidieerd

Het verloop van de algemene reserve gesubsidieerd luidt als volgt:

	2021	2020
	€	€
Stand per 1 januari	903.470	859.919
Exploitatiesaldo gesubsidieerde activiteiten	2.613.730	22.183
Uit bestemmingsreserve voor investeringen (Licht & Geluid)	15.696	15.696
Uit bestemmingsreserve voor investeringen (Tribune)	5.672	5.672
Stand per 31 december	3.538.568	903.470

Bestemmingsreserve verbouwingen

Het verloop van de Bestemmingsreserve verbouwingen luidt als volgt:

	2021	2020
	€	€
Stand per 1 januari	361.004	361.004
Mutatie vanuit resultaatverdeling	-	-
Stand per 31 december	361.004	361.004

De bestemmingsreserve verbouwingen was voorheen de egalisatiereserve gemeente Den Haag welke voor de fusie per 1 januari 2017 was ontstaan. Na overleg met de gemeente Den Haag is toestemming verleend om de egalisatiereserve te bestemmen als reserve voor gewenste verbouwingen van Theater aan het Spui en de Koninklijke Schouwburg. De plannen hiervoor zijn in 2021 gemaakt en hopen we in 2022 te kunnen uitvoeren. Dit is van belang voor een toekomstbestendige exploitatie.

Bestemmingsreserve producties onvoorzien

Het verloop van de bestemmingsreserve producties onvoorzien luidt als volgt:

	2021	2020
	€	€
Stand per 1 januari	102.140	102.140
Uit algemene reserve niet-gesubsidieerd	-	-
Stand per 31 december	102.140	102.140

Vanuit het resultaat 2016 is voor onvoorziene productiekosten een reserve gevormd. In de afgelopen jaren was voorzien dat er gebruik moest worden gemaakt van deze reserve ter dekking van het begrote verlies op een aantal producties. De producties hebben echter meer opbrengst gegenereerd dan begroot en daarom wordt de bestemmingsreserve ingezet ter dekking van onrendabele producties in de komende jaren.

Bestemmingsreserve voor investeringen (Licht & Geluid)

Het verloop van de bestemmingsreserve voor investeringen (Licht & Geluid) luidt als volgt:

	2021	2020
	€	€
Stand per 1 januari	89.614	105.310
Mutatie vanuit resultaatverdeling	-/- 15.696	-/- 15.696
Stand per 31 december	73.918	89.614

Bestemmingsreserve voor investeringen (Tribunes)

Het verloop van de bestemmingsreserve voor investeringen (Tribunes) luidt als volgt:

	2021	2020
	€	€
Stand per 1 januari	43.563	49.235
Mutatie vanuit resultaatverdeling	-/- 5.672	-/- 5.672
Stand per 31 december	37.891	43.563

Bestemmingsreserve COVID-19 gemeente Den Haag

Het verloop van de Bestemmingsreserve COVID-19 gemeente Den Haag luidt als volgt:

	2021	2020
	€	€
Stand per 1 januari	564.407	-
Mutatie vanuit resultaatverdeling	-	564.407
Stand per 31 december	564.407	564.407

In december 2020 heeft de gemeente Den Haag een huurkijtschelding over acht maanden toegekend. Daarbij is aangegeven dat dit bedrag als bestemmingsreserve voor de te verwachten tekorten ingezet kan worden.

Bestemmingsreserve COVID-19 OCW

Het verloop van de Bestemmingsreserve COVID-19 OCW luidt als volgt:

	2021	2020
	€	€
Stand per 1 januari	1.955.800	-
Mutatie vanuit resultaatverdeling	-/- 313.400	1.955.800
Stand per 31 december	1.642.400	1.955.800

Deze reserve is gevormd uit de steunbijdragen van OCW die in 2020 en 2021 zijn toegekend. In de beschikking is aangegeven dat een deel van de bijdrage als reserve meegenomen mag worden om de te verwachten tekorten in de toekomst te dekken.

Algemene reserve niet-gesubsidieerd

Het verloop van de algemene reserve niet-gesubsidieerd luidt als volgt:

	2021	2020
	€	€
Stand per 1 januari	10.429	354.414
Exploitatiesaldo niet-gesubsidieerde activiteiten	-/- 57.292	-/- 364.168
Nadelig saldo deelneming	-	20.183
Stand per 31 december	-/- 46.863	10.429

Bestemmingsreserve programma's

Het verloop van de bestemmingsreserve programma's luidt als volgt:

	2021	2020
	€	€
Stand per 1 januari	138.975	138.975
Uit algemene reserve niet-gesubsidieerd	-	-
Stand per 31 december	138.975	138.975

Vanuit het resultaat en vanuit het overgenomen vermogen van het Fonds *KS/NT* is in het verleden voor programma's (voorheen 'bijzondere programmering') een reserve gevormd.

Bestemmingsreserve educatie

Het verloop van de bestemmingsreserve educatie luidt als volgt:

	2021	2020
	€	€
Stand per 1 januari	91.976	91.976
Uit algemene reserve niet-gesubsidieerd	-	-
Stand per 31 december	91.976	91.976

De bestemmingsreserve educatie is voor de fusie reeds gevormd door *KS/NT*. In 2019 is een deel van de kosten van een aantal educatieve projecten ten laste van deze reserve gebracht (overeenkomstig bestemming 2018).

Bestemmingsreserve innovatie producties

Het verloop van de bestemmingsreserve innovatie producties luidt als volgt:

	2021	2020
	€	€
Stand per 1 januari	55.752	55.752
Uit algemene reserve niet-gesubsidieerd	-	-
Stand per 31 december	55.752	55.752

Producties vragen in toenemende mate om innovatie op artistiek gebied maar ook op technisch vlak. Kosten van innovatie zullen ten laste gebracht worden van deze bestemmingsreserve.

Voorzieningen

Voorzieningen groot onderhoud

Voor de locaties Koninklijke Schouwburg, Theater aan het Spui en de Studio's zijn voorzieningen gevormd ter egalisatie van de onderhoudslasten. Als huurder van deze gemeentelijke accommodaties ontvangen wij voor het 'gebruikersonderhoud' subsidiebedragen van de gemeente Den Haag.

In 2020 is een schattingswijziging ten aanzien van de voorziening groot onderhoud doorgevoerd. Tot en met boekjaar 2019 is de voorziening groot onderhoud bepaald op de schatting van de te verwachten onderhoudsuitgaven voor het komende jaar, mede gebaseerd op de MJOP. Ultimo 2021 is de voorziening voor groot onderhoud bepaald op een herijkte MJOP, waarbij onderhoudscontracten en klachten/storingsonderhoud buiten beschouwing zijn gelaten.

Het verloop van de voorzieningen groot onderhoud luidt als volgt:

	KS 2021	TAHS 2021	Studio's 2021	Totaal 2021	Totaal 2020
	€	€	€	€	€
Stand 1 januari	352.136	188.771	210.191	751.098	433.804
Effect schattingswijziging	-	-	-	-	238.964
Aangepaste stand 1 januari	352.136	188.771	210.191	751.098	672.768
Dotatie voorziening	112.701	112.356	43.089	268.146	373.201
Onderhoudsuitgaven	-52.546	-74.430	-43.440	-170.416	-/- 294.871
Stand per 31 december	412.291	226.697	209.840	848.828	751.098

Overige voorzieningen

Ultimo het boekjaar zijn de volgende overige voorzieningen gevormd:

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Voorziening deelneming	110.778	-
Voorziening btw	48.209	-
Voorziening verbouwingen en herinrichting	250.000	-
	408.987	-

Voorziening deelneming

Het verloop van de voorziening deelneming luidt als volgt:

	2021	2020
	€	€
Stand per 1 januari	-	-
Uit algemene reserve niet-gesubsidieerd	110.778	-
Stand per 31 december	110.778	-

De voorziening deelneming wordt gevormd ten behoeve van de 100% deelneming in Hocarrest B.V. Nadere specificaties zijn opgenomen onder de Financiële vaste activa.

Voorziening btw

Het verloop van de voorziening btw luidt als volgt:

	2021	2020
	€	€
Stand per 1 januari	-	-
Uit algemene reserve niet-gesubsidieerd	48.209	-
Stand per 31 december	48.209	-

Als gevolg van twee discussies die in 2021 zijn gaan spelen in het land met de belastingdienst is een voorziening gevormd vanwege een mogelijk naheffingsrisico. De eerste discussie betreft de btw-heffing op livestream. Op advies van onze belastingadviseur wordt het lage btw-tarief gehanteerd, echter is het nog niet zeker dat hier ook overeenstemming is met de fiscus (risico € 7.512). De tweede discussie betreft de btw-heffing op de portemonneeloze pauze (PLP). Op advies van onze belastingadviseur wordt hier een gemiddeld tarief gehanteerd. In 2021 heeft het gerechtshof Den Bosch de uitspraak gedaan dat over alcoholische dranken in de PLP wel het hoge tarief dient te worden gehanteerd. Er is hoger beroep aangetekend (risico € 40.697).

Voorziening verbouwingen en herinrichting

Het verloop van de voorziening verbouwingen en herinrichting luidt als volgt:

	2021	2020
	€	€
Stand per 1 januari	-	-
Uit algemene reserve niet-gesubsidieerd	250.000	-
Stand per 31 december	250.000	-

Zowel in de foyer van Theater aan het Spui als het voorhuis van de Koninklijke Schouwburg zal het komende jaar een (gedeeltelijke) herinrichting plaatsvinden. Dit is nodig om de toegankelijkheid en het rendement van beide voorhuizen te vergroten. In beide voorhuizen is in de afgelopen twintig jaar slechts her en der iets aangepast. De huidige voorzieningen en uitstraling passen niet meer bij deze tijd en niet bij onze missie zoals omschreven in ons meerjarenbeleidsplan 2021-2024.

Naast de voorbereidingen zijn in 2021 enkele werkzaamheden al uitgevoerd en zijn actief fondsen geworven voor de restyling van het voorhuis in de Koninklijke Schouwburg. Het begrote eigen aandeel van de kosten bedraagt € 200.000. In 2021 is een voorziening gevormd voor € 100.000. De voorziening ten behoeve van de aanpassingen in Theater aan het Spui bedraagt € 150.000.

Langlopende schulden

De post langlopende schulden betreft het langlopende deel (> 1 jaar) van een lening van Fonds 1818, die is aangegaan per 1 mei 2013, ter financiering van de aanschaf van tribunes en zaalvloeren van Zaal 1 en Zaal 2 van locatie Theater aan het Spui. Dit betreft een annuïtaire lening met een hoofdsom van € 200.000, een looptijd van 10 jaar en een rentecoupon van 2,5%. Het kortlopende deel (<1 jaar) is opgenomen onder kortlopende schulden.

Het verloop van de langlopende schulden luidt als volgt:

Verloop van de langlopende schulden	2021 €	2020 €
Stand per 1 januari	42.859	64.227
Aflossingen	-/- 21.899	-/- 21.368
Stand per 31 december	20.960	42.859

Egalisatie investeringssubsidies

Uit de investeringssubsidies valt jaarlijks een gedeelte vrij ten gunste van het resultaat. Deze vrijval vindt lineair plaats over een periode van 15 jaar. Het verloop egalisatie investeringssubsidies luidt als volgt:

	2021 €	2020 €
Stand per 1 januari	46.168	52.179
Aflossingen	-/- 6.012	-/- 6.011
Stand per 31 december	40.156	46.168

Kortlopende schulden

De specificatie van de kortlopende schulden is als volgt:

	2021 €	2020 €
Crediteuren	690.184	385.376
Belastingsschulden	219.897	283.520
Schulden personeel - reservering vakantietoelage	308.203	317.145
Schulden personeel - reservering vakantiedagen	223.130	241.530
Overige schulden aan personeel	31.142	13.816
Schulden aan gemeente Den Haag	-	5.598
Overige kortlopende schulden	411.976	550.221
	1.884.532	1.797.206

De overige schulden aan personeel betreft met name declaraties over december en een nabetaling salaris. De overige kortlopende schulden betreft onder andere de aflossing van € 22.000 van de langlopende lening die gaat vervallen in 2021 en de uitgegeven waardebonnen (vouchers) aan bezoekers vanwege verplaatste voorstellingen van € 370.000 (2020: € 527.300).

Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

	2021	2020
	€	€
Vooruit ontvangen recettes	302.754	192.295
Vooruit ontvangen fondsbijdragen	366.806	208.195
Vooruit ontvangen subsidies	401.963	743.889
Nog te ontvangen facturen	312.050	379.099
Overige vooruit ontvangen bedragen	159.536	144.067
	1.543.109	1.667.545

De vooruit ontvangen recettes betreft de ontvangen opbrengsten van verkochte tickets van voorstellingen die plaats gaan vinden in 2022. De post vooruit ontvangen fondsbijdragen is hoger dan ultimo 2021 aangezien er voor het project restyling voorhuizen € 190.000 reeds ontvangen is.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huur gebouwen

Het Nationale Theater heeft voor de locaties Koninklijke Schouwburg, Theater aan het Spui, de Studio's, Zaal 3 en het decoratier huurcontracten afgesloten. De locaties Koninklijke Schouwburg, Theater aan het Spui en de Studio's worden gehuurd van de gemeente Den Haag en dit betreffen overeenkomsten voor onbepaalde tijd. De totale huursom van deze locaties bedraagt € 856.001 per jaar. Het huurcontract voor Zaal 3 kent een bepaalde looptijd van 1 jaar en wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd per 30 juni en de opzegtermijn is 4 maanden. Het jaarlijkse huurbedrag is € 49.185. Het huurcontract voor het decoratier kent een bepaalde looptijd van 5 jaar met de mogelijkheid de overeenkomst telkens te verlengen met 5 jaar. De huidige huurperiode is per 15 april 2020 voor 5 jaar verlengd. De opzegtermijn is 12 maanden. Het jaarlijkse huurbedrag is € 135.837 en de totale verplichting van het huurcontract is € 39.817.

Verhuur gebouwen

Een aantal ruimtes in onze gebouwen wordt verhuurd aan derden. In totaal zijn er 6 lopende huurcontracten. De totale jaarlijkse huursom bedraagt € 103.900. In 2021 is vanwege de coronacrisis minder huur ontvangen.

Aangegane verplichtingen

Er zijn ultimo 2021 geen investeringsverplichtingen aangegaan.

Erfpachtovereenkomst Kerkstraat

Het Nationale Theater heeft met de gemeente Den Haag een erfpachtovereenkomst lopen. De erfpacht is eeuwigdurend uitgegeven en betreft een perceel grond met de daarop aanwezige opstallen gelegen aan de Kerkstraat 11 en 13. De canon is geheel en eeuwigdurend afgekocht. In de overeenkomst is vastgelegd dat de grond bestemd is voor bebouwing met een theater, een en ander met daarbij behorende bijgebouwen, open terreinen en bergingen. Vervreemding van het recht van erfpacht of ter beschikking stelling van het recht aan derden kan slechts plaatsvinden na goedkeuring van de gemeente Den Haag. Hierbij heeft de gemeente Den Haag het eerste recht op terugkoop tegen een bedrag van € 0,45 verhoogd met een vergoeding voor de meerwaarde als gevolg van de door Het Nationale Theater gedane investeringen. De meerwaarde zal door taxatie worden bepaald.

Fiscale eenheid

Hocarest bv en Stichting Het Nationale Theater vormen een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Hierdoor zijn beide entiteiten hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden inzake omzetbelasting van de fiscale eenheid.

Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

A Opbrengsten

A1 Publieksinkomsten

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
Recettes en verhuur programmering	465.517	212.000	703.190
Opbrengsten producties	316.797	293.000	379.327
Opbrengsten educatie	167.991	155.000	148.084
Toeslagen programmering	14.423	10.000	28.010
Overige publieksinkomsten	238.518	120.000	37.520
	1.203.246	790.000	1.296.131

De publieksinkomsten bedragen in totaal € 1.203.246, dit betreft voor € 1.011.748 publieksinkomsten in Den Haag en voor € 191.498 publieksinkomsten buiten Den Haag.

Recettes verhuur en programmering

Specificatie recettes en verhuur programmering	Realisatie 2021	Realisatie 2020
	€	€
Eigen voorstellingen		
Toneel - Het Nationale Theater	17.759	39.618
Toneel - HNTjong	8.538	1.613
Toneel - Het Nationale Theater (De Parade)	-	-
Ingekochte voorstellingen (100% recette)		
Toneel	181.843	177.579
Jeugd- en familievoorstelling	45.074	36.550
Cabaret	70.681	180.613
Muziektheater	24.007	47.956
Klassiek	-	2.858
Theaterconcert	33.039	52.133
Theatercolleges & specials	22.959	75.060
Dans	19.879	27.757
Verhuuropbrengst Culturele verhuringen	41.738	61.453
	465.517	703.190

Opbrengsten producties

Voor de verschillen tussen de realisatie en begroting wordt verwezen naar publieksinkomsten per productie hierna.

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
Publieksinkomsten producties HNT	185.325	165.000	338.267
Publieksinkomsten binnenland	185.325	165.000	332.162
Recette	-	-	-
Uitkoop	22.782	-	12.850
Partage	162.543	165.000	319.312
Publieksinkomsten buitenland	-	-	6.105
Publieksinkomsten producties HNTjong	131.472	128.000	41.060
Publieksinkomsten binnenland	131.472	128.000	41.060
Recette	31.760	-	6.094
Uitkoop	31.496	128.000	20.143
Partage	68.216	-	14.823
Publieksinkomsten buitenland	-	-	-
	316.797	293.000	379.327

Publieksinkomsten producties HNT

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
<i>The Nether</i>	9.430	5.500	-
<i>De Eeuw van mijn Moeder</i>	28.186	16.500	-
<i>Othello</i>	-	-	259.576
<i>Leedvermaak</i>	-	-	-
<i>Trojan wars</i>	69.820	38.300	3.146
<i>Language</i>	432	-	7.376
<i>Every brilliant thing</i>	-	-	6.251
<i>Hebriana</i>	45.028	69.900	-
<i>HNT Speelt Altijd</i>	-	-	58.671
<i>Yerma</i>	24.221	30.500	-
<i>... is Hot</i>	2.594	4.300	-
<i>Stipendium</i>	135	-	-
<i>Sea Wall</i>	5.129	-	-
<i>Overige (A seat at the table, Studio Paradijs, De laatste getuigen)</i>	350	-	3.247
	185.325	165.000	338.267

De opbrengst over 2021 ligt aanzienlijk lager dan in 2020 als gevolg van de coronamaatregelen. Met name *The Nether*, *Hebriana* en *Yerma* hebben diensengevolge geen volledige tournee gespeeld.

Publieksinkomsten producties HNTjong

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
<i>Trojan wars</i>	69.820	38.300	1.694
<i>Tori</i>	24.945	7.200	8.646
<i>A Country Inside My Head</i>	4.750	8.000	-
<i>Het Experiment</i>	21.407	8.200	-
<i>Gebroeders Leeuwenhart</i>	46	-	8.881
<i>Bloedlink (reprise)</i>	-	-	8.250
<i>Wij zijn Nederland</i>	10.504	16.300	6.094
<i>Klein mannetje</i>	-	-	4.743
<i>Klaas</i>	-	-	2.752
<i>Oma is een Avatar</i>	-	50.000	-
	131.472	128.000	41.060

De opbrengst over 2021 ligt aanzienlijk hoger doordat in 2021 meer voorstellingen konden worden gespeeld dan in 2020 (als gevolg van de coronamaatregelen).

Opbrengsten educatie

De educatieopbrengsten betreft met name de opbrengsten van de theaterklassen en de opbrengsten van workshops bij de eigen producties.

Toeslagen programmering

De toeslagen programmering betreft de garderobetoeslag die wordt geheven bij voorstellingen in de grote zaal en de theatertoeslag die bij een aantal producties van toepassing is.

Overige publieksinkomsten

De overige publieksinkomsten betreft met name de opbrengsten van inleidingen en programma's. Deze post is in 2021 aanzienlijk hoger dan in 2020 door de catering opbrengsten rond de producties *De Eeuw van mijn Moeder* en *Trojan wars*.

A2 Sponsorinkomsten

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
ING Bank	-	-	41.322
Rabobank	1.653	-	-
ABN Amrobank (kindertroonrede)	15.900	-	-
HNT Zakelijk	32.500	37.000	37.500
	50.053	37.000	78.822

Een aantal sponsorovereenkomsten werden vanwege de coronacrisis niet verlengd, waardoor de inkomsten lager waren dan in 2020. De post HNT zakelijk is in 2021 geherrubriceerd. Voorheen werd deze onder A5 'bijdragen uit private middelen' opgenomen. Vanwege inzicht en vergelijking zijn ook de vergelijkende cijfers aangepast.

A3 Overige directe inkomsten

Inkomsten uit co-producties

De Eeuw van mijn Moeder – CCCP (t.b.v. AVROTROS)
Tori TV – AVROTROS
Is this the real life – Trouble Man
 St. Zinaplatform en Trouble Man

Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
€	€	€
87.009	87.000	-
152.759	151.000	-
10.309	-	-
-	-	40.398
250.077	238.000	40.398

A4 Diverse inkomsten

Uitbesteed personeel
 Opbrengsten uit verhuur
 Diensten voor derden
 Opbrengst verhuringen Zaal 3
 TheaterInclusief
 Overige opbrengsten

Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
€	€	€
310.796	259.000	239.034
155.665	200.000	186.268
34.369	9.000	64.835
7.116	5.000	20.826
41.018	-	32.271
22.106	23.000	8.641
571.070	496.000	551.875

De inkomsten voor uitbesteed personeel zijn hoger dan in 2020 en begroot doordat meer medewerkers van Het Nationale Theater werkzaamheden voor derden hebben verricht.

De diensten voor derden betreft met name de externe opdrachten van het kostuum- en decorateliër. De realisatie hiervan is hoger dan begroot vanwege grotere beschikbare capaciteit voor het uitvoeren van dit soort opdrachten.

A5 Bijdragen uit private middelen

Resultaat funding
 Bijdragen private fondsen

Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
€	€	€
216.807	133.000	192.329
250.961	169.000	310.664
467.768	302.000	502.993

Resultaat funding

Bijdragen donateurs
 Bijdragen HNT zakelijk

Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
€	€	€
216.807	133.000	192.329
-	-	-
216.807	133.000	192.329

Het resultaat funding is hoger dan in 2020 en begroot. Deze realisatie is een gevolg van de hoge bereidheid van bezoekers om het geld van gekochte kaarten vanwege de lockdown te doneren, verkoop uit de HNT-webwinkel en toename in het aantal Toneelkringleden. De bijdragen private fondsen zijn eveneens hoger dan begroot doordat er onder ander extra gelden werden ontvangen voor HNT-onbepaald. De post HNT zakelijk is in 2021 geherrubriceerd. Met ingang van 2021 wordt deze onder A2 'Sponsorinkomsten' opgenomen. Vanwege inzicht en vergelijking zijn ook de vergelijkende cijfers aangepast.

Bijdragen private fondsen

	Realisatie 2021 €	Realisatie 2020 €
HNTonbeperkt (Het Gehandicapte Kind)	44.556	7.702
<i>Trojan wars</i> (diverse)	62.500	137.068
<i>Tori</i>	15.326	4.674
<i>Erik of het klein insectenboek</i>	-	13.000
<i>A Country Inside My Head</i> (De Versterking)	13.309	-
Kickstarter	-	42.000
TheaterInclusief	90.061	98.439
Stichting Haagvalken	7.100	-
HNTonbeperkt/St. Thurkowfonds	5.187	-
Impactplan	-	-/- 2.216
Stichting Melanie	-	5.000
Moksi Patu	11.803	4.997
Diverse	1.119	-
	250.961	310.664

B Subsidies

	Realisatie 2021 €	Begroot 2021 €	Realisatie 2020 €
Meerjarige subsidie ministerie OCW			
OCW Productie	3.046.243	2.985.000	2.984.787
OCW Productie HNTjong	895.161	877.000	756.518
Aanvullende subsidie steunmaatregel OCW (incidenteel)	1.642.400	1.175.000	1.955.800
	5.583.804	5.037.000	5.697.105
Meerjarige subsidie gemeente Den Haag			
Gemeente Productie	3.688.946	3.526.000	3.671.713
Gemeente Productie HNTjong	511.589	628.000	509.199
Gemeente Programmering	5.302.113	5.312.000	5.277.344
Gemeente Zaal 3	110.110	106.000	109.595
	9.612.758	9.572.000	9.567.851
Overige subsidies			
Overige subsidies gemeente Den Haag	29.327	15.000	37.995
Overige subsidies en bijdragen uit publieke middelen	149.161	52.000	120.937
	178.488	67.000	158.932
	15.375.050	14.676.000	15.423.888

De subsidieverlening 2021-2024 door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor productie Het Nationale Theater is toegekend per brief met datum 15 september 2020 (briefkenmerk: 147758/25099035). In de brief van 17 juni 2021 (briefkenmerk: 147758/28216334) is een aanvullende indexatie toegekend over 2021.

De subsidieverlening 2021-2024 door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor productie HNTjong is toegekend per brief met datum 15 september 2020 (briefkenmerk: 147760/25097351). In de brief van 17 juni 2021 (briefkenmerk: 147758/28212813) is een aanvullende indexatie toegekend over 2021.

Op 4 februari 2021 is in het kader van de regeling aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector COVID-19 (RAOCC) een aanvullende subsidie ad. € 1.174.600 toegekend voor 2021 (briefnummer 197772/25988968) en evenals op 15 juli 2021 (briefnummer 197772/28503313).

De subsidieverlening 2021 door de gemeente Den Haag voor Het Nationale Theater is toegekend per brief met datum 1 maart 2021 (briefkenmerk: ABBA/VL/26134). In de brieven van 8 oktober 2021 (briefkenmerk: ABBA/VL/26134-T) en 26 april 2021 (briefkenmerk: 140419) is respectievelijk een aanvullende indexatie toegekend over 2021 en huurkijtschelding van 6 maanden huur in 2021.

In 2021 is naast de exploitatiesubsidies ook een aantal projectsubsidies ontvangen. We ontvingen een Subsidie Reguliere Programmering van het Fonds Podiumkunsten voor het programmeren van voorstellingen en concerten met als doel een gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig aanbod van podiumkunsten in Nederland te bevorderen (€ 52.500). Van de gemeente ontvingen we een aantal projectsubsidies, onder andere voor het project Spuiplein (€ 15.000). Omdat deze subsidie vanwege de coronabeperkingen niet volledig ingezet kon worden, wordt een verzoek ingediend het restant door te schuiven naar 2022), Ketikoti (€ 10.000), HNTonbeperkt (€ 24.850) en HNTJong Verhalenpodcast voor in de klas (€ 7.500). In bijlage 5 is een overzicht opgenomen van de overige subsidies die we van de gemeente Den Haag ontvingen en de besteding ervan.

C Beheerlasten

Beheerlasten personeel

De beheerlasten personeel betreft de lasten van de afdelingen Facilitair & ICT, Financiën & Control, Funding, Officemanagement & HRM, en de zakelijk directeur.

Het Nationale Theater hanteert de CAO Toneel en Dans en is aangesloten bij de pensioenfondsen ABP en PFZW. De actuele dekkingsgraad van het ABP was ultimo 2021 110,2% (2020: 93,2%) en de actuele dekkingsgraad van het PFZW bedroeg 106,6% (2020: 92,6%).

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
Beheerlasten personeel	1.033.379	1.150.000	1.272.238
Overige personeelskosten	200.417	347.000	70.145
	1.233.796	1.497.000	1.342.383

De specificatie van de beheerlasten personeel per afdeling is als volgt:

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
Directie	104.752	158.000	143.318
Officemanagement en HRM & ICT	350.099	377.000	413.556
Financiën & Control	404.686	423.000	413.278
Funding	-	-	48.942
Facilitair	173.842	192.000	253.144
	1.033.379	1.150.000	1.272.238

De kosten voor de Directie en de afdeling Financiën & control zijn in 2021 lager dan in 2020 vanwege ontvangen ziektegeld. De kosten bij de afdelingen Facilitair, HRM en ICT zijn lager vanwege het (vooralsnog) niet of later invullen van vacatures. De afdeling Funding is in 2021 als Development onder de activiteitenlasten opgenomen.

Specificatie fte beheerlasten personeel

	fte ultimo 2021	fte ultimo 2020
Directie	1,0	1,0
Officemanagement en HRM & ICT	4,1	5,4
Financiën & Control	6,7	6,7
Funding	-	0,8
Facilitair	4,3	4,6
	16,1	18,5

Overige personeelskosten

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
Verzuimverzekering	199.897	145.000	202.171
Studiekosten	31.700	75.000	16.133
Kosten personeelslunch	0	22.500	13.113
Overige kantinekosten	18.107	38.500	21.581
Personeelsfeesten, borrels en cadeaus	10.850	33.000	5.245
Kosten OR	2.444	4.000	556
Arbokosten	27.950	39.500	22.187
Kosten werving en selectie	5.891	2.000	1.588
Reiskosten	73.776	121.500	69.230
Overige personeelskosten	24.718	109.000	-/- 60.109
Overboeking naar activiteitenlasten	-/- 200.416	-/- 243.000	-/- 221.150
	200.417	347.000	70.145

De overige personeelskosten zijn alleen op het de verzuimverzekering overschreden ten opzichte van de begroting. De reden hiervoor is een verhoogde premie en schadelast. Bij de overige posten is, als gevolg van de coronacrisis, sprake van onderbesteding (met name reiskosten, kosten van de personeelslunch, kantinekosten, studiekosten). De overige personeelskosten zijn afgenomen als gevolg van een afname van ca. € 18.000 van de reservering vakantiedagen.

De helft van de 'Overige personeelslasten' worden gemaakt ten behoeve van Programmering, productie en educatie en derhalve overgeboekt naar de activiteitenlasten.

Personeel en vrijwilligers

	Realisatie € 2021	Realisatie Fte 2021	Begroot € 2021	Begroot Fte 2021	Realisatie € 2020	Realisatie Fte 2020
<i>Specificatie personeelslasten</i>						
1. Waarvan vast contract	6.568.716	96,8	6.064.000	100,0	5.530.998	99,0
2. Waarvan tijdelijk contract	1.584.932	35,7	2.425.000	40,0	2.782.259	49,8
Personeelslasten (1 + 2)	8.153.648	132,5	8.489.000	140,0	8.313.257	148,8
		Aantal				Aantal
Vrijwilligers: fte		0,5				0,5
Vrijwilligers: personen		1				1

WNT-verantwoording 2021 Het Nationale Theater

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Het Nationale Theater. Het voor het Nationale Theater toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000 (2020: € 201.000). Dit betreft de algemene bezoldigingsnorm.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

Bedragen x € 1	C. Debets	L.F.M. klein Gunnewiek	E. de Vroedt
Functiegegevens	Directeur Theater	Zakelijk Directeur	Artistiek leider
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	131.883	131.883	99.012
Beloningen betaalbaar op termijn	15.137	15.137	13.085
Subtotaal	147.020	147.020	112.097
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000	209.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	147.020	147.020	112.097
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2020			
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01-31/12	01/06-31/12	01/01-31/12.
Deeltijdfactor 2020 in fte*	0,929	0,929	0,929
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	120.738	120.738	90.646
Beloningen betaalbaar op termijn	12.916	12.916	11.213
Subtotaal	133.654	133.654	101.858
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	186.721	186.721	186.721
Totale bezoldiging 2020	133.654	133.654	101.858

* De directieleden hebben uit eigen beweging besloten om een deel van hun salaris in te leveren om zo zzp'ers die zich verbonden voelen aan Het Nationale Theater een opdracht te kunnen geven.

2. Bezoldiging toezichthouders

De Raad van toezicht van Het Nationale Theater is onbezoldigd.

Naam	Functie
De heer J.J. van Aartsen	Voorzitter RvT en lid selectie-en remuneratiecommissie
De heer C.R.B. Menso	Lid RvT
Mevrouw H. Buyme (tot 15-06-2021)	Lid RvT en lid auditcommissie
De heer S. Harchaoui (tot 15-06-2021)	Lid RvT
Mevrouw M. van Zuijlen (tot 15-06-2021)	Lid RvT en lid selectie-en remuneratiecommissie
Mevrouw M. van Vroonhoven	Lid RvT en lid auditcommissie
De heer A. Najafbagy (per 22-09-2021)	Lid RvT
De heer R.C. Landvreugd (per 22-09-2021)	Lid RvT
De heer J.F.E. Farwerck (per 22-09-2021)	Lid RvT en lid auditcommissie
Mevrouw P.H. Bottema-Sanders (per 22-09-2021)	Lid RvT

3. Bezoldiging overige functionarissen

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Beheerlasten materieel

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
C2 Huisvestingskosten	1.989.434	2.086.000	1.892.115
C3 Bureaukosten	802.745	500.000	862.384
C4 Algemene publiciteitskosten	214.082	280.000	169.394
	3.006.261	2.866.000	2.923.893

Huisvestingskosten

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
Huur gebouwen	607.953	575.000	463.962
Gas, water en elektra	186.097	250.000	179.100
Zakelijke lasten	41.951	46.000	49.300
Vuilafvoer en schoonmaak	235.858	340.000	228.776
Beveiliging en bewaking	-	-	126
Kosten inventaris	25.182	40.000	62.038
Afschrijvingen inventaris en huisvesting	92.967	95.000	97.455
Kosten installaties	-	-	3.758
Onderhoudskosten gebouwen	331.615	180.000	22.838
Verzekeringen	54.764	55.000	58.943
Autokosten	11.864	18.000	14.601
Dotatie voorziening MJOP	380.770	482.000	700.186
Overige huisvestingskosten	20.413	5.000	11.032
	1.989.434	2.086.000	1.892.115

De huisvestingskosten zijn lager dan begroot. Dit is voornamelijk een gevolg van huurkijtschelding door de gemeente Den Haag en lagere onderhouds-, schoonmaak- en energiekosten als gevolg van de tijdelijke sluiting van de panden door de coronamaatregelen. De dotatie voorziening MJOP is lager dan begroot en tevens lager dan in 2020 als gevolg van een schattingswijziging van de voorziening in 2020.

De onderhoudskosten gebouwen zijn hoger als gevolg van de dotatie aan de voorziening voor restyling van de voorhuizen.

Bureaunkosten

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
Kantoorbenodigdheden	3.684	6.000	2.513
Kopieer- en drukkosten	20.849	20.000	22.229
Portokosten	1.711	22.000	6.687
Abonnementen en literatuur algemeen	15.715	10.000	12.589
Kosten ICT & telefonie	202.565	195.000	220.340
Afschrijving ICT & telefonie	57.345	80.000	60.071
Contributies	36.197	27.000	34.275
Vergader- en bestuurskosten	22.138	9.000	3.079
Representatie algemeen	2.727	8.000	110
Advieskosten	5.507	10.000	1.861
Kosten dramaturgie (literatuur en theaterbezoek)	1.837	5.000	773
Accountantskosten	113.380	56.000	69.000
Kosten betalingsverkeer	51.891	47.000	17.631
Dotatie voorz. Dubieuze debiteuren	-/- 7.565	-	6.773
Dotatie voorz. Deelneming	55.645	-	215.630
Afboeking materiële vaste activa	-	-	13.830
Theaterinclusief	170.910	-	178.493
Overige bureaunkosten	48.209	5.000	-/- 3.500
	802.745	500.000	862.384

De kosten voor ICT & telefonie hoger dan begroot als gevolg van het vele thuiswerken en de werkzaamheden van ICT-partner KroonCo. De portokosten zijn aanmerkelijk lager omdat er veel meer online wordt verzonden. Vergader- en bestuurskosten zijn toegenomen als gevolg van de werving van leden voor de RvT. De accountantskosten zijn hoger dan begroot vanwege extra werkzaamheden ten behoeve van de NOW-verantwoording en het jaarwerk 2020 en 2021. In 2020 en 2021 is door de nadelige resultaten van Hicarest bv een voorziening gevormd ten laste van de bureaunkosten.

Algemene publiciteitskosten

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
Algemene kosten			
Seizoenskaternen	5.228	35.000	4.647
Campagnes	64.429	80.000	43.068
Online & Datatools	57.904	70.000	49.957
Salesforce	32.205	20.000	29.087
Content	16.778	30.000	11.776
PR & voorlichting	1.376	10.000	9.083
Media	-	-	44
Doelgroepmarketing	4.836	10.000	4.271
Overige algemene publiciteitskosten	3.702	16.000	7.867
	186.458	271.000	159.800

Doordat er, vanwege de coronacrisis, veel minder voorstellingen waren, zijn er aanmerkelijk minder kosten voor marketing gemaakt dan begroot.

Kosten funding

	Realisatie	Begroot	Realisatie
	2021	2021	2020
	€	€	€
Kosten donateurs	10.756	2.000	1.877
Kosten HNT zakelijk	618	2.000	2.242
	11.374	4.000	4.119
Kosten SPA	-	-	-
Kosten vriendenmagazine	-	-	-
Overige kosten funding	16.250	5.000	5.475
	16.250	5.000	5.475
	214.082	280.000	169.394

De kosten voor funding zijn hoger dan begroot en vorig jaar omdat er meer activiteiten zijn geweest om donateurs te werven (wervingsacties en de HNT-webwinkel) en te behouden.

D Activiteitenlasten

Activiteitenlasten personeel

	Realisatie	Begroot	Realisatie
	2021	2021	2020
	€	€	€
Personeel in loondienst	7.120.269	7.339.000	7.041.019
Inleen acteurs	570.957	783.000	563.024
Inleen art. team, decor en kap grime	775.032	817.000	750.226
Inleen technici	99.406	185.000	102.643
Inleen voorhuispersoneel, programma's en projecten	95.636	200.000	129.121
Overige personeelskosten	206.248	214.000	222.188
	8.867.548	9.538.000	8.808.221

Dankzij de noodsteun van OCW, die onder andere als doel had de keten op gang te helpen en draaiende te houden, hebben we in 2021 zoveel mogelijk als gepland gebruik gemaakt van zzp-ers en medewerkers met een tijdelijk contract.

Het personeel in loondienst per afdeling:

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
		€	€
Directie	221.386	219.000	199.915
Artistiek bureau	753.530	805.000	557.742
Regisseurs & Ensemble	1.400.171	1.450.000	1.290.035
HNTjong	151.109	156.000	138.423
Educatie	485.897	520.000	387.625
Publieksactiviteiten	211.824	209.000	504.747
Marketing	478.043	465.000	583.646
Development	278.343	289.000	-
Kaartverkoop & Informatie	212.949	210.000	217.033
Ateliers	450.386	430.000	462.433
Techniek	1.852.810	1.926.000	1.911.209
Revisor & Projectleiders	10.556	-	93.632
Business	35.106	42.000	22.151
Publieksservices & Horeca	317.571	353.000	414.248
Receptie	260.588	265.000	258.180
	7.120.269	7.339.000	7.041.019

Over het algemeen zijn de kosten lager dan begroot door het niet, of niet direct, vervullen van ontstane vacatures. De afdeling Development was in 2020 als Funding onder de beheerslasten opgenomen.

Specificatie fte activiteitenlasten per afdeling:

	Fte ultimo 2021	Fte ultimo 2020
	€	€
Directie	1,5	2,0
Artistiek bureau	13,1	8,9
Regisseurs & Ensemble	20,0	26,1
HNTjong	1,7	1,7
Educatie	7,5	10,2
Publieksactiviteiten	3,2	6,7
Marketing	10,0	12,1
Development	5,5	-
Kaartverkoop & Informatie	4,8	3,0
Ateliers	8,8	10,6
Techniek	29,5	37,9
Revisor & Projectleiders	1,9	-
Business	0,6	0,9
Publieksservices & Horeca	3,2	5,7
Receptie	5,1	4,5
	116,4	130,3

Activiteitenlasten materieel

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
D2 Uitvoeringskosten productie	1.426.558	1.805.000	1.312.361
D3 Uitvoeringskosten programmering	710.395	1.503.000	980.077
D4 Uitvoeringskosten educatie	375.009	476.000	200.755
	2.509.027	3.784.000	2.493.193

Uitvoeringskosten productie

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
Materiaalkosten	353.497	397.000	321.997
Reiskosten en séjours	308.718	377.000	239.828
Zaalhuur en partage	77.458	117.000	80.842
Verkoopkosten	21.075	12.000	43.195
Marketingkosten	117.761	258.000	115.751
Overige uitvoeringskosten	314.540	162.000	102.568
Onvoorzien producties	-	66.000	-
	1.193.049	1.389.000	904.181

Overige kosten producties

Opslagkosten decors	36.150	35.000	36.731
Materialen techniek	22.895	20.000	33.608
Overige uitgaven decoratier	12.835	10.000	11.883
Inkoopkosten decor voor derden	-	-	14.331
Overige uitgaven kostuumatelier	5.251	10.000	6.151
Inkoopkosten kostuums voor derden	12.614	3.000	4.830
Afschrijvingen theatertechniek	102.079	105.000	99.951
Kosten coproducties	13.848	17.000	185.898
Overige materiële kosten producties	27.837	216.000	14.797
	233.509	416.000	408.180
	1.426.558	1.805.000	1.312.361

De productiekosten zijn hoger dan in 2020 doordat er meer voorstellingen gespeeld konden worden. De grootste posten zijn *Trojan wars* (€ 494.000), *De Eeuw van mijn Moeder* (€ 166.000) en *Hebriana* (€ 109.000). De overige uitvoeringskosten zijn voornamelijk hoger als gevolg van de kosten van catering bij *Trojan wars* (€ 269.000), de catering vormde onderdeel van de voorstelling. De kosten van coproducties daarentegen zijn aanzienlijk lager dan 2020 doordat in 2021 de kosten op de desbetreffende kostenposten zijn geboekt.

Uitvoeringskosten programmering

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
Partages, garanties, uitkoopsommen en zaalhuren	315.408	681.000	676.898
Kosten programma's, festivals en contextprogrammering	50.897	125.000	17.646
Uitvoeringskosten inleidingen en workshops	8.699	10.000	8.102
Auteursrechten	27.278	130.000	48.798
Kosten vrijkaarten en horecatoeslag vrijkaarten	7.057	29.000	7.421
Kosten artiestenservice en aangeboden dranken	5.577	41.000	15.601
Kosten premières	-	12.000	574
Materiaalkosten techniek	43.079	35.000	31.134
Afschrijvingen theatertechniek	102.079	87.000	99.951
Verwervingskosten programmering	3.708	9.000	774
Uitvoeringskosten programma's en projecten	92.247	279.000	24.905
Voorstellingsmarketing programmering	54.366	65.000	48.273
	710.395	1.503.000	980.077

Vanwege de coronacrisis werden vele voorstellingen doorgeschoven of geannuleerd. Voor de uitkoopsommen werd het advies van de Commissie der Wijzen gevolgd, ingesteld door de brancheverenigingen. De afrekenbedragen werden afgestemd op verschillende corona-bezoekerscapaciteiten.

Uitvoeringskosten educatie

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
Educatie producties HNTjong	51.473	40.000	3.565
Educatie producties HNT	40.286	32.000	6.354
Jongerenredactie	44.789	19.000	5.759
Theaterwerkplaats	2.929	7.500	6.690
Educatie bijzondere evenementen/activiteiten	52.153	16.000	21.742
Workshops & theaterdagen	25.255	32.500	21.667
Lange leerlijnen	90.891	93.500	58.387
Marketing educatie	20.789	24.000	4.396
Docententeam	1.815	3.500	743
Jongerentoneelkijkers	429	5.000	1.547
Overige kosten educatie	-	52.000	-
Reguliere kosten educatie	330.809	325.000	130.850
Uitvoeringskosten projecten educatie	44.200	151.000	69.905
	375.009	476.000	200.755

De educatiekosten zijn als gevolg van de coronamaatregelen lager dan begroot. De uitvoeringskosten projecten educatie betreft lasten die worden gedekt vanuit externe gelden.

Resultaat deelneming en gift Hocreest bv

Het resultaat uit deelneming betreft het resultaat van Hocreest bv en is als volgt te specificeren:

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
Gift Hocreest bv	-	-	-
Resultaat deelneming Hocreest bv	-/- 57.292	-/- 20.000	-/- 148.538
	-/- 57.292	-/- 20.000	-/- 148.538

Resultaat deelneming Hocreest bv

	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
Omzet hospitality	138.604	795.000	215.093
Kostprijs hospitality	233.964	540.000	313.413
Totaal brutomarge hospitality	-/- 95.360	255.000	-/- 98.320
Omzet events	177.453	250.000	175.690
Kostprijs events	140.973	125.000	123.337
Totaal brutomarge events	36.480	125.000	52.353
Brutomarge hospitality en events	-/- 58.880	380.000	-/- 45.967
Overige bedrijfskosten			
Personeelskosten	60.057	310.000	100.745
Huisvestingskosten	49.606	45.000	38.198
Afschrijvingskosten	1.071	12.000	2.459
Verkoopkosten	4.087	5.000	5.494
Algemene kosten	-/- 120.321	26.000	-/- 47.736
Rentelasten	3.912	2.000	3.411
	-/- 1.588	400.000	102.571
Resultaat voor belasting	-/- 57.292	-/- 20.000	-/- 148.538
Schenking Het Nationale Theater	-	-	-
Vennootschapsbelasting	-	-	-
Resultaat deelneming	-/- 57.292	-/- 20.000	-/- 148.538

Binnen Hocarest bv worden de horeca-activiteiten en de commerciële verhuringen uitgevoerd. De brutomarge hospitality is als volgt opgebouwd:

	Realisatie 2021	Realisatie 2020
	€	€
Omzet hospitality		
Omzet hospitality beverage	127.742	172.695
Omzet hospitality food	8.560	27.016
Omzet hospitality overig	2.131	8.231
Omzet hospitality parkeerkaarten	171	7.151
	138.604	215.093
Kostprijs hospitality		
Kostprijs hospitality beverage	37.785	35.818
Kostprijs hospitality food	16.843	26.159
Kostprijs hospitality overig	7.257	-/- 610
Kostprijs hospitality parkeerkaarten	169	6.846
Voorraad-, kas- en prijsverschillen	7.311	9.348
Kostprijs hospitality personeel	164.599	235.851
	233.964	313.413
	-/- 95.360	-/- 98.320

Vanwege de geldende coronamaatregelen was de omzet in de horeca laag, terwijl de personeelskosten juist hoog waren.

De brutomarge events is als volgt opgebouwd:

	Realisatie 2021	Realisatie 2020
	€	€
Omzet events		
Omzet events food & beverage	34.335	50.263
Omzet events (niet food & beverage)	143.119	125.427
	177.454	175.690
Kostprijs events		
Kostprijs events food & beverage	16.257	22.350
Kostprijs events (niet food & beverage)	124.717	100.988
Kostprijs events	140.974	123.337
	36.480	52.353

Geconsolideerde balans (na verwerking voorstel resultaatbestemming)

ACTIVA	Balans per 31-12-2021	Balans per 31-12-2020
	€	€
VASTE ACTIVA		
I - Immateriële vaste activa	9.674	13.906
II - Materiële vaste activa		
Gebouwen	378.998	428.752
ICT en telefonie	144.705	168.327
Inventaris	145.307	169.763
Theatertechniek	1.170.882	1.095.414
	1.839.892	1.862.256
III - Financiële vaste activa		
Overige financiële vaste activa	40.118	39.818
	1.889.684	1.915.980
Totaal vaste activa		
	1.889.684	1.915.980
VLOTTENDE ACTIVA		
IV - Voorraden		
Overige voorraden	25.725	11.467
	25.725	11.467
V - Vorderingen		
Vorderingen	909.727	406.432
Overlopende activa	506.471	412.495
	1.416.198	818.927
VII - Liquide middelen		
Bank	8.323.294	6.254.095
Kas	7.205	7.016
	8.330.499	6.261.111
Totaal vlottende activa	9.772.422	7.091.505
TOTAAL ACTIVA	11.662.106	9.007.485

PASSIVA	Balans per 31-12-2021	Balans per 31-12-2020
	€	€
GROEPSVERMOGEN	6.811.350	4.512.667
V – VOORZIENINGEN		
MJOP Koninklijke Schouwburg	412.291	352.136
MJOP Theater aan het Spui	226.697	188.751
MJOP De studio's	209.840	210.191
Overige voorzieningen	298.209	-
Totaal voorzieningen	1.147.037	751.098
VI - LANGLOPENDE SCHULDEN		
Leningen o/g	20.960	42.859
Egalisatie investeringssubsidies	40.155	46.168
Totaal langlopende schulden > 1 jaar	61.115	89.027
VII KORTLOPENDE SCHULDEN		
Kortlopende schulden	2.098.745	1.985.863
Overlopende passiva	1.543.859	1.668.8330
Totaal kortlopende schulden < 1 jaar	3.642.604	3.654.693
TOTAAL PASSIVA	11.662.106	9.007.485

Geconsolideerde staat van baten en lasten

	Realisatie 2021	Realisatie 2020
	€	€
Opbrengsten	2.529.569	2.566.218
Bijdragen	15.375.050	15.423.888
Som der baten	17.904.619	17.990.106
Af: Kostprijs van de omzet	11.527.907	11.420.204
Bruto omzetresultaat	6.376.712	6.569.902
Beheerlasten personeel	1.223.789	1.506.049
Beheerlasten materieel	2.908.607	2.882.563
Som der lasten	4.132.396	4.388.612
Netto omzetresultaat	2.244.316	2.181.290
Financiële baten en lasten	-/- 1.278	-/- 3.068
Exploitatiesaldo voor belastingen	2.243.038	2.178.222
Bijzondere baten en lasten	-	-
Vennootschapsbelasting	-	-
Exploitatiesaldo na belastingen	2.243.038	2.178.222

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(volgens de indirecte methode)

	Realisatie 2021	Realisatie 2020
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatiesaldo	2.243.038	2.178.222
Aanpassen voor:		
Afschrijvingen immateriële vaste activa	4.232	7.495
Afschrijvingen materiële vaste activa	351.308	352.391
Mutatie voorzieningen	395.939	317.294
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	751.479	677.180
Mutaties voorraden	-/- 14.258	18.066
Mutatie vorderingen en overlopende activa	-/- 597.271	753.288
Mutatie kortlopende schulden en overlopende passiva	-/- 12.089	378.960
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	-/- 623.618	1.150.714
Investeringsactiviteiten	-	-
Desinvesteringen in immateriële vaste activa	-	-
Investeringsactiviteiten	-/- 328.944	-/- 274.425
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-	14.249
Investeringsactiviteiten	-/- 300	-
Desinvesteringen in financiële vaste activa	-	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-/- 329.244	-/- 260.176
Bestemmingsreserve voorziening deelneming	55.645	215.630
Ontvangsten uit langlopende schulden	-	-
Aflossing uit langlopende schulden	-/- 27.912	-/- 27.380
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-/- 27.733	188.250
Mutatie liquide middelen	2.069.388	3.934.190
Liquide middelen einde boekjaar	8.330.499	6.261.111
Liquide middelen begin boekjaar	6.261.111	2.326.921
Mutatie liquide middelen	2.069.388	3.934.190

Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling voor de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk aan de grondslagen die worden vermeld in de toelichting op de balans en staat van baten en lasten van de enkelvoudige jaarrekening van de stichting, tenzij hierna anders vermeld.

Vanwege het belang van de enkelvoudige jaarrekening voor de belangrijkste gebruikers van de jaarrekening van Stichting Het Nationale Theater, te weten het bestuur, toezichthouders en subsidiënten is ervoor gekozen om, in afwijking van de gangbare volgorde, eerst de enkelvoudige jaarrekening inclusief toelichtingen op te nemen en vervolgens de geconsolideerde jaarrekening. Om enkelvoudig het inzicht in de 100% deelneming in Hocarest B.V. te vergroten is in de toelichting op de staat van baten en lasten het resultaat van de deelneming uitgebreider toegelicht.

De voorraden van Hocarest bv zijn gewaardeerd tegen meest recente inkoopwaarde. Met betrekking tot de vaste activa worden dezelfde grondslagen gehanteerd als bij Het Nationale Theater.

Het resultaat van de vennootschap is verder gespecificeerd bij de toelichting op het resultaat deelneming.

Eigen vermogen

Het geconsolideerde eigen vermogen wijkt af van het enkelvoudig eigen vermogen als gevolg van een verschil in waardering van de deelneming in Hocarest B.V. ten opzichte van het eigen vermogen van Hocarest B.V.

Overige gegevens

Bijlage 1: Staat van baten en lasten per subsidiestroom

	Programmering KS-TahS realisatie 2021 €	Programmering ZAAL 3 realisatie 2021 €	Productie HNT realisatie 2021 €	Productie HNTJONG realisatie 2021 €
A. OPBRENGSTEN				
A1 Publieksinkomsten	565.637	21.582	379.044	236.983
A2 Sponsorinkomsten	22.023	501	23.024	4.505
A3 Overige directe inkomsten			97.318	152.759
A4 Diverse inkomsten	248.140	12.756	259.418	50.756
A5 Bijdragen uit private middelen	162.594	3.696	169.985	131.492
	998.394	38.535	928.789	576.495
B. SUBSIDIES				
B1 Ministerie OCW	722.656	16.424	3.801.747	1.042.977
B2 Gemeente Den Haag	5.302.113	110.110	3.688.946	511.589
B3 Overige subsidies	64.235	1.460	69.654	43.139
	6.089.004	127.994	7.560.347	1.597.705
TOTAAL BATEN	7.087.398	166.529	8.489.136	2.174.200
C. BEHEERLASTEN				
C1 Beheerlasten personeel	542.870	12.339	567.542	111.045
C2 Huisvestingskosten	1.386.741	52.304	460.325	90.064
C3 Bureaukosten	353.209	8.025	369.265	72.246
C4 Algemene publiciteitskosten	94.196	2.141	98.477	19.268
	2.377.016	74.809	1.495.609	292.623
D. ACTIVITEITENLASTEN				
D1 Activiteitenlasten personeel	2.514.569	73.271	5.029.038	1.250.670
D2 Uitvoeringskosten productie	-	-	992.224	434.334
D3 Uitvoeringskosten programmering	681.980	28.415	-	-
D4 Uitvoeringskosten educatie	165.004	3.751	172.502	33.752
	3.361.553	105.437	6.193.764	1.718.756
TOTAAL LASTEN	5.738.569	180.246	7.689.373	2.011.379
Rentebaten- en lasten				
Rentebaten	1.721	39	1.800	352
Rentelasten	562	13	588	115
	1.159	26	1.212	237
Bijzondere baten en lasten				
Resultaat en gift Hocreast bv	-/- 25.208	-/- 573	-/- 26.355	-/- 5.156
EXPLOITATIERESULTAAT	1.324.780	-/- 14.264	774.620	157.902

De toerekening van de opbrengsten en kostenverdeling van de staat van baten en lasten over de vier subsidiestromen, Programmering HNT, Programmering Zaal 3, Productie HNT en Productie HNTjong vindt zoveel mogelijk direct plaats.

Waar opbrengsten of lasten een gemengd karakter hebben is de verdeling bepaald aan de hand van verdeelsleutels. Verdeelsleutels zijn bepaald op basis van de verhouding in subsidieopbrengst per subsidiestroom of de verhouding tussen activiteitenlasten.

Bijlage 2: Categoriele exploitatierekening HNT Productie (Model 11b OCW)

(na verwerking voorstel resultaatbestemming)

		Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
		€	€	€
BATEN				
Eigen inkomsten				
1	Publieksinkomsten binnenland (2+3+4+5)	379.044	304.000	417.539
2	<i>Recette</i>	-	-	-
3	<i>Uitkoop</i>	22.782	165.000	12.850
4	<i>Partage</i>	162.543	-	319.312
5	<i>Overige publieksinkomsten</i>	193.719	139.000	85.377
6	Publieksinkomsten buitenland	-	-	6.105
7	Totale Publieksinkomsten (1+6)	379.044	304.000	423.644
8	Sponsorinkomsten	23.024	-	19.008
9	Vergoedingen coproductent	97.318	86.000	18.583
10	Overige directe inkomsten	-	-	-
11	Totaal overige directe inkomsten (8+9+10)	120.342	86.000	37.591
12	Totaal directe inkomsten (7+11)	499.386	390.000	461.235
13	Indirecte inkomsten	259.418	251.000	244.284
14	Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	99.731	144.000	88.471
15	Private middelen – bedrijven	-	-	17.250
16	Private middelen - private fondsen	70.254	-	71.723
17	Private middelen - goede doelenloterijen	-	-	-
18	Totale bijdragen uit private middelen (14+15+16+17)	429.403	395.000	421.728
19	Totaal eigen inkomsten (12+13+18)	928.789	785.000	882.963
20	Baten in natura	-	-	-
Subsidies				
21	Totaal structureel OCW	3.801.747	3.893.000	4.545.124
22	Totaal structureel provincie	-	-	-
23	Totaal structureel gemeente	3.688.946	3.526.000	3.671.713
24	Totaal structureel publieke subsidie overig	69.654	35.000	73.108
25	Totaal structurele subsidies (21+22+23+24)	7.560.347	7.454.000	8.289.945
26	Incidentele publieke subsidies	-	-	-
27	Totaal subsidies (25+26)	7.560.347	7.454.000	8.289.945
TOTALE BATEN (19+20+27)		8.489.136	8.239.000	9.172.908
Eigen inkomstenpercentage (19/27)		12%	11%	11%

		Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
		€	€	€
LASTEN				
1	Beheerlasten materieel	954.422	929.000	877.812
2	Beheerlasten personeel	567.542	760.000	617.497
3	Beheerlasten totaal (1+2)	1.521.964	1.689.000	1.495.309
4	Activiteitenlasten materieel	1.164.726	1.519.000	1.056.343
5	Activiteitenlasten personeel	5.029.038	5.357.000	5.043.656
6	Activiteitenlasten totaal (4+5)	6.193.764	6.876.000	6.099.999
	TOTALE LASTEN (3+6)	7.715.728	8.565.000	7.595.308
7	Saldo uit gewone bedrijfsvoering	773.408	-/- 326.000	1.577.600
8	Saldo rentebaten/ -lasten	1.212	-/- 1.000	158
	EXPLOITATIERESULTAAT (7+8)	774.620	-/- 327.000	1.577.758

Bijlage 3: Categoriele exploitatierekening HNTjong Productie (Model 11b OCW)

(na verwerking voorstel resultaatbestemming)

		Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
		€	€	€
BATEN				
Eigen inkomsten				
1	Publieksinkomsten binnenland (2+3+4+5)	236.983	162.000	57.765
2	<i>Recette</i>	31.760	-	6.094
3	<i>Uitkoop</i>	31.496	128.000	20.143
4	<i>Partage</i>	68.216	-	14.823
5	<i>Overige publieksinkomsten</i>	105.511	34.000	16.705
6	Publieksinkomsten buitenland	-	-	-
7	Totale Publieksinkomsten (1+6)	236.983	162.000	57.765
8	Sponsorinkomsten	4.505	-	3.719
9	Vergoedingen coproductent	152.759	152.000	3.636
10	Overige directe inkomsten	-	-	-
11	Totaal overige directe inkomsten (8+9+10)	157.264	152.000	7.355
12	Totaal directe inkomsten (7+11)	394.247	314.000	65.120
13	Indirecte inkomsten	50.756	59.000	47.794
14	Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	19.512	91.000	17.310
15	Private middelen – bedrijven	-	-	3.375
16	Private middelen - private fondsen	111.980	-	168.776
17	Private middelen - goede doelenloterijen	-	-	-
18	Totale bijdragen uit private middelen (14+15+16+17)	131.492	91.000	189.461
19	Totaal eigen inkomsten (12+13+18)	576.495	464.000	302.375
20	Baten in natura	-	-	-
Subsidies				
21	Totaal structureel OCW	1.042.977	1.144.000	1.151.981
22	Totaal structureel provincie	-	-	-
23	Totaal structureel gemeente	511.589	628.000	509.199
24	Totaal structureel publieke subsidie overig	43.139	8.000	14.304
25	Totaal structurele subsidies (21+22+23+24)	1.597.705	1.780.000	1.675.484
26	Incidentele publieke subsidies	-	-	-
27	Totaal subsidies (25+26)	1.597.705	1.780.000	1.675.484
TOTALE BATEN (19+20+27)		2.174.200	2.244.000	1.977.859
Eigen inkomstenpercentage (19/27)		36%	26%	26%

		Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
		€	€	€
LASTEN				
1	Beheerlasten materieel	186.734	223.000	171.745
2	Beheerlasten personeel	111.045	178.000	120.814
3	Beheerlasten totaal (1+2)	297.779	401.000	292.559
4	Activiteitenlasten materieel	434.334	584.500	348.365
5	Activiteitenlasten personeel	1.284.422	1.701.000	972.649
6	Activiteitenlasten totaal (4+5)	1.718.756	2.285.500	1.321.014
	TOTALE LASTEN (3+6)	2.016.635	2.686.500	1.613.573
7	Saldo uit gewone bedrijfsvoering	157.665	-/- 442.500	364.286
8	Saldo rentebaten/ -lasten	237	-	31
	EXPLOITATIERESULTAAT (7+8)	157.902	-/- 442.500	364.317

Bijlage 4: Prestatiegegevens gemeente Den Haag en Ministerie OCW

Prestatiegegevens Podia gemeente Den Haag

PROGRAMMERING TOTAAL (incl. huisgezelschap, maar excl. festivals, programmering en activiteiten op basis van verhuur, cultuurparticipatie en cultuureducatie)

	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021
verschillende producties	aantal	300	165
waarvan internationale programmering	aantal	0	6
voorstellingen / optredens / concerten	aantal	600	299
waarvan internationale programmering	aantal	0	16
Bezoekers totaal	aantal	133.000	32.204
waarvan betalende bezoekers	aantal	122.500	29.259
waarvan niet-betalende bezoekers	aantal	10.000	2.776
waarvan bezoekers met 'Ooievaarspas'	aantal	500	169

Waarvan door huisgezelschappen

Het Nationale Theater en HNTjong

	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021
voorstellingen / concerten	aantal	140	56
bezoekers	aantal	46.000	7.672

Onderverdeling programmering naar zaal

ZAAL 1 - THEATER AAN HET SPUI

	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021
voorstellingen / concerten	aantal	30	57
bezoekers	aantal	700	4.503
zaalcapaciteit	aantal	200	200

ZAAL 2 - THEATER AAN HET SPUI

voorstellingen / concerten	aantal	40	43
bezoekers	aantal	700	2.951
zaalcapaciteit	aantal	120	120

ZAAL 3 (De Constant Rebecqueplein)

voorstellingen / concerten	aantal	30	46
bezoekers	aantal	300	1.521
zaalcapaciteit	aantal	74	74

GROTE ZAAL KONINKLIJKE SCHOUWBURG

voorstellingen / concerten	aantal	80	95
bezoekers	aantal	7.600	20.986
zaalcapaciteit	aantal	625	625

HET PARADIJS KONINKLIJKE SCHOUWBURG

voorstellingen / concerten	aantal	35	18
bezoekers	aantal	300	827
zaalcapaciteit	aantal	60	60

	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021
DE STUDIO'S			
voorstellingen / concerten	aantal	0	0
bezoekers	aantal	0	0
zaalcapaciteit	aantal	0	150

OVERIGE LOCATIES

voorstellingen / concerten	aantal	30	6
bezoekers	aantal	200	374
zaalcapaciteit	aantal	Divers	Divers

NB: Voor alle zaalcapaciteiten geldt: deze zijn afhankelijk van de soort productie en de keuze van bespeling.

Onderverdeling programmering naar genre

	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021
Klassieke Muziek			
concerten / voorstellingen	aantal	1	0
waarvan internationale programmering	aantal	0	0
bezoekers	aantal	21	0
Muziektheater			
concerten / voorstellingen	aantal	18	13
waarvan internationale programmering	Aantal	0	1
bezoekers	aantal	615	1.244
Nieuwe Muziek			
concerten / voorstellingen	aantal	1	0
waarvan internationale programmering	aantal	0	0
bezoekers	aantal	35	0
Popmuziek			
concerten / voorstellingen	aantal	2	5
waarvan internationale programmering	aantal	0	0
bezoekers	aantal	99	1.206
Theater			
concerten / voorstellingen	aantal	123	197
waarvan internationale programmering	aantal	0	16
bezoekers	aantal	5.224	16.069
Jeugdtheater			
concerten / voorstellingen	aantal	63	45
waarvan internationale programmering	aantal	0	0
bezoekers	aantal	1.280	7.642
Cabaret			
concerten / voorstellingen	aantal	13	16
waarvan internationale programmering	aantal	0	0
bezoekers	aantal	1.315	3.131

Dans

	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021
concerten / voorstellingen	aantal	12	11
waarvan internationale programmering	aantal	0	0
bezoekers	aantal	240	1.487

Overig

concerten / voorstellingen	aantal	12	12
waarvan internationale programmering	aantal	0	0
bezoekers	aantal	71	1.425

Paradevoorstellingen

voorstellingen	aantal	0	0
bezoekers	aantal	0	0

FESTIVALS

	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021
festivaldagen	aantal	20	27
voorstellingen / optredens / concerten	aantal	14	98
waarvan internationale programmering	aantal	0	0
podia/locaties	aantal	10	7
bezoekers	aantal	1.400	1.469

VERHUUR

Culturele programmering op basis van verhuur

voorstellingen	aantal	30	0
bezoekers	aantal	700	0

Commerciële activiteiten op basis van verhuur

activiteiten	aantal	40	24
bezoekers	aantal	700	1.340

Prestatiegegevens Gezelschap HNT gemeente Den Haag

PRODUCTIES / CONCERTEN / VOORSTELLINGEN (excl. Festivals, Cultuurparticipatie en Cultuureducatie)

	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021
producties			
nieuwe producties	aantal	6	14
producties in reprise	aantal	1	4
concerten / voorstellingen in Den Haag			
concerten / voorstellingen	aantal	103	56
bezoekers totaal in Den Haag	aantal	39.300	10.071
concerten/ voorstellingen in de rest van Nederland			
concerten/ voorstellingen	aantal	197	51
bezoekers	aantal	59.200	12.407
concerten/ voorstellingen online			
concerten/ voorstellingen	aantal	0	1
bezoekers	aantal	0	114
TOTALEN			
totaal aantal concerten / voorstellingen	aantal	300	108
totaal aantal bezoekers	aantal	98.500	22.592

CULTUUREDUCATIE

Schoolvoorstellingen

	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021
aantal schoolvoorstellingen	aantal	100	0
aantal bezoekende leerlingen schoolvoorstellingen	aantal	10.000	0

Lessen / activiteiten

lessen / activiteiten primair onderwijs	aantal	150	139
lessen / activiteiten primair onderwijs Haagse scholen	aantal	140	56
deelnemende leerlingen primair onderwijs	aantal	5.750	3.941
deelnemende leerlingen primair onderwijs Haagse scholen	aantal	5.500	1.501
lessen / activiteiten voortgezet onderwijs	aantal	720	1.146
lessen / activiteiten voortgezet onderwijs in Den Haag	aantal	600	831
deelnemende leerlingen voortgezet onderwijs	aantal	22.000	24.039
deelnemende leerlingen voortgezet onderwijs in Den Haag	aantal	13.000	16.797
lessen / activiteiten MBO/HO	aantal	89	133
lessen / activiteiten MBO/HO in Den Haag	aantal	9	40
deelnemende leerlingen MBO/HO	aantal	1.600	7.427
deelnemende leerlingen MBO/HO in Den Haag	aantal	150	1.979

Prestatiegegevens Gezelschap HNTjong gemeente Den Haag

PRODUCTIES / CONCERTEN / VOORSTELLINGEN (excl. Festivals, Cultuurparticipatie en Cultuureducatie)

	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021
producties			
nieuwe producties	aantal	4	4
producties in reprise	aantal	1	7
voorstellingen in Den Haag			
concerten / voorstellingen	aantal	37	9
bezoekers totaal in Den Haag	aantal	6.700	2.753
voorstellingen in de rest van Nederland			
concerten / voorstellingen	aantal	43	27
bezoekers	aantal	8.800	9.522
TOTALEN			
totaal aantal concerten / voorstellingen	aantal	80	36
totaal aantal bezoekers	aantal	15.500	12.275

CULTUUREDUCATIE

Schoolvoorstellingen

	Eenheid	Raming 2021	Realisatie 2021
schoolvoorstellingen	aantal	100	216
schoolvoorstellingen in Den Haag	aantal	80	184
aantal bezoekende leerlingen schoolvoorstellingen	aantal	10.500	7.015
aantal bezoekende leerlingen schoolvoorstellingen in Den Haag	aantal	8.000	4.881

Lessen / activiteiten

lessen / activiteiten primair onderwijs	aantal	70	3
deelnemende leerlingen primair onderwijs	aantal	4.550	219
lessen / activiteiten voortgezet onderwijs	aantal	40	528
deelnemende leerlingen voortgezet onderwijs	aantal	2.600	17.663
lessen / activiteiten online	aantal	0	3
deelnemende leerlingen online	aantal	0	9.021

Prestatiegegevens gezelschappen Ministerie OCW

Geaggregeerd overzicht prestatieverantwoording

	2021	2020	2021	2020
	Het Nationale Theater	Het Nationale Theater	HNTjong	HNTjong
Producties				
nieuwe Productie	11	14	3	1
reprise Productie	3	6	7	8
nieuwe Coproductie	3	4	1	1
reprise Coproductie	1	1	-	-
Totaal aantal producties	18	25	11	10
Aantal producties verdeeld over de drie circuits (kleine zaal, midden, grote zaal (>400 stoelen))				
grote zaal (>400 stoelen)	5	4	1	1
midden en klein (< 400 stoelen)	7	21	8	9
online	6	-	2	-
Totaal aantal producties	18	25	11	10
UITVOERINGEN				
Aantal openbare voorstellingen				
regulier	108	349	36	29
Schoolvoorstellingen				
waarvan PO schoolvoorstellingen	-	-	53	97
waarvan VO schoolvoorstellingen	-	-	163	3
totaal aantal schoolvoorstellingen	-	-	216	100
Totaal aantal voorstellingen (openbaar en school)	108	349	252	129
UITVOERINGEN				
Aantal openbare voorstellingen				
aantal reguliere voorstellingen standplaats	56	164	9	14
aantal reguliere voorstellingen buiten standplaats (in NL)	51	183	27	15
aantal reguliere voorstellingen buitenland	-	2	-	-
aantal reguliere voorstellingen online	1	-	-	-
Totaal	108	349	36	29
BEZOEKEN				
Aantal bezoeken aan openbare voorstellingen				
bezoeken reguliere voorstellingen standplaats	10.071	16.072	2.753	1.265
bezoeken reguliere voorstellingen buiten standplaats (in NL)	12.407	19.217	9.522	855
bezoeken reguliere voorstellingen buitenland	-	562	-	-
bezoeken reguliere voorstellingen online	114	-	-	-
Totaal	22.592	35.851	12.275	2.120

	2021	2020	2021	2020
	Het Nationale Theater	Het Nationale Theater	HNTjong	HNTjong
Totaal aantal bezoeken aan openbare voorstellingen	22.592	35.851	12.275	2.120
waarvan betalend	19.050	26.976	10.590	1.923
waarvan niet betalend	3.542	8.857	1.685	197
Bezoeken aan Schoolvoorstellingen				
waarvan PO schoolvoorstellingen	-	-	4.142	4.571
waarvan VO schoolvoorstellingen	-	-	2.873	256
Totaal aantal bezoeken aan schoolvoorstellingen	-	-	7.015	4.827
Totaal aantal bezoeken aan voorstellingen (openbaar en school)	22.592	35.851	19.290	6.947
OVERIGE ACTIVITEITEN				
school gebonden activiteiten	887	285	531	133
openbare activiteiten	49	314	3	69
Totaal	936	599	534	202
deelnemers school gebonden activiteiten	17.525	5.531	17.882	2.621
deelnemers openbare activiteiten	382.112	64.320	9.021	3.280
Totaal	399.637	69.851	26.903	5.901
bezoekers website	527.977	1.855.603		
aantal unieke bezoekers website	327.037	1.289.821		

Bijlage 5: Overzicht overige subsidies

Naast de reguliere subsidie zijn van de gemeente Den Haag de onderstaande projectsubsidies ontvangen in 2021:

Kenmerk	Datum	Ten behoeve van	Bedrag
			€
ABBA/VL/30634	13-07-2020	Spuiplein programmering 2020	15.000
ABBA/VL/29628	19-09-2020	HNT onbeperkt 2020/2021	24.850
ABBA/VL/38137	23-06-2021	Keti Koti – Digitaal en inclusief 2021	10.000
ABBA/VL/37720	29-04-2021	HNTJong – Verhalenpodcast voor in de klas	7.500
			<u>57.350</u>

Hieronder volgen per project het uitgavenoverzicht en een korte beschrijving van het project. De uitgebreide kwalitatieve toelichting wordt, zoals gebruikelijk, separaat verzonden aan de gemeente.

Programmering Spuiplein (ABBA/VL/30634):

Voor de coördinatie van de programmering en de realisatie van een aantal activiteiten op het Spuiplein is in 2020 € 15.000,- ontvangen. Vanwege corona konden niet alle geplande activiteiten doorgang vinden. Een deel van het budget, € 8.000,- is daarom niet uitgegeven. De gemeente heeft toestemming gegeven om het resterende bedrag mee te mogen nemen naar 2021. Aangezien door de coronamaatregelen de Spuiplein programmering geen doorgang heeft gevonden, wordt verzocht dit bedrag naar 2022 door te mogen schuiven.

Overzicht van de uitgaven:

Programmering Spuiplein 2020

	Bedrag
	€
Coördinatie (2020)	5.000
Producent (2020)	2.000
Totaal lasten	7.000
Verzoek tot verlenging project	8.000

HNTonbeperkt - (ABBA/VL/29628):

Met het project HNTonbeperkt wil Het Nationale Theater de toegankelijkheid en participatie van mensen met een beperking vergroten. Iedereen binnen onze samenleving willen wij betrekken bij ons theateraangebod. In 2018 is gestart met een aantal pilots waarna de ervaringen zijn gedeeld met andere culturele instellingen in Den Haag en Nederland. Met HNTonbeperkt hebben wij aandacht voor de fysieke toegankelijkheid en ervaring van diverse doelgroepen, het inzetten van hulpmiddelen, het opleiden/instrueren van begeleiders en personeel, en voor aanpassingen in mediauitingen en artistieke mogelijkheden.

Het project uit 2020 liep door in 2021. In 2020 is € 11.064 uitgegeven en vastgesteld,. Er is toestemming verleend om € 13.786 door te schuiven naar 2021.

Hieronder een overzicht van de uitgaven (naar kostensoort):

HNTonbeperkt seizoen 2020/2021

	Bedrag
	€
Personele lasten	8.312
Uitvoeringslasten	5.609
Publiciteitslasten	265
Publieke bijdrage	-/- 400
	<u>13.786</u>
Subsidie	-/- 13.786
	-

Keti koti – Digitaal en inclusief 2021 - (ABBA/VL/38137):

Op 30 juni en 1 juli heeft Het Nationale Theater verschillende activiteiten rondom Keti Koti gecoördineerd, georganiseerd, gefaciliteerd en geprogrammeerd uit eigen middelen. Met de bijdrage van de Gemeente hebben wij de theatrale stadswandeling en de talkshow *Tijd zal ons leren* toegankelijk gemaakt voor doof en slechthorend publiek en daarnaast digitaal ontsloten. Hierdoor kon het Keti Koti programma ondanks de geldende coronarestricties toch een groot publiek, inclusief slechthorende en dove Nederlanders, bereiken middels de digitale distributie.

Hieronder een overzicht van de uitgaven (naar kostensoort):

Keti Koti 2021	Bedrag
	€
Personele lasten	4.773
Uitvoeringslasten	11.607
Educatielasten	174
Recettes	-/- 2.138
Overige bijdragen	-/- 4.413
	10.000
Subsidie	-/- 10.000
	-

HNTJong - Verhalenpodcast voor in de klas (ABBA/VL/37720):

HNTjong vindt het belangrijk bij te dragen aan de taalontwikkeling van kinderen. Er wordt minder (voor)gelezen en jeugdliteratuur speelt in het leven van slechts een beperkte groep kinderen een rol. Het toegankelijk maken van en bekend maken met literatuur is deel van onze missie. HNTjong ontwikkelde daarom de HNTjongPodcast – *de verhalenpodcast voor in de klas*. Doelgroep: leerlingen van groep 4,5 & 6 van het primair onderwijs. De podcast bestaat uit 6 korte verhalen van 10-12 minuten.

Hieronder een overzicht van de uitgaven (naar kostensoort):

HNTJong - Verhalenpodcast voor in de klas 2021	Bedrag
	€
Personele lasten	11.825
Uitvoeringslasten	238
	12.063
Af: Donaties	-/- 15
	12.048
Subsidie	-/- 7.500
	-/- 4.548

Bijlage 6: Overzicht Theater Inclusief (2018-2021)

In 2021 ging Theater Inclusief haar derde jaar in. In verband met de aanhoudende beperkingen, opgelegd door de overheid, heeft Theater Inclusief ervoor gekozen om op de P van personeel in te zetten en om daarnaast voor te bereiden zodat we in 2022 ook gezamenlijk kunnen programmeren met de aangesloten partners. In het derde jaar zou eerder de P van partners centraal staan. We konden door de maatregelen de oorspronkelijk bedachte activiteiten rondom de P van partners niet uitvoeren, door een verlenging is het mogelijk om in het laatste jaar (2022) wel in te zetten op deze P, hiervoor is in 2021 al voorbereidend werk getroffen.

We begonnen ons derde jaar tijdens de tweede lockdown, waarin de theaters wederom dicht waren. Het was voor Theater Inclusief erg belangrijk om de partners aangehaakt te houden en de motivatie om met D&I aan de slag te blijven hoog te houden. Door de uitzonderlijke omstandigheden was het ook noodzakelijk om te polsen welke behoeftes en vragen er vanuit de partners waren. We hebben hier inzicht in gekregen door 1-op-1 gesprekken in te plannen met alle directeuren en educatiemedewerkers van onze 19 partners. Uit deze gesprekken haalden we veel informatie over waar de wensen en behoeften liggen van onze partners en welke hulpvragen er leven. Hierop hebben we ons jaarplan afgestemd. We merkten dat er, na de evenementen en inspiratiebijeenkomsten, nu meer behoefte was aan kleinschalig en laagdrempelig aanbod.

De partners hadden behoefte aan activiteiten met verdieping en om hun vragen te kunnen (en durven) stellen. Ook was er veel behoefte aan het delen van ervaringen en kennis onderling.

Hier hebben we op ingespeeld door Spreekuren te organiseren, met als doel verdieping op voor de partners belangrijke D&I thema's en verbinding. Elke 2 maanden kunnen medewerkers van partners deelnemen aan het spreekuur, waarbij elke keer een onderwerp wordt behandeld en de deelnemers vragen over dit onderwerp aan een expert kunnen stellen. In 2021 zijn er online bijeenkomsten geweest op de thema's; Inclusief werven, hoe doe je dat?', Online een divers netwerk opbouwen, Do's en Dont's, Micro Agressie, hoe zorg je voor een veilige werkomgeving en 'Hoe ga je bij iemand op de koffie, verbreed jouw netwerk'.

Daarnaast hebben we veel gewerkt aan het versterken van de samenwerking tussen de partners en het verbinden van partners en initiatieven. We hebben ook diverse partners voorzien van op maat advies.

In het voorjaar was het weer mogelijk om ook fysieke bijeenkomsten te organiseren. We hebben in samenwerking met de Academie voor Cultuurmanagement een training Inclusief Leiderschap aan onze partners aangeboden. Deze training spitst zich toe op directie en MT. Het is een intense tweedaagse training die handvaten biedt om inclusief en dienend leiding te geven aan een cultuurstelling. Deze training was een succes onder onze partners. We gaan de training in 2022 nogmaals aanbieden aan de overige partners die de training nog niet hebben gevolgd.

Dit jaar hebben we ook programmeursbijeenkomsten georganiseerd, waarbij we samen met de aangesloten programmeurs gekeken hebben naar welke programmering in voorjaar 2022 geschikt is voor een gezamenlijke aanpak rondom de contextprogrammering. De belangrijkste voorwaarde is dat de programmering kansen moet bieden voor het aantrekken van nieuw en divers publiek. Er is door de programmeurs gekozen voor de voorstelling *Witchhunt* van NNT en Club Guy&Roni. Ook dit gaan we komend jaar presenteren. We zijn blij dat er weer ruimte was om vooruit te kijken naar de programmering en om hier de noodzakelijke stappen in te zetten.

We werken naast deze activiteiten samen met de Boekmanstichting verder aan het onderzoek dat we in 2020 hebben opgezet. We hebben de opzet aangepast zodat deze aansluit op de huidige plannen en situatie. In het najaar 2021 zijn naar de 19 partners enquêtevragen verstuurd en is er een start gemaakt met de diepte-interviews met de partners, van deze interviews zullen korte verslagen worden gemaakt die tussentijds worden gedeeld met de partners naast het onderzoeksrapport.

In 2021 heeft Theater Inclusief een lagere bijdrage van de fondsen ontvangen dan voorgaande jaren. Ondanks minder inkomsten heeft Theater Inclusief een overschot, door de activiteiten online te laten plaatsvinden en door het uitstellen van de plannen op programmeren zijn de uitgaven in 2021 lager gebleken. Met het overschot uit 2021 kan het project met een jaar worden verlengd, hierdoor is het mogelijk om de plannen op programmering en partners in 2022 uit te voeren. De verlenging is goedgekeurd door beide fondsen (Stichting DOEN en VSB Fonds) en het Ministerie OCW.

BEGROTING THEATER INCLUSIEF 2021			
KOSTEN	TOTAAL PROJECT oorspr.begroting		RESULTAAT 2021
1 programmering	1.230.000		
1.1 Programmakosten Schouwburgen		780.000	260.000
13 schouwburgen, elk 5 projecten a € 3.000 seizoen 2 programma		195.000	65.000
13 stadsprogrammeringen a €45.000 seizoen 3 partnerschap		585.000	195.000
1.2 Programmakosten gezelschappen		450.000	150.000
9 BIS gezelschappen, elk 1 project a €50.000 seizoen 3 partnerschap		450.000	150.000
2 bijeenkomsten	162.515		
2.1 masterclasses & inspirationals & intervisie P routes		120.000	8.408
fee's docenten van spreekuren/trainingen/masterclasses			7.708
gastspreekers			700
onderwijsmateriaal			0
producent ontwikkeling masterclasses/trainingen			0
locatiekosten, maaltijden en logies			0
2.2 Landelijke Kick-off bijeenkomst tijdens Theater Festival 10 september 2018		2.515	0
2.3 Landelijke bijeenkomst online/offline & Doorstart St. Theater Inclusief		40.000	0
programmering			0
aankleding			0
catering			0
sprekers en moderatoren			0
productie en techniek			0
3 Marketing en Communicatie	667.885		
3.1 personeelskosten publiekswerker		285.000	95.000
19 partners, 25 dagen per jaar a gem 200 per dag			95.000
totaal 5000 per partner (Fusie partners vaardigen 1 publiekswerker af; daarom gerekend met 19)			
3.2 marketing middelen		273.000	58.474
voorstellingscommunicatiemiddelen online en off-line (13 standplaatstheaters)			57.529
Website			944
communicatiemiddelen (filmpjes, foto's, tekstschrijver)			
3.3 Onderzoek		95.500	15.746
Onderzoek Boekman			0
onderzoekenquêtes (13 standplaatstheaters en gezelschappen) en toekomst TI			15.746
eindpublicatie onderzoek en TI (Boekman stichting)			
4.5 onvoorziene kosten		14.385	0
4 algemene kosten	306.600		
4.1 projectleiding		210.000	51.620
4.2 projectondersteuning		66.600	30.900
4.3 reis- en verblijfskosten		12.000	80
4.4 administratie en accountant		18.000	5.580
totaal kosten	2.367.000		675.807
BATEN			
eigen bijdrage partners	1.647.000		
inleg partners			549.000
inleg programmering & stadsprogramma's partners seizoen 19/20-20/21		1.230.000	410.000
inleg publiekswerking partners 19 x 5000 (inzet publiekswerker)= 95.000 x 3= 285.000		285.000	95.000
inleg projectleiding partners = 44.000 x 3 = 132.000		132.000	44.000
bijdrage private fondsen	510.000		
Inleg private fondsen			100.000
VSF		300.000	50.000
St. DOEN		210.000	50.000
publieke bijdrage	210.000		
Inleg Publiek			45.001
OCW		210.000	45.001
Ticketing betaald event		0	0
Overdracht vorige penvoerder (ITA)		0	0
TOTAAL excl BTW	2.367.000		694.001

VSBfonds,
iedereen doet mee

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Stichting Het Nationaal Theater

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het jaar geëindigd op 31 december 2021 van Stichting Het Nationaal Theater te Den Haag gecontroleerd.

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Het Nationaal Theater per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven", het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2021-2024, de Richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2020 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT);
- zijn de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen 2021-2024.
- tevens zijn wij van oordeel dat de in de jaarrekening opgenomen subsidies van de gemeente Den Haag zijn besteed overeenkomstig de Algemene Subsidieverordening Den Haag 2020, waarmee de rechtmatigheid van deze subsidies is vastgesteld.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2021-2024, de Richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2020 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Het Nationaal Theater zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Bestuursverslag 2021;
- Verslag van de raad van toezicht;
- Verslag van de ondernemingsraad;
- Wij zijn het Nationaal Theater;
- Prestatienormen in cijfers;
- Bedrijfsvoering;
- Overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2021-2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720 en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen 2021-2024. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het directieverslag in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2021-2024. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van werkzaamheden en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisatie zonder winststreven" en in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2021-2024.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven', het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen 2021-2024, de

Richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2017 en de bepalingen van en krachtens de WNT.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen 2021-2024 en de ASV Den Haag 2020.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024, de Richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2020, de Regeling Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende

en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het bestuur;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het bestuur haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en laten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 23 maart. 2022

Share Impact Accountants B.V.

Was getekend E.H.A. Arxhoek RA